

Haita

FLORINEL AGAFIȚEI

Florinel Agafitei (n. 17 noiembrie, 1965) Lueta, Harghita.

Debut literar în anul 1983 – **Revista noastră**, coordonator Petrache Dima;

Studii universitare: **Facultatea de Istorie și Filosofie**, Universitatea **Al. I. Cuza, Iași**, promoția 1989;

Teză de doctorat: **Simbol și simbolizare indiană în sculptura lui Constantin Brâncuși** – 1999, Universitatea din Iași, **Al. I. Cuza, Facultatea de Filosofie**;

Concursuri naționale literare câștigate cu premiul I:

1. Concursul „**M. Sadoveanu**”, Piatra Neamț, ediția a XIV-a, 1999: - premiul de debut pentru cel mai bun roman – **CAREUL MARE**;

2. Concursul „**M. Eminescu**”, eseu, Cluj-Napoca, ediția a II-a, ianuarie, 2001: **ACCEȚIA INDIANĂ A SIMBOLULUI ÎN OPERA LUI M. EMINESCU**;

3. Concursul „**Duiliu Zamfirescu**”, Focșani, prima ediție, 2001, roman: **ANAMNESIS UND GESTALT**;

4. Concursul „**Liviu Rebreanu**”, Aiud, Alba-Iulia, ediția a XII-a, 2002, proză scurtă: **ANAMNEZE**;

5. Concursul național „**Al. Odobescu**”, Călărași, a XXIV-a ediție, roman: **BARONUL**.

ISBN

Editura T – 2005

E-mail: edituraT@yahoo.com

Fundația Culturală „Timpul”

B-dul Carol I nr. 3-5, Iași, 700506

FLORINEL AGAFITEI

HAITA

Anamnesis*

Simțise tot timpul, mai ales de când începuse să conștientizeze care este relația sa cu lumea, presiunea haitei de lupi înfometați. Începutul avusese loc chiar în copilărie, însă perioada ciudată a adolescenței, petrecută departe de satul său adoptiv, îi spulberase din amintirea sângelui personal, răgetele fiarelor sălbatice care-l încolțiseră cândva. Apoi, înscrierea la facultate, făcută după rigori comuniste. Dosar verificat la sânge și o cotoaroanță de secretară care-l trimisese de trei ori să refacă cererea de înscriere, sub diverse pretexte; dar profesorul își amintea acum, după atâta vreme, că nici un rând din cele scrise nu avea vreo eroare, ba, mai mult decât atât, că se chinuse de fiecare dată să-și îmbunătățească grafia, așa încât cererea să aibă și un aspect demn de aprecierea unui caligraf... și, cu toate astea, secretara caloriferistă, vorba unui personaj de-al lui Marin Preda, îi returna cererea cu o și mai mare satisfacție, pironindu-și ochii otrăviți în cei desperați ai tinerelului care nu pricepea ce se întâmplă. Amenințarea secretarei, cum că dacă nu are cererea scrisă artistic, dosarul său, impecabil, de altfel – cu părinți, bunici și stră-străbunici de origine sănătoasă – va fi anulat de o comisie birocratică, fără drept de apel, putea să se împlinească, iar asta îi provoca fiori pe șira spinării, căci muncise enorm pentru a putea pătrunde la acea facultate. În penultima zi a înscrierii fusese respins - de aceeași secretară - pe motiv că unul din acte avea pusă ștampila pe colțul din dreapta jos și nu la mijloc, așa cum cerea regulamentul. Nu s-a întors atunci, acasă, preț de 500 de km pentru o simplă ștampilă? Sigur că s-a întors, a zburat ca vântul furtunii, pomenind injurios numele secretarei în gând. După eforturi de neimaginat, s-a văzut înscris cu dosarul la facultatea dorită, nemairămânându-i altceva, decât să susțină examenul. Care i s-a părut floare la ureche, pe lângă chinurile și umilirea la care îl supusese secretara facultății...

Profesorul nu crezuse niciodată în noțiunea de paradis, cum nu crezuse nici în aceea de iad.

I se părea că acestea două au multe puncte în comun ba, uneori, chiar se confundă, derutând complet ființa umană. Se gândi, apoi, că toate durerile lumii au drept punct de pornire însăși existența, care ar trebui suprimată fără nici un fel de remușcare, dar suprimarea, se înțelege, n-ar trebui să fie una materială, fizică, dureroasă.

Cum ar trebui să funcționeze această suprimare și până în ce punct? Răspunsurile pot diferi de la om la om, de la o experiență la alta. Nimic nu e absolut aici, dincoace de soare... totul este absolut relativ... Păcatele noastre provin din absolutizarea relativului, mai gândi profesorul înainte de a sorbi o gură de apă minerală. În autobuz se încălzise peste măsură, dar nu asta era esențial. Fără îndoială că, aceste simple gânduri ale sale ar scandaliza lumea în forul ei cel mai profund, găsindu-se - aproape instantaneu - câțiva „cunoscători“ care să-i desființeze, *ab ovo*, fără prea multe argumente valabile, verificabile, teoria sa despre necesitatea dispariției lumii, volatilizării ei, ca în urma unui război atomic.

S-ar impune acest lucru, gândea profesorul, pentru a i se da lumii șansa de a renaște mai pură și mai adevărată, pentru a fi așa, ca atunci, ca la începuturi, cum se povestește în marile mituri ale omenirii că ar fi fost lumea, adică întreagă, perfectă, rotundă, entitate paradisiacă în ochii multora, dar mai ales ai aceluia care au immortalizat imaginea epocii de aur în mituri fundamentale, la care se raportează toți oamenii atunci când au nevoie de un exemplu existențial terestru ireproșabil; de ce a trebuit, oare, ca lumea să se degradeze, de ce nouă, celor de azi ni se pare, ori avem certitudinea, că lumea de acum câteva mii de ani în urmă, situată la începuturi, a fost o lume perfectă, o lume în care se trăia numai după legile programate de o divinitate incontrolabilă? Și-a creat lumea un refugiu într-un asemenea soi de gândire datorită prezentului aproape insuportabil pentru unii și, sigur, de neacceptat pentru toți aceia care se sinucid în diferite ceasuri ale zilei, nemaiținând cont de nimeni și de nimic? Poate că desființarea lumii ar permite renașterea sa cu

șanse reale în ecuația nemuririi, iar nemuirea ar trebui să fie obligatoriu angajată, încă din etapa inițială, de început. Existența însăși s-ar desfășura atunci sub semnul eternității, nemaicunoscând tragica metamorfozare provocată de timpul situat dincoace de soarele ce macină ideea de viață veșnică și de absolut.

Gânduri, gânduri și iar gânduri, reflectă profesorul, în timp ce ștergea cu dosul palmei geamul prăfuit, aburit, al autobuzului cu care se deplasa. Nici nu băgase de seamă când se scursese vremea, preocupat fiind de revigorarea lumii în care era forțat să-și desfășoare stupida și anosta existență.

Dincolo de geam, câmp de maci boltind cupole de visuri întoarse spre cerul indiferent, impasibil. Câmp însângerat, plasat la limita existenței universale, acolo unde în semințe negre se conturează fantasma ucigașe; numai cerul acesta impasibil, dar vertical, absoarbe în retorta sa neîmplinită crudele dezamăgiri terestre și nimic mai mult. Alături, mersul zgomotos al autobuzului și miros acrișor de benzină. Cu mâna trecută prin părul deja cărunțit, profesorul privea neprivind, ochiul său lucind adânc asupra unor amintiri ce reveneau fulminant, la suprafață, dintr-un subconștient prezent permanent, aproape de epiderma sa, dar atât de departe; contururi fără consistență materială, doar umbre luminoase ale amăgirii sinelui prăbușit în oceanul universal al lichidului amniotic provocator de anamneze circulare, eficiente în derularea lor prin coloanele vertebrale ale celulelor active, încă nervoase, încă vii, pulsându de holograme aparținând unui timp-netimp. Deodată, în fundalul cerului nervurat de lumini diamantine, tăioase, o uriașă, morganatică apariție, cutremură nepăsarea de până atunci a profesorului: Peleas, călare pe un cal înaripat, răvășit la față, cu ochii dați pe spate, acoperiți de vâlvătăile părului său înmuiat în macii câmpului devastat de soarele lichefiat, coboară în dreptul unui crin uriaș ce levita, sfidător, tuturor legilor gravitației, acolo unde, cu palmele așezate sub cap, stătea pe o petală, ca un pat imperial, iubita sa, Melisanda. Gura lui Peleas se deschide, dar profesorul nu poate auzi ce-i spune Melisandei.

Tentativă de deschidere a geamului autobuzului; renunță amuzat. Știe ce-i spune acesta iubitei: îi spune că o iubește, în timp ce harpa cântă pentru ultima oară auzului său. Peleas moare, iar frumoasa Melisanda se ridică spre înalțuri, dincolo de orice închipuire a minții umane. Profesorul se freacă la ochi și constată că e prea cald, căci firișoare de apă sărată i-au invadat retinele. Batista! Unde e batista? Trec secunde bune și autobuzul pufnește de câteva ori, apoi se oprește în marginea unui lan de grâne, uscate de vântul arzător al verii. Profesorul ieși în aerul de afară; i se păru mai răcoros decât cel din mașina încinsă. *Probleme cu carburatorul*, zise șoferul, trecând pe lângă profesor, mai mult ca o scuză. Zâmbet indiferent din partea profesorului ce-și scosese batista și, desfășurând-o, o lăsă să coboare lin pe un petec de iarbă clădit în marginile pământului uscat.

Sunt pradă imaginarului, întotdeauna am fost pradă lui, gândi profesorul, dar nu asta era esențial acum; își definise sieși, mai demult, cu prilejul unei alte întâmplări neimportante, ce este imaginarul: inconștiența inconștientului. Lucrul era al lui, sau îl citise pe altundeva? Nu mai era sigur, oricum, era de acord cu el, se obișnuise cu el, încât credea că-i aparține, că-l născuse el însuși. Zâmbea privind la copiii din autobuz coborâți în grabă, spre a zburda câteva clipe în câmpul mirosind a iarbă cosită, uscată. Parfum dulce, amestecat cu miros acrișor de bălegar.

Anamneză.

Se afla în India. La o margine de sat, o pasăre neagră își filfâi aripile prin fața sa așezându-se pe o piatră rotundă, mare, aidoma unui ou uriaș. Îl ațintea cu privirea, fosforescent.

Metamorfoză.

Pasărea înaltă, cu gât prelung, aidoma notei sol dintr-o gamă muzicală aparținând astrelor nenăscute într-o constelație infinită, aflată în germinație sub pântecul unui zeu calm, nepăsător, coboară din vârful oului cosmogonic pentru a sorbi din aerul terestru acidulat cu suave refrane de eucalipt nocturn și tremur seducător de scorțișoară frântă între sânii răcoroși ai Lunii abia concepute. Piciorul pasării este al unei fecioare cu pielea de ametist. Are părul lung, iar tânărul învățacel o privește înmărmurit. Pasărea-femeie îl ia între brațele-i aripi. Apoi îl poartă în satul din vale, acolo unde, într-o casă acoperită cu papură, pe focul aprins cu balegă, se coace făina și fierbe laptele. Prin ușa deschisă lucesc stelele. Clipoceala lor în poala universului arată cât de tristă e lumea. Învățacelul privi la pasărea-femeie și închise ochii. Era tânăr și cutezător. Totul i se părea viu, nemișcat. O moarte imperfectă comunica prin porii pielii sale cu stelele de dincolo de granița finitului, chemându-l așa cum chemi cu strigăte desperate, în poem, o iubită certată cu legile fizicii planetare care te înconjoară repetat, în volve, fără să o poți atinge. Nici uitare, nici înviere; prezentă este doar iluzia strivitoare a memoriei.

Profesorul își amintea toate acestea cu precizie, patetic, nu filosofic, nu mistic. Își amintea, pentru a fi fericit, în nefericirea lui.

Apoi, dimineață. Corp de tânără caldă în apa râului din fața casei. Aburii din maluri înfășoară pasărea-femeie descoperindu-i sânii rotunzi ca două planete în formare. Dincoace, pe foc, același lapte, aceeași pâine încă necoaptă. Deodată, zeul îl bate pe umăr și-l întreabă: Ce faci? Te aștept de o jumătate de ceas cu apa! Imposibil să fi trecut doar o jumătate de ceas, răspunse tânărul, cel puțin o noapte am petrecut cu femeia-pasăre... Așa este, dar noaptea petrecută a fost una împlinită sub semnul iluziei deșarte, mai zise zeul înainte să dispară după o perdea de arbori verzi, nevinovați...

- Toată lumea în autobuze! comandă, autoritar, șoferul.

Mașina se urni din greu. Se întrebese de multe ori în viața lui ce poate fi socotit de preț, astfel încât să merite efortul său personal, creator, de om care se implică, de om care-și varsă sângele pentru o cauză sau pentru o idee, pentru o ființă, sau pentru un obiect. Nu aflase nici un răspuns merit să-i ofere satisfacții depline, însă nu acest lucru era esențial.

Îi putea spune cineva ce anume era esențial, se încumeta cineva să-și ia această responsabilitate de a-i arăta lui, celui care plutea demult printre lucruri extra-lumești, ce anume era esențial în această omenire? Totul, dar absolut totul în jurul său, i se părea o zbatere inutilă și, până la un anumit punct, caraghioasă, dacă nu teribil de grotescă; era chinul unei omeniri pline de pustulele ignoranței, pustule care lasă urme adânci, cu iz de cangrenă, într-un obraz altădată proaspăt, viu, roz, devenit însă acum scârnav, respingător și, cu toate astea, perceput de aceeași blestemată omenire ca un suav parfum de trandafiri revărsat la primele ore ale dimineții peste cartierele unui oraș trezit în dansul ploilor matinale.

De ce simte omenirea parfumul de trandafiri și nu duhoarea cangrenei? Răspunsul este extrem de simplu: din cauza ignoranței! Și poți face împotriva acestei stări ceva anume, trebuie să faci ceva anume, sau să lași totul să se scurgă implacabil pentru că, oricum, nu ai șanse reale de a mai schimba cursul marelui fluviu?!

Din cele trei variante privind raportarea la marele fluviu al vieții, profesorul își alesese - după o îndelungată chibzuință - cea mai puțin riscantă atitudine: să stea pe marginea fluviului și să privească, să contemple, să încerce a înțelege către unde și de ce se îndreaptă, într-un asurzitor vacarm, toată această lume agitată. Știa că nu era nici primul și, poate, nici ultimul om ce luase o asemenea hotărâre: de a se implica prin ne-implicare. Nu era un simplu joc de cuvinte, ci o stare de fapt cât se poate de concretă, de reală, cu toate că era conștient, de mulți ani, de efortul pe care-

l presupuneau abținerile de tot soiul cărora trebuia să le facă față, însă nu acest lucru era esențial. Oricât de puternic ai fi, uneori, marele fluviu te absoarbe în valurile lui ca un magnet uriaș în fața căruia te dovedești mic, nevolnic, fir de praf, altfel spus, o biată ființă umană... Căldura din autobuz devine aproape insuportabilă...

Cu mulți ani în urmă, aceeași căldură pe drumul către Benares. În marginea șoselelor, fete tinere trec purtând flori roșii pe brațe ca și cum ar legăna copii, abia purificați în haosul de lumină ce invadează pământul sacru al hindușilor, atât de nefiresc, atât de violent, făcând retina să se ascundă foarte des în umbra pleoapelor ocrotitoare; abia vezi pe unde mergi.

Venise în India la studii, cu o bursă oferită de ambasadorul acestei țări la București. După două întrevederi cu înaltul demnitar, ceea ce părea un vis, se transformase în realitate. În Delhi ajunsese după un lung drum cu trenul, după ce vaporul îl lăsase la Mumbai, poarta de intrare în subcontinent. Gurul Balakrishnan îl așteptase la gară, chiar dacă vârsta sa foarte înaintată și semiparalizia ar fi trebuit să-l oprească de la un asemenea gest. Însoțit de un discipol, ședea cuminte în căruciorul cu roțile, ștergându-se uneori cu o batistă largă pe gât și ceafă. Asta era imaginea de neuitat ce stăruia în mintea profesorului, atunci când se întorcea în timpul sacru al pământului indian.

Apoi, cele mai fertile luni de zile din activitatea sa, sub îndrumarea atentă a lui Balakrishnan.

Într-una din zile, B. a venit în campusul unde era cazat tânărul învățăcel, cu o sumă importantă de bani și doi însoțitori: era timpul să cunoască anumite locuri din India, să le vadă, să le simtă; venise timpul explorării sistematice a pământului sacru, pentru a înțelege apoi semnele ce i s-ar fi putut arăta în peregrinările sale, când tenebre de tot soiul l-ar fi putut pândi, iar iluziile i-ar fi ațînit calea. Așa i-a spus atunci!

Drumul spre Benares părea a fi nespus de lung. Mașina mică și destul de înghesuită se umpluse de praf. Tânărul învățăcel ștergea des geamul pentru a putea privi în exterior. Lanuri verzi de orez și țărânci cu poalele suflecate, mergând aplecate prin apa caldă, dar mișunând a șerpi. Din nou, fete cu brațele pline de flori roșii. Unde s-or fi ducând, Doamne? Drumul devine din ce în ce mai aglomerat de biciclete, rikșe mecanizate, camioane verzi, cu vopsea scorojită. Fete din ce în ce mai multe acoperă asfaltul cu urmele invizibile ale pașilor lor. La gât poartă flori parfumate, aduse dintr-un rai mlăștinos, acoperit cu milioane de nuferi. Puterea cuvântului primordial din care a purces lumea e prezentă peste tot. Deodată, Benaresul. Răvășit în lumina aurie a mijlocului zilei se pierde în contraimaginea creată de apele fluviului sfânt. Mașinuța se strecoară tot mai greu. Însoțitorii boscorodesc în dialectul lor, apoi hotărăsc să coboare. Coboară și tânărul dezmorțindu-și brațele, picioarele, care stătuseră chircite până atunci. Ce semne și se pot arăta la Benares? Templul lui Șiva: înconjurat de femei și fecioare, acestea ating simbolul virilității, așezând pe el ghirlande de flori sacre. Tânărul își amintește spusele din Brahma-Vaivarta Purana: „Șiva înseamnă binefăcător, și binefacerea înseamnă salvare; deci, salvarea devine mult mai firească pentru Șiva”. De unde și de ce aceste gânduri? Apoi altele, care se înșiruie logic și captivant: simbolismul Graalului, îngemănare a revelației spirituale și a vieții organice, împletirea dogmei cu ritualul. Dacă este să dai crezare, Graalul ar fi fost cioplit, șlefuit, din smaraldul desprins din fruntea lui Lucifer chiar când acesta cădea spre ne-unde. Asocierea Graalului cu excrescența simbolică de pe fruntea lui Șiva poate însemna tocmai sensul Eternității pierdute de Lucifer. Tânărul simți, pentru prima dată în existența sa efemeră, prezența Eternității. Se cutremură; numai privind la simbolul lui Șiva și la Templul acestuia se poate lumina totul dintr-o dată! Oare de asta l-a trimis gurul B. în pelerinaj la Benares? Sentimentul pătrunderii într-o peșteră întunecată, dar având torța aprinsă în mâna dreaptă, devenea din ce în ce mai acut. Cotloanele începeau să capete contur, să releve prezențe neștiute până atunci. O copilă de vreo 11 anișori se apropie de el și-i dăruiește o ghirlandă cu flori parfumate, aidoma crinilor de pe la noi...

Anamnesis

Era în primele luni de facultate. Se împrietenise cu mulți tineri și ducea o viață lipsită de grijile cotidiene, aidoma unei secături entuziaste, care crede că știe cu ce se mănâncă viața. Habar nu avea. Credea și trăia numai după idealuri, după rândurile frumoase citite prin cărți celebre, semnate de autori pe măsură. Iubea și se simțea fericit. Ducea o existență de găză îmbătată cu parfumurile florilor de primăvară. Râdea din orice și se bucura de asfințitul soarelui, precum un imbecil de pe o altă planetă. Nu înțelegea că fiecare apus trăit, îl apropia și mai mult de moarte. Oricum, era destul de inconștient ca să nu înțeleagă, că a spune adevărul în gura mare, printre colegii din grupă, îi putea cauza destule lucruri neplăcute.

Într-una din zile, îl chemase secretara pentru a-i transmite că este așteptat, sus, la Rectorat. El, un mucos, un boboc din anul I! Sigur făcuse ceva nepermis, dar ce? Avea să afle imediat, după numai două minute, atât cât durase urcatul scărilor celor patru etaje. O însă care se prezentă drept căpitan în cadrul securității române, îi propuse să lucreze pentru ei. Adică să fie turnătorul grupei. Tinerelul de atunci se îndârji, reamintindu-și cum lupii îi hăituiseră toată familia, cum străbunicul său rămăsese fără avere, cum făcuse pușcărie în cel mai sălbatec centru de exterminare a burgheziei românești, cum tatăl său, la rându-i, fusese eliminat de la școala de aviație, pentru același motiv, că era un presupus ascuns fiu de chiabur... Toate astea îi veniră în minte brusc și se înroși la față. Îi replică tinerei căpităneșe, uitându-se moșic la pulpele ei cărnoase, că în alte condiții ar fi colaborat, dar numai cu ea, după care îi întoarse spatele, părăsind încăperea. Dincolo de ușă, trase aerul rece în piept, pătruns printr-o fereastră larg deschisă, prin care trecea și parfumul cireșilor înfloriți. Venise primăvara, iar el se aștepta ca de a doua zi, secretara să-l cheme, pentru a i se comunica exmatricularea. N-a fost așa. Probabil soarta nu era încă pregătită pentru el... Anii de studenție aveau să treacă ușor, ca un fum...

Profesorul era destul de prins cu gândurile pentru a putea înțelege că autobuzul mai făcuse o bună bucată din drum și că, acum, se afla la aproximativ un sfert de oră depărtare de punctul terminus al călătoriei sale. Pe retina ochiului său exterior, anatomic, se plimbaseră - cu oarecare incertitudine, din cauza geamului murdar - imagini dezolante aparținând unei câmpii devastate de secetă. Vite diforme, costelive, stăteau în bătaia vântului cald, aidoma unor uriașe semne de mirare, imobilizate cu un lanț greoi, așteptând parcă Apocalipsa.

În jurul lor roiau chinuitoarele roiuri de muște, prevestitoare ale unor viitoare cadavre. Iarba, altădată înaltă și succulentă, sclipitoare, asemenea unor mii și mii de spade de smarald înfipte în strălucirea desăvârșită a soarelui, se transformase acum într-un roșu-gălbui, dând impresia că pământul arde permanent. Floarea-soarelui era de-a dreptul pitică, făcând eforturi să-și ridice corola aurie, dar zbârcită, (ce amintea perfect de fața unei babe de o sută de ani), la înălțimea de 40-50 de centimetri. Porumbul - aproape inexistent, iar în marginea lanurilor caricaturale, o blestemată de fântână își desena pe cerul excesiv de albastru și înalt ciutura neagră, ca un semn de doliu așezat pe întreaga suprafață a pământului. Era goală și ea, lipsită de apa vie pe care o caută feții-frumoși așa cum arată basmele citite în vremea copilăriei. Nimic nu-l făcea pe profesor să creadă că această lume ar mai avea vreo speranță de a-și continua existența. Era o lume sortită pieirii, o lume compromisă, o lume care nu dorea să mai existe, o lume care-și scrisese istoria, iar acum nu mai avea forța necesară să-și continue destinul.

De fapt, era o lume fără destin, o lume rămasă în suspensie, incapabilă de orientare, mai mult ca niciodată. Profesorul se gândi atunci, dacă lumea aceasta este lumea lui în care trăise atâția ani...

după câteva momente de reflecție își dădu seama că nu era lumea lui; era o lume străină de el, de firea sa, de simțurile lui, de rațiunea lui, de tot ce reprezenta el sub îngrămădirea asta de oase și carne, de idei, de simțuri. Se simțea ca un intrus în lume, un intrus fără voie, pentru că, se știe, adică el știa, alesese demult să stea pe margine, să nu se implice, întrucât, gândea tot el, implicarea nu are nici un rost, fiindcă, nu-i așa? peste o sută sau două sute de ani, cu siguranță vom fi morți... atunci, la ce bună toată această mascaradă, care e lumea? La ce bună toată această regie, tot acest spectacol pe care am fi cu toții obligați să-l jucăm? Cu siguranță, profesorul se gândi de ce se considera un intrus, dacă el însuși alesese postura spectatorului aflat pe margine, care privește la zbaterea inutilă a lumii ca la un joc iluzoriu și, pe cât de iluzoriu, pe atât de nemilos?

Însă nu acest lucru era esențial. Poate că, la un moment dat, vom avea prilejul să descoperim de ce gândurile profesorului erau atât de întunecate, ce anume pricinuiseră starea sa complet depresivă în care se zbătea. Paradoxal, în postura respectivă, se simțea în largul lui; era o stare ce-i făcea plăcere, oferindu-i, într-un sens deosebit, argumentele cele mai potrivite pentru a construi o teorie, și ea inutilă - va zice profesorul - asupra defectuoasei arhitecturi a lumii. Profesorul știa că în istoria filosofiei se vor fi aflat mulți alții înaintea lui care înălțaseră eșafodaje mai trainice pentru decapitarea sistemelor de gândire ce considerau lumea drept o proastă creație a Divinității; știa că mulți condamnaseră înaintea sa Divinitatea pentru slabul, fragilul edificiu amplasat aici, pe o planetă izolată, în mijlocul unui Univers ostil, aproape necunoscut. Știa toate aceste lucruri și, pentru faptul că știa, profesorul continua să se gândească la această pedeapsă supremă, dată nu se știe precis de unde, numită conștiință de sine și de tot ce se petrece în jurul tău.

Profesorul cunoștea teoriile dezvoltate în acest sens, precum și ceea ce s-a scris cu privire la intelectualii inadaptabili, născuți în epoci în care n-ar fi trebuit să se nască, știa de intelectualii cu nostalgii pentru paradisuri pierdute, poate că și el se încadra printre aceștia, dar puțin îi păsa. Știa de acei oameni superdotați, cu memorie și inteligență extrem de vii, extrem de brilante, care susțineau că locul lor nu este în acest spațiu, în acest timp, că poate mai bine le-ar fi stat într-o perioadă precum cea a Renașterii sau Iluminismului, însă, să fim serioși, se concentra atunci profesorul, nu acesta era esențialul.

Deodată, tunete. Un freamăt străbătu autobuzul, iar capete curioase, trezite dintr-un somn aducător de moarte, se rotiră spre geamurile mizerabile: în depărtare, nori mari, cenușii, greoi, străbăteau cerul cu o viteză uluitoare. Numai cu piatră să nu fie, șopti o țărancă înspăimântată.

Profesorul privi figurile înspăimântate ale partenerilor de drum, străbătut de un fior de plăcere, de mandarin. Se simțea ca aparținând unei caste superioare, iar teama celorlalți nu-l făcea decât să se gândească dacă totul nu e produsul aceleiași iluzii trăite ani în urmă. Nu! Stropii gravi de ploaie loviră geamurile autobuzului, întâi rar, apoi din ce în ce mai des și mai puternic. Geamurile, până atunci deschise, fură închise brusc. Numai cel din dreptul profesorului rămase întredeschis: prin el pătrundea un parfum de crini, purtat cine știe de unde.

Melancolie.

Libertate modernă a insului care poate face ceea ce dorește în dezacord cu cosmosul. Acum, însă, captivi între mersul autobuzului și geamurile sale plate, indiferente, oamenii stau cumiți și înspăimântați, așteptând finalul spectacolului cosmic. Acesta vine, la fel de rapid cum a și fost declanșat. Brusc, norii sunt vălătuciți într-o parte a orizontului, de o mână nevăzută. Din nou cer albastru, înalt, tăcut. Picurii de ploaie se preling în diagonală de-a lungul geamului. Într-un colț de parbriz, murdărit de praful ploii, stă aninat parfum de crini. Cel care distruge și creează și-a demonstrat din nou puterea. Aidoma atmosferei născute din cuvintele Domnului (prologul lui Faust); aceasta este atmosfera concretă, cea de după ploaie, care îl plectisește pe profesor foarte

puțin. Și ea ține de natura unui zeu oriental. Lacrimile ploii sunt, însă, perfide. Ele nu reprezintă decât o plăcere fragmentată. Perversitatea lor rezultă tocmai din faptul că reușesc să se sustragă oricărei finalități imaginabile; nici un alibi nu le rezistă, pentru că nimic nu se reconstituie, nimic nu poate fi recuperat, totul se pierde undeva în natura largă, uriașă sugativă. Puritya lacrimilor zeului e atunci compromisă, iar el este obligat, în alt punct al planetei, să revină cu o și mai mare forță, împrôșcând sămânța sa peste tot locul, irațional, doar pentru a putea face ca diamantul din coroana capului, să fie blândă lumină, transparentă.

Desfătarea de care dă dovadă atunci este intransitivă. Perversiunea zeului cade în extremism vid, imprevizibil. Poate așa se explică neputința oamenilor de a vorbi concret despre esența transcendentului, iar lucrul acesta nu poate fi chiar atât de rău, întrucât din clipa în care e înțeles, principiul devine lipsit de eficiență.

Sub biciuirea ploii, iarba a avut o tresărire și câteva ciocârlii s-au avântat în cosmosul lichid, țipând bucuroase, pierzându-se în jocuri elipsoidale, departe de ecranul transparent al geamului de autobuz. Lacrimile cerului definiseră granița dintre mizeria pământeană și curățenia celestă...

Profesorul se îndrepta spre locul de baștină, acolo unde-și petrecuse copilăria cu mulți ani în urmă. Nu-i păsa ce spun alții cu privire la copilărie - dacă o consideră sau nu fericită - fiindcă nu-i plăcea să se compromită în polemici privind copilăria, esența acesteia. Respingea asemănările care se fac între etapele vieții ființei umane, din momentul apariției, până la moarte, și evoluția generală a omenirii, pornindu-se din faza de început, până către etapa actuală, aflată în anticamera dezintegrării, dispariției totale. O singură dată fusese puternic impresionat profesorul de scurgerea nemiloasă a timpului și atunci avusese revelația prezenței sale ridicole pe pământ.

Se afla, întâmplător, cu niște prieteni de-ai lui într-o stațiune de cercetări arheologice. Trecuseră săptămâni de muncă și bieții cercetători nu scosese la iveală decât niște ziduri din piatră umplute cu pământ. Zonă săracă, spuneau ei, ca un fel de scuză pentru insuccesul lor zilnic, nu poți găsi nimic fabulos. Ei, dacă ne-am afla undeva, în Valea Regilor, spre exemplu, alta ar fi situația... Acolo am avea șansa descoperirii unor situri istorice, poate neumblate și am intra în memoria omenirii drept mari arheologi. Așa, nu facem decât să scoatem la lumină ziduri, cioburi și, din când în când, câte un vârf de săgeată scitică. Săracă regiune, domnule, săracă! plângeau în continuare cercetătorii, în vreme ce profesorul îi asculta zâmbind. Lamentări ieftine, de căutători de comori, nu de arheologi. Țștia ar fi în stare să se vândă și pe ei numai pentru a se scrie în ziare numele lor, și-și înfundă mâinile în buzunare, pornind agale printre zidurile martor ai tumulului princiar, înalte de peste trei metri, unde se lucra intens.

Își aminti că avusese parte, în timpul facultății, de un cercetător-arheolog de la care putuse învăța multe în domeniul științei ce o preda, dar mai cu seamă faptul că, de la ridicol la sublim, uneori, este atât de puțin.

Arheologul - despre care-și amintea profesorul - rămăsese singur, doar cu o mână de studenți, puși mai mult pe șotii decât pe muncă, într-una din cele mai importante stațiuni arheologice din nord-estul țării, aparținând perioadei neolitice. Acolo, dacă săpai pur și simplu în marginea drumului, scoteai la iveală, fie o statueta reprezentând cultul fertilității, fie vase, arme, de o neprețuită valoare istorică. În orice caz, toate nu puteau proveni decât din perioada nouă a pietrei. Arheologul rămăsese singur, întrucât marele cercetător, profesorul și academicianul Petrescu plecase în străinătate, invitat fiind la un congres al istoricilor ce se desfășura la Copenhaga. Responsabilitățile care-i reveneau acum arheologului erau imense, aproape că-l copleșeau. De aceea trebuia, de nenumărate ori, să coboare în satul din vecinătatea stațiunii arheologice, să dea telefoane, să se ocupe de aprovizionarea și plata celor ce doreau să se angajeze ca zilieri pe șantierul arheologic pentru diferite munci brute etc. Într-un asemenea moment prielnic, câțiva studenți - care vor fi repetat ulterior examenele de arheologie - au găsit nimerit să așeze în cel mai autentic strat neolitic o lamă ruginită, din fier, poziționând-o în așa fel încât ai fi crezut că se află acolo de milenii. După care porniră cu urlete și țipete de bucurie în sat căutându-l pe arheolog să-i dea marea veste: descoperirea unei lame de cuțit, din fier, chiar în neolitic, în plină epocă a pietrei!!!

Când află arheologul o asemenea veste, nu se obosi să gândească prea mult, inima tresăltându-i de bucurie, sângele năvălindu-i cu tărie în vene, pentru că divinitatea îi acordase lui și numai lui șansa unei asemenea descoperiri capabile de a revoluționa lumea arheologică la nivel planetar. Cu pași repezi și mari reveni în stațiunea arheologică. Se convinse cu propriii lui ochi de adevăr. Filmă, desenă, se agită. Apoi desprinsă cu mare grijă obiectul prețios din metal și plecă la universitate, unde ajunse după o oră de mers cu mașina. Aici dădu comandă secretarei să sune la Copenhaga pentru că trebuia să-i comunice academicianului descoperirea făcută, menită să răstoarne toate cunoștințele lumii arheologice de până atunci. Cu mare greutate se obținu legătura solicitată, însă academicianul se afla în plin Congres; se pare că urma să țină chiar un discurs. Dar omul nostru nu avea timp pentru așa ceva, se înfierbântă și mai mult, cerând imperios, la telefon, pe academician. În fine, acesta părăsi lucrările Congresului venind la telefon. Când află despre ce este vorba, savantul se cruci, dar lăsă să-i scape replica dură ce-l lovi pe bietul nostru arheolog, drept în moalele capului: „Vezi, Minule, că și-au bătut joc de tine studenții ăia inventivi!”

Altădată, același arheolog, primind vizita unei mari cercetătoare, M. G. avu o atitudine care-l spălă de toate păcatele de până atunci. Când americanca îi propuse arheologului - contra unei consistente sume în dolari - să-i vândă unul din vasele-binoclu, superb ornamentat cu ocră, în meandre ce te purtau cu gândul la conștiința înfinirii magnific exprimată de vechii locuitori ai planetei, acesta îi răspunse prompt, aproape lapidar: „Istoria neamului meu nu este de vânzare!”

Aduceri aminte, plăcute aducerii aminte, gândi profesorul aplecându-se instantaneu la marginea tumulului, acolo unde raza soarelui reflectă un obiect straniu, mic, pântecos, ieșit parțial din relief și unde fusese îngropat cu foarte mult timp în urmă.

Profesorul alertă arheologii care sosiră într-un suflu. Nimeni nu se mai gândise să sape în acel loc, iar profesorul avusese de-a dreptul noroc să observe reflexul luminii solare chiar când trebuia. După mai bine de un ceas, obiectul era dat la iveală. Un superb vas, din ceramică cenușie, dacic, intact, se odihnea sub privirile zecilor de ochi curioși. Profesorul îl mângâie încet: câte mâini, oare, nu-l atinseseră în alt veac?

Vasul trona maiestuos, perfect, impasibil, mut, respirând din nou aerul de vară, poate chiar în locul unde fusese plămădit cu mii de ani înainte. O lumină străbătu, atunci, mintea profesorului: prin timp nu supraviețuiesc decât urmele oamenilor, nu și oamenii transformați în desăvârșiți anonimi. Peste timp, numai vasele și armele, uneltele și locuințele își păstrează, chiar dacă alterată, identitatea. În rest, totul nu e decât amăgire.

Profesorul, ca orice om, avea amintirile sale - (ah, cât ura cuvintele, pentru că, nu-i așa? nu reușesc să cuprindă adevărul în ele) - amintiri pe care nu i le putea confisca decât moartea. Citise mult; poate că avea să mai citească. Se închiudase, cândva, că Proust descoperise, înaintea sa, plăcerea de a savura prezentul prin imaginile trecutului. Evadarea din spațiul și timpul istoric cu ajutorul aducerilor aminte rămăsese, pentru profesor, singurul joc ce nu i se părea iluzoriu și care-i oferea o rațiune de a fi prezent în lume.

Își amintea, instantaneu, aproape reflexiv, de perioada copilăriei, atunci când se plimba prin parcuri largi, din orașe străine, din alte țări. Curios i se părea că, amintirile i le stârneau imaginile citadine și parfumurile orașelor cu iz victorian, în vreme ce copilăria sa se desfășurase - în majoritatea timpului - la sat, într-un mediu cât se poate de arhaic, nu departe însă de civilizația urbană. Totuși, atunci când străbătea orașe necunoscute, trecând prin fața unor case cu garduri înalte, din fier, lucrate în cele mai autentice forme ale barocului, nu putea să reziste impulsului de a mângâia cu degetele, pe furiș, grilajele năpădite de garduri vii, acoperite cu praf aproape secular, prin care reverberau glasuri și pași din trecut. Mirosul crud al gardurilor vii - amestecat cu acela al crinilor imperiali ce străjuiau adeseori spațiile regulat tăiate în caldarâmuri impecabile, mărginite cu pietricele alb-rozii, imitații ale unor mărgăritare coborâte din spații cerești pe fundurile mărilor și oceanelor - apoi adevăratele fortărețe de smarald, împodobite cu țepi defensivi, plini de pulberea suspendată în atmosfera azurie, neverosimil de transparentă, erau tot atâtea stimulente olfactive, vizuale, suficiente pentru a trezi dintr-o prelungă adormire, amintiri aproape uitate, parcă aparținând altei persoane, parcă nefiind ale profesorului, ci ale unui prizonier din alt timp, crescut după alte obiceiuri, în mijlocul străinilor.

Parfumul balsamic, aproape oriental, al grădinilor garnisite cu tufe dese de crini uriași, adăpostiți sub frunze late, protectoare, îl purta constant pe profesor într-o curte a unui oraș dunărean, curte situată pe-o stradă cu nume ciudat, „Doctor Carnabel”. Acolo își petrecuse, din când în când, vacanțele, la bunicii săi, într-o curte cu mai multe case, cu mai mulți vecini, cu marchize și marchizute pierdute până în spate, unde spațiul generos se termina cu o mică perdea alcătuită din vișini bogați în fructe, an de an. Aceasta fusese una din ultimele străduțe adevărate pe unde călcase pașii profesorului când era mic, plăcută inimii și ochiului: mărginită de castani seculari, ascunsă în umbrele acestora, supraviețuitoare miraculoasă, până târziu, tuturor modificărilor năstrușnice ale edililor (mulți dintre ei, somnambuli ai cursurilor de la fără frecvență) după al doilea război mondial, străduța făcuse farmecul și pitorescul zonei până când cineva a hotărât că este anacronică și că sosise vremea să se intre cu buldozerele în ea, spre a o distruge.

Au intrat cu buldozerele în amintirile oamenilor, își zise cu voce tare profesorul, determinându-i pe călătorii din autobuz să întoarcă fața spre el și, normal, să-și facă o cruce adâncă.

Profesorul zâmbea, dar nu din cauza călătorilor intrigați de spusele lui, ci din cauza aducerilor aminte. Își amintea că numele străzii îl amuzase teribil prima dată, când reușise să-l silabisească pe o tablă vopsită cu alb și negru, aidoma în stilul numărului de înmatriculare al unui autoturism, făcându-l să-și spună că un atare nume nu se poate uita ușor, pronunțarea sa repetată fiind prilej de exersare a dicției aflată în suferință pentru un puști de șase ani, dar și de distracție: Carnabel, Carnabel, Carnabel...

Nu știa de ce, dar numele îi crea impresia că se află la Circ, acolo unde îi plăcea adeseori să meargă, ori de câte ori poposea în orașul dunărean trupa de artiști, înconjurată de animale nemaivăzute și păsări multicolore, aduse din locuri îndepărtate, din Africa, sau poate chiar din Australia. Abia mai târziu avea să afle că numele străzii provenea de la un medic celebru care activase în primul război mondial; el operase, printre mulți alții, pe fiul cunoscutului autor al „Vieții la țară”, însă nu acest lucru era esențial.

Curtea bunicilor se afla situată în vecinătatea Universității, clădire exagerat de mare, cenușie, impunând teamă și respect.

Profesorul zâmbi acestui gând pentru că avea să țină câteva conferințe, chiar cursuri la acea universitate, însă, curios lucru, aceasta nu i se mai păruse, o dată cu trecerea anilor, atât de mare, de impozantă. Ba, chiar, dimpotrivă. Știa însă că, datorită scurgerii timpului, perspectivele se inversează; contrar așteptărilor, nu se obișnuise cu ideea. Dorea atunci să redevină mic, să nu mai aibă experiențele crude ale maturității pe care, oricum, nu le putea înțelege în toate aspectele profunde.

În casa bunicilor se petreceau cele mai interesante lucruri: acolo veneau, mai mereu, oameni care se așezau la mese, mâncau, beau și discutau până seara târziu. Invitații erau pictori, medici, avocați, profesori, învățători, scriitori, cunoștințe mai ales de-ale bunicului. Adesea veneau pictorii Murariu și Einhorn, cu care bunicul își împărtășea ideile sale legate de pointilism și pictura modernă, abstractă, a zilelor noastre.

De când s-au dărâmat curțile și casele de pe strada „Carnabel” profesorul a refuzat să mai calce pe acolo. A refuzat pentru a-și păstra amintirile aproape de inima sa, proaspete, vii, neschimbate, eterne, mereu aceleași, pentru că ele constituiau oaza necesară adăpării spiritului său obosit de atâtea căutări, întrebări și imposibile răspunsuri. Profesorul supraviețuia datorită acestor amintiri plăcute, de neînlocuit, adevărate narcotice care-i invadeau în ultima vreme, din ce în ce mai des, existența.

Se pomenea, adeseori, discutând cu vechii săi camarazi de joacă, o parte dintre aceștia fiind trecuți în lumea umbrelor, cum se spune. Profesorul știa că din ei nu mai rămăsese decât un pumn de lut, undeva, pe fundul unei gropi, în cimitire dezgolite de ploii și vânturi sinistre, tomnatice. Când avea prilejul, mergea la mormintele foștilor prieteni și le ducea flori pentru că așa era obiceiul, dar mai dorea să ajungă în cimitir pentru a se trezi la cruda realitate, citind numele prietenilor pe crucile din lemn vâruite, așa cum se poartă la țară, în alb. Se ducea în cimitir, mai ales primăvara,

tocmai pentru a nu fi singur, pierzându-se printre flori și pomi înfloriți, îngrășați din seva celor morți; acolo putea discuta liniștit cu umbrele prietenilor plecați spre lumi neștiute.

Odată, își amintea profesorul, auzise o glumă sinistrală pe seama anumitor plante și a cimitirelor; se găsea, pasager, în piața unui oraș românesc, curios să afle cum se mai vând legumele, fructele, cum se mai târguiesc oamenii, cum se mai ceartă precupețele, cum se mai tânguie milogii, cum mai sunt prinși hoții de către jandarmi, într-un cuvânt, pentru a asculta, în puținele sale momente de îngăduință asupra acestei lumi, simfonia vieții.

Într-un colț al pieții, stătea un țigan pe o târnă împletită din nuiiele galbene, înconjurat de tot felul de zarzavaturi, de diferite nuanțe verzui: de la verdele cel mai palid, până la acela foarte intens care concurează cu negrul; legume, de la galbenii ardei grași, copti cum trebuie, până la pătlăgelele cele mai roșii, adevărate mingi de foc, emanând un miros crud, dulce-amăru și vinete desprinse din coada curcubeului, odihneau pe suprafețele line ale meselor. Lângă toată îngrămădirea multicoloră, de autentică prospețime, se aflau câteva grămezi de urzici, împărțite, așa după cum striga țiganul, în două categorii: grase și slabe. Ia urzicile, neamule, striga bazaconia măslinie înfășurată în cele mai ciudate haine, ia urzicile neamule, care grase, care slabe, ia-le că sunt ultimele pe vara asta. Ia urzicile, care-ți schimbă sângele, și gura țiganului continua, ca un patefon stricat, să repete aceeași porțiune a plăcii. Profesorul, intrigat de distincția făcută de țigan cu privire la urzici, se apropie de faraonul cel mândru de marfa lui solicitând lămuriri. Misterul se elucidă imediat: urzicile slabe erau cele strânse de pe marginea șanțurilor, iar cele grase, din cimitire. Comentariile sunt inutile!

Nu-i plăcea profesorului să meargă în noile cartiere ridicate peste locurile unde a copilărit scurtă vreme, tot așa cum nu-i plăcea să meargă la funeraliile cunoscuților cu care stătuse de vorbă, poate cu o zi sau două înainte de a muri, din simplul motiv al păstrării lor în memoria sa, așa cum erau în viață; atitudinea aceasta putea să pară în ochii celui ce-l cunoștea contradictorie, cunoscut fiind, pentru mulți, că profesorului nu-i mai priia această lume, nu mai era de acord cu regulile și legile sale, vroia s-o știe distrusă, tocmai din dorința de-a o vedea regenerată sub semnul eternității și nu al efemerității; vroia să-și imagineze amicii trecuți în lumea umbrelor, încă mergând, gesticulând, vorbind, plângând, râzând, nu întinși pe năsalie, înconjurați de flori inutile...

Ceea ce făcuseră arhitecții din zilele tulburi de după război, nu mai putea fi reparat niciodată, gândi profesorul. Acest cuvânt, niciodată, i se părea cel mai potrivit pentru a marca eternul absolut în sens negativ, în sensul infinitului notat cu minus.

Profesorul nu dorea să cadă în capcana infinitului negativ, tot așa cum o refuza pe a aceluia pozitiv. Infinitul era, pur și simplu, infinit și dacă i s-a dat lui, profesorului, șansa de a avea propriile sale amintiri în acest univers fără margini, în acest univers împotriva căruia nu putea să facă nimic, ei bine, atunci niciodată nu va mai simți aceeași bucurie când se va afla în locurile unde i s-a scurs diafana sa copilărie. Diafană, se înțelege, în comparație cu tot ceea ce avea să urmeze. Contrastul nu l-a putut conștientiza decât acum, la maturitate, din perspectiva timpului trecut, consumat sub imperiul unor dureroase experiențe.

A înțeles copilăria ca pe o compensație înainte de vreme, pentru mai târziu. Dar asta nu se putea discuta decât în mod unilateral, individual, de la caz la caz căci, se pune întrebarea: ce se întâmplă cu acele ființe a căror copilărie, adolescență și maturitate, se desfășoară sub semnul dezastruosului, ternului, nenorocului, neîmplinirii? Unde, când și în ce mod mai primesc o recompensă? În lumea de dincolo? Aceea pe care și-o oferă, drept consolare, toate religiile pământului?

Dar, oare, ce sunt toate acestea dacă nu iluzii și autoamăgiri pe care și le servește constant, generație de generație, ființa umană, pentru a putea supraviețui într-un univers covârșit de materialitatea cotidianului, pe când trăirile adevărate sunt puse, de cele mai multe ori, la index?

Însă nu acest lucru era esențial, își spuse profesorul, urmărind cu privirea linia argintie, din ce în ce mai subțire, a râului ce însoțea drumul și care arunca reflexe dureroase în retina obișnuită cu semiobscurul autobuzului, la adăpost de soarele torid, datorită perdelelor albastre, groase, din pluș.

Participare.

Se află în camera de lucru a lui B., în New Delhi. Printre perdelele grele, lumina abia se filtrează. Este ora prânzului, iar gradele celsius sunt făcute suportabile în interiorul casei, numai de aerul condiționat și perdelele uriașe, pe alocuri tocite de lumina soarelui puternic.

Tăcerea are greutatea unor gutui îmbătrâniți, cu crengile lăsate aproape de pământ. B. pare că moșăie în colțul cel mai îndepărtat al încăperii. Atunci, tânărul învățăcel se ridică și-și toarnă un pahar cu apă rece. Un fruct mango îi astâmpără stomacul pângărit de strigătele acide ale foamei. Din nou, asupra Ramayanei: Descrierea nașterii maimuțelor. Din colț, B. deschide un ochi și întreabă: care este trăsătura ariană, caracteristică prezentă în capitolul legat de nașterea maimuțelor? Răspuns: Hanuman este prezentat drept mare conducător al științei sacre, Vedele. B. zâmbește mulțumit și închide, din nou, ochii. Povestea curge mai departe sub ochii învățăcelului, care înțelege de ce inginerul maimuță, Nala, este cel care construiește un pod numit Ramasetu, legând subcontinentul de Lanka. E vorba de podul lui Rama. Știe lumea de azi, că podul acoperea o distanță de 18 kilometri? Strâmtoarea peste care zburase clanul maimuțelor se numește acum Podul lui Adam, denumire dată, pare-se, de englezi...

Autobuzul găfăie: urcă o colină de câțiva metri, iar efortul epuizează, aproape, bătrânul motor al mașinii; pe culmea sa, pare că vrea să dea înapoi, dar șoferul se încăpățânează și accelerează înfricoșat. Din nou, la vale; autobuzul ia un avânt neobișnuit, întrecându-se cu păsările cerului, dar nu pentru mult timp.

Profesorul se șterse cu batista pe frunte, pe gât, privind absent la bornele kilometrice care se derulau prin fața ochilor. Nu mai avea mult și ajungea la destinație, îi trecu un gând izolat prin minte, fără să se concentreze asupra lui.

Înfiorare.

Camera de lucru a lui B. Acolo a întâlnit-o pe A., bună cunosătoare a tamilei. Cu ea a fost, apoi, la câteva spectacole și a asistat la sărbătoarea Durga de la Calcutta. Orașul bengalez nu l-a putut captiva. Uriaș și murdar. S-a plimbat, melancolic, doar pe strada care a purtat, cândva, numele de Ripoon Street. A ajuns și-n dreptul blocului unde încă mai trăia Chabu, neîndrăznind să urce. A mers mai departe. Era grăbit să ajungă la vechea bibliotecă regală, iar timpul se dovedea nemilos cu el.

În sala bibliotecii, frig. Afară băntuiau chemările musonului. Deodată, în dreapta sa, întredeschide porțile împrejmuirii întunecate, iluminând și purificând spațiul, Usha. E o femeie înaltă, cu pielea albă, albăstruie. Afară, slujitorii Marut se dezlănțuie. Fiii lui Rudra, negri ca smoala, dar strălucitori ca focul, împodobiți cu ghirlande de flori și acoperiți cu mantăi din aur, dau ocoale bibliotecii, privind la cei doi prin geamurile înalte. În după-amiaza aceasta au băut și drojdia Somei, căci geamurile se cutremură la atingerea aripilor lor. Sunt adevărați mayini, căci virtuțile lor s-au spiritualizat demult devenind, astfel, susținători ai cunoașterii, înfruptați din fericirea veșnică, ananda.

Usha se apropie de tânăr și-i mângăie fruntea: „Trebuie să mergi spre nord, acolo unde apele se întâlnesc în foc, iar zăpada străjuiește frunțile portocalilor. Numai așa vei putea înțelege, pe deplin, învățătura sacră a acestui pământ. Gurul tău, ales de Karma, este în măsură să-ți dezvăluie harta viitorului. Sensul eternității nu-l vei afla în cărți, ci în lumea sanyasinilor. Pleacă, muritorule și nu mai pierde timp prețios. Salvarea noastră depinde numai de tine!”

Anamnesis

Verific și rescriu prezentul roman premiat - n-are importanță unde, când și cum. M-am decis să-i adaug această pseudo-cronică paralelă, târzie, pentru simplul motiv al întregirii adevărului despre mine însumi. E liniște în casă și sunt singur. Sunt la aproximativ jumătatea anului 2005. Notez sec aceste idei, deși știu că ele nu vor interesa pe nimeni, sau poate tocmai de aceea. E dificil să operezi în construcția unui organism care ți s-a părut bine creat, la un moment dat. Dar pot sta liniștit fără să știu că am avut posibilitatea să acționez și n-am făcut-o? Deși, în perspectiva eternității, rămânem fire de praf lipsite de consistența perenului... Simt haita salivând în jurul meu. E mai puternică decât mine, decât voi fi eu vreodată. Dar învins, nu mă dau. Lupii mișună peste tot. Sunt flămânzi, cu boturile însângerate. Îi simt cum doresc să-mi reteze jugulara, dar ceva îi reține. Probabil reputația mea de urs singuratic, extrem de violent când este atacat cu mijloace necinstite, murdare. Dar ce este lumea, dacă nu o cloaca maximă, în care inși diverși se bălăcesc aruncându-și unii altora în ochi noroiul blestemat care le întunecă irisul conștiinței? Haita urlă, adeseori a neputință. Nu există diferențe de atitudine când e vorba de lupii care guvernează pădurea. Că sunt lupii vechii puteri sau ai celei actuale, comportamentele sunt identice. Se folosesc de tine, apoi, dacă nu te devorează, în cel mai bun caz te dau uitării. Am avut de-a face cu ambele specii de lupi, dar pot spune că din confruntarea cu ei am ieșit mai întărit, mai aprig. Nu-i voi ierta niciodată, pentru tot ce mi-au făcut mie și familiei. Nu sunt suficient de creștin ca să-i pot ierta. Să-i ierte Dumnezeu, că e mare și bun...

Mintea era aceea care nu-i dădea pace, îl întorcea la locurile copilăriei, la casa bunicilor, adăpostită de castani uriași, cu alei cimentate până în buza casei, străjuite de garduri vii și crini imperiale ce tresăreau la atingerea stropilor de apă aruncați din belșug dintr-un furtun de culoare mov. Stropii de apă vie, proiectați cu generozitate, trezeau florile adormite sub soarele nemilos, formând un irizat curcubeu de un roșu aprig aproape eteric, burat peste frunzele prăfuite, provocând apoi, în sens invers, nașterea ireală a unor aburi sub formă de arabescuri, rezultați din pământul supraîncălzit, uscat, avid de apă. În acele momente de fericire vegetală absolută, copilul de altădată se ascundea în grădinița cu meri din fața casei și, la adăpostul coroanelor acestora, citea cărți de Jules Verne, ori mânca dulceață de smochine. Fructele dulci, parfumate, erau obținute dintr-un smochin uriaș aflat în spatele casei, protejat cu grijă, iarnă de iarnă, de mâinile harnice ale bunicului.

Casa și curtea bunicilor erau și acum prezente în memoria profesorului, care cobora din autobuz și se adăpostea apoi, foarte repede, în palida umbră a unui dud cu fructe și frunze foarte puține. De undeva, adia un vânt cu inflexiuni tomnatice, reci...

Răceală.

Musonul este un fenomen obișnuit în India. Apele sale aduc și moarte și viață, în același timp. Cartierele multor orașe, lipsite de sisteme de canalizare și diguri, se scufundă în mълul apelor ucigașe, care vin anual pentru a-și lua prada. Durga este nemiloasă, mai ales atunci când se sprijină pe ajutorul lui Shiva.

Ploaia răpăie în geam.

B. stă în fotoliul său și-și soarbe ceaiul. După lecția de gramatică sanscrită de azi dimineață, învățăcelul său se delectează cu un text din Bhavisya Purana, în care Brahma îi explică lui Manu modul în care face să existe Lumea, mărreția și caracterul tuturor lucrurilor de pe pământ. Deodată, B. sparge liniștea cu glasul său oarecum pișigăiat:

- Așadar, te-ai hotărât să pleci în Himalaya?

Învățăcelul tresare, surprins fiind atât de stridența glasului maestrului său, dar și din cauza întrebării. Ce naiba, omul ăsta citește gândurile?!

- Dar de unde ...?

- Aseară, când ai adormit pe canapeaua din hall, te-am auzit

vorbind prin somn. Pomeneai ceva de Himalaya. Sper că nu vrei să pleci acum, când musonul e abia la început. Nu ai avea nici o șansă și, în plus de asta, nu ai găsi pe nimeni să te însoțească nici pentru zeci de mii de rupii.

La asemenea lucru, învățăcelul nu se gândise. Musonul! E teribil, iar el nu-i decât un occidental obișnuit să trăiască la oraș, în condiții normale. Dar în copilărie? De câte ori n-a dormit cu prietenii săi în colibe improvizate, ascunse în pădurile de pe malurile Siretului, chiar și când ploaia era mai nemiloasă ca oricând? Era, aceea, o inițiere primară, involuntară, la care, de altfel, toți copiii participă de când e lumea, într-un mod sau altul?

- Da, aș încerca să plec spre Himalaya, dar îmi trebuie

sprijinul dvs., maestre!

- Sigur că da, sprijinul meu, cum să nu! mormăi, scărpinându-se după ureche, înțeleptul octogenar. Dar ce vei face acolo, de unul singur, printre necunoscuții dispuși, unii dintre ei, să te fure, alții să te înșele? continuă, pe același ton descurajator, maestrul.

- Voi încerca să mă descurc!

- Voi încerca să mă descurc, voi încerca să mă descurc...veni

contrarăspunsul, aidoma unui ecou.

- Luna trecută, când se stărnise musonul și mă aflam în

Calcutta, pentru câteva momente mi s-a arătat Usha, zeița Aurorii...

- Ce spui, tu, acolo? Delirezi, tinere! Cui crezi că poți vinde o asemenea povestire?! Poate că ai adormit și ai visat așa ceva; acest lucru e posibil, adică să visezi. Toată lumea visează fel de fel de bazaconii, dar asta nu înseamnă că sunt și adevărate. S-a demonstrat, de altfel, că visele sunt creații ale minții umane, care nu se relaxează în cazul muritorilor obișnuiți, nici atunci când dorm. Unele dintre ele, ridicol, nu? depind de ceea ce a mâncat omul la cină, carne sau fructe... dar să afirmi că ți s-a arătat zeița Usha, asta e prea mult, chiar și pentru un indian ca mine!

- Dar, vă rog să mă credeți pe cuvânt, ceea ce am trăit eu, nu era decât pura realitate și nimic mai mult.

- Auzi la el, pura realitate și nimic mai mult. Degeaba am discutat săptămâni de-a rândul despre manifestările atât de diverse ale Mayei. Se pare că nimic nu s-a prins de tine! continuă bătrânul, puțin înciudat, dar mai mult supărat de cele auzite.

- Mi-a spus să merg spre nord, acolo unde apele se întâlnesc în foc, iar zăpezile străjuiesc frunțile portocalilor! continuă, imperturbabil, învățăcelul. B. se întoarse mirat spre el, ca și cum atunci ar fi auzit prima oară ce-i spune tânărul din fața lui.

- Unde se întâlnesc apele în foc? Iar portocalii își sprijină frunțile în zăpadă? repetă el, pentru a se convinge mai mult pe sine de realitatea celor auzite.

- Nu, nu, unde zăpezile străjuiesc frunțile portocalilor, își corectă învățăcelul, bătrânul sfătuitor.

- Așa a spus ea? Usha? mai întrebă maestrul, îndreptându-se domol spre ferestrele largi, prin care răzbăteau glasurile ploii.

- Exact așa!

- Atunci, nu este deloc bine. Lumea se află în pericol. Ceva dezastruos se va întâmpla, iar ordinea lucrurilor va fi perturbată. Acum înțeleg foarte bine mesajul. Îl așteptam de ani de zile, modificat, și a sosit. Care va să zică, zăpezile străjuiesc portocalii. Cercul se poate închide oricând! Nu mai e vreme de pierdut. Trebuie să acționăm rapid și calculat. Tu ești alesul, asta e sigur acum! Nu-ți pot spune decât că vei fi doar un purtător de sarcină, pe care n-o vei pricepe în totalitate; va fi, însă, de folos lumii noastre. Vei porni chiar la noapte cu doi însoțitori dați de mine; ei te vor duce până la nord de Gange, aproape de localitatea care se numea în anii din urmă Hastinapura. De acolo vei pleca spre Sravasti, pentru a ajunge la Kapilavastu. E necesar să ajungi la Kapilavastu! Acolo te va aștepta un mare yogin, Vyasavaruna. El îți va fi maestru, cât timp eu voi lipsi din preajma ta... și din lumea aceasta (ultimele cuvinte le rosti numai pentru sine). El te va iniția în toate cele ce trebuie să le cunoști. De abia după aceea vei putea porni spre nord, ținta finală a drumului tău. La sosire vei avea parte de o mare surpriză, zâmbi din colțul ochilor maestrul...

Lucrurile se precipitaseră într-un ritm amețitor. Învățăcelul nu mai avu timp decât să întrebe cât va dura inițierea cu Vasyavaruna, dar nu află decât că va dura atât cât e necesar. În plus, doar că totul va fi extrem de dur și de neobișnuit. Nimic mai mult. Pregătirile de plecare se făceau înfrigurat. Haine pentru ploaie, pelerine, cizme înalte împotriva lipitorilor aduse de ape, cizme strânse pe picior, rucsac din piele, cu două rânduri de sfori, tot din piele, o pereche de bocanci groși, aparținând vânătorilor de munte, un cort mic, pentru o persoană, lampă de gaz, lanterne, brichete, hrană doar pentru drum și bani, cât mai mulți bani. Maestrul se scotocea înfrigurat, în timp ce mișcările i se îngreunau, privirea îi devenea tot mai opacă, suflul tot mai precipitat. Când ceasul bătu de miezul nopții, cei doi însoțitori, negri, cu dinții strălucind nefiresc de alb în întunericul de smoală, biciuit de rafale de vânt, împlinit cu perdele de ploaie, erau deja în pragul ușii, gata de drum.

Afară, ploaia îi luă pe toți trei în primire, lovindu-i în față, după ceafă, în spate, cocoșându-i și mai mult. Drumurile erau pustii. O lumină venită din cealaltă parte a planetei, răzbătea ca o idee nedeslușită, până pe străzile capitalei indiene. Învățăcelul își spuse că trebuie să aibă curaj, să-și ducă la îndeplinire ciudata misiune despre care nu știa mai nimic. Singurul lucru pe care-l putuse afla - cu certitudine - era legat de misiunea sa personală, aceea de poștaş. Era un poștaş, care trebuia să ajungă la mesaj, să-l preia, și apoi să-l livreze destinatarului. În fond, nu era un lucru prea greu, nu? Ce mare filosofie să preiei și să livrezi un mesaj? Numai ploaia asta de s-ar potoli puțin! mai gândi învățăcelul, înainte de a se cufunda în somn, pe una din băncile de lemn ale trenului în care se urcase. Înainte de a închide ochii, îl mai văzu, ca prin ceață, pe B., și pe cei doi negri ai căror dinți străluceau în semiobscurul compartimentului. Apoi legănatul trenului și nimic mai mult...

Profesorul tresări. Ca dintr-un vis autentic, trăit la intensitate maximă, reveni în prezentul extrem de palpabil și, pe cât de palpabil, pe atât de neverosimil. Se aplecă; ridică geamantanele pline cu lucruri, mâncare, cărți, apoi privi în zare, de-a lungul drumului de țară. Nimeni. Pustiu. Lumea era, probabil, în câmp, trudind asupra aceleiași țărâni milenare. Simțea aerul lichefiat arzându-i plămâni; undeva, în cer, țipa o pasăre de pradă. Doborât de colbul Bărăganului, un greier pribeag, probabil profesor de muzică în lumea lui, lânzezea sub o frunză gălbuie, chiar lângă piatra unde profesorul se hotărî să se oprească după ce parcursese câțiva metri. Greutatea geamantanelor îi chinuia brațele dezobișnuite de efort.

Se hotărâse destul de greu, după foarte mulți ani, să revină acasă, acolo unde își propusese să nu mai ajungă vreodată, tocmai din acel considerent, poate și de natură estetică, legat de locurile copilăriei sale: nu dorea să le vadă transformate, nu dorea să le vadă distruse, nu dorea să se plimbe prin locuri binecunoscute, fără prietenii din copilărie, nu dorea să se simtă ca un nepoftit într-o nouă lume pe care, oricum, nu o mai putea pătrunde, care nu-l mai putea primi ca odinioară. Totuși, această viață te obligă să faci ceea ce, cu acribie ai susținut, la un moment dat, că nu ai să faci vreodată. Profesorul se gândi că nu va fi nevoit să rămână mult timp pentru rezolvarea problemelor legate de casa părintească și de puținul pământ ce-l deținea aici, primit acum înapoi, după prăbușirea regimului concentraționar. Spera ca avocatul să-i fi rezolvat majoritatea hârtiilor, hârtii pe care le-a urât de când se știe și de care a fugit o viață întreagă.

Profesorul era un spirit liber, absolut liber, într-o lume care impunea oricui diverse reguli și, uneori, tabuuri.

Toată viața sa, după întoarcerea din India, nu lucrase decât în acest spirit: al ocolirii, trecerii rapide pe lângă regulamentele de orice natură, având suficientă abilitate să nu intre niciodată în conflict cu autoritățile ce încercaseră să-l controleze permanent. Avea și o teorie în acest sens: dacă nu te amesteci nicăieri și nu te lași amestecat, autoritățile uită de tine, te lasă în pace. Atunci trăiești satisfacția că ai trecut în mod fraudulos prin viață, clandestin, probabil aidoma celor care traversează oceanul în burta nu știu cărui vas, fără a fi prinși.

Profesorul fusese scutit de serviciul militar din cauza unei anumite boli. Era, așadar, soldat neinstruit; nici măcar armata nu-l mai avea printre evidențele sale. Ar fi putut zice că trăiește în deplin anonim, dacă n-ar fi predat un anumit curs universitar care strângea, mai totdeauna, o grupă de studenți și dacă, din când în când, nu-i apăreau la aceeași editură, câte o carte de eseuri sau un roman, scrise într-o asemenea manieră încât stârneau - de fiecare dată - prin ideile îndreptate contra lumii, agitația criticilor de tot soiul. Pentru că, de ce să n-o spunem, profesorul încerca terenul cel mai fragil, cel mai alunecos, plăcându-i cutremurele de tot soiul, izbucnirile vulcanice ale semenilor, tocmai pentru a avea prilejul să le arate cât sunt de limitați, de prinși în lumea lor mică, perversă, în care una spui, alta faci și cu totul altceva gândești, punând apoi în practică tot ceea ce se află dincolo de aceste trei principii.

Atunci când zgura lumii răbufnea la suprafață, profesorul îi întorcea spatele retrăgându-se în casa lui cu etaj, pierdută pe-o stradă laterală a orașului universitar, ascultând muzică populară americană la nesfârșit, completată cu cele mai cunoscute arii din opere aparținând unor voci clasice italiene. Profesorul rămânea de-a dreptul impasibil la toate criticile, la toate spusele, atât pozitive cât și negative, deoarece ajunsese la înțelegerea faptului că toată lumea trebuie să mănânce la un moment dat o pâine, cât de jenantă la culoare ar fi aceasta și pentru că, nu-i așa, peste o sută sau două de ani nu vom mai fi. Oricum, nu acesta era esențialul.

Începu să gâfâie din cauza kilogramelor luate în plus și se gândi la medicul de familie care-l avertizase că trebuie să renunțe la dulciuri, la făinoase. Grea, cumplită renunțare! Avea, însă, de la un timp, probleme cu tensiunea, dar cine nu are în zilele noastre câte o meteahnă fizică sau psihică? Toți suntem bolnavi de ceva anume; nu există om perfect sănătos, pentru că, dacă acesta ar exista, atunci ar fi de-a dreptul anormal!

Cu aceste gânduri, profesorul se consolă mai bine de câteva zeci de minute, necesare ajungerii în fața casei părintești. Poarta era încuiată cu lacăte și, de jur-împrejurul grilajelor din bare de fier masiv, se învârtea în volute ruginii un lanț uriaș, ca un piton. Profesorul își lăsă bagajele în fața

porții și se scărpină neputincios, aproape filosofic, în barbă. Cum stătea, încercând să afle soluții pentru a depăși obstacolul din cale-i, auzi o voce tânără, de fetișcană, care se apropia dintr-o alee laterală și al cărei cap acoperit de un păr blond se putea observa, din când în când, urcând și coborând de-a lungul unui gard din scânduri.

- Bună-ziuă, domnule profesor! rosti vocea tânără din spatele gardului vecin, care nu lăsa, din cauza înălțimii, să se vadă cine anume-l salutase. Totuși, profesorul răspunse politicos acelei voci:

- Bună, bună-ziuă domnișoară...

- Amalia... Amalia e numele meu! și vă rog să mă iertați că nu am putut veni să vă întâmpin așa cum mi-a spus mama, care-i la câmp, dar iapa noastră a fâtat în această dimineață și am fost nevoită să stau lângă ea tot timpul. Îmi pare rău că a trebuit să vă chinuiți cu toate aceste bagaje, mai zise tânăra Amalia, ajunsă acum la o jumătate de metru de profesor.

- O, sigur că da, domnișoara Amalia! Dar ce mare te-ai făcut!

exclamă profesorul, după care continuă:

- Nu-i nimic, draga mea, acestea sunt lucruri de înțeles, și luă cheile din mâna fetei care-i arunca, acum, priviri curioase. Apoi tot ea continuă, curajos:

- După descrierile mamei mi-am imaginat că sunteți mai bătrân, dar...

- Dar... sunt foarte bătrân, nu-i așa? întrebă profesorul

observând o roșeață în obrajii fetei, specifică adolescenților ce gafează cu totul și cu totul întâmplător.

- Nu asta am vrut să spun, retractă aproape imediat Amalia...

- Dar asta a reieșit, continuă profesorul, fără a o tachina pe

biata fată care începuse stânenitor un dialog cu un om atât de important, despre care aflase că fusese în străinătate, că publicase multe cărți, iar de curând fusese propus membru al Academiei. Și doar știți cât sunt de emotivi tinerii, în general, în prezența unor oameni cu renume, cum încearcă să le între în voie, cum nu-și găsesc vorbele, cum se bâlbâie și fac gafe, poate nu atât de impardonabile... *Ce-o fi gândind profesorul*, își spuse Amalia, mușcându-și buzele și devenind astfel, în inocența ei, și mai frumoasă... *că sunt vreo prostănacă de la țară incapabilă de un comportament civilizată...*

- Nu vrei să vezi tu care este cheia potrivită? o rugă profesorul, impacientat puțin că nu află secretul lacătului imens.

- Ba, cum să nu, imediat! răspunse Amalia și, cu o uimitoare dexteritate deschise lacătul, iar lanțul se prăbuși ca în poveste. Drumul era deschis. Profesorul privi la ea ca la personajul din Țara minunilor.

- Știți, mama mi-a spus că trece mai spre seară pe la dumneavoastră, iar domnul avocat v-a transmis că vine abia peste două zile...

- Abia peste două zile? De ce? se precipită puțin profesorul, iar acest lucru, fata-l interpretă ca pe o iritare.

- Nu știu să vă spun, mama știe, se refugie tânăra în spatele cuvintelor, ca într-un spațiu sigur, apărat de ziduri imaginare, dar inexpugnabile.

Într-adevăr, profesorul nu o mai întrebă nimic. Îi mulțumi pentru amabilitate dându-i de înțeles că nu ar mai dori să fie deranjat, dacă acest lucru ar fi posibil, până la sosirea avocatului.

Amalia se întoarse ușor, privind-l pe profesor peste umăr; acesta pătrunse în casă, apoi nu se mai auzi nimic. Doar o lumină se aprinse ceva mai târziu în camera ce da spre aleea din fața casei. Fata plecă în treburile sale, iar profesorul ieși în curte pentru a respira aerul răcoros din preajma viei.

De fiecare dată când avea prilejul să ajungă acasă, și asta se întâmpla din ce în ce mai rar în ultimii ani, îi plăcea să stea afară, pe un chaise-longue care aparținuse, cândva, unui evreu plecat în Israel. Acesta îl lăsase familiei sale drept moștenire, printre alte lucruri.

Evreul Șmil stârnea amintiri duioase în sufletul profesorului deoarece dintre toți evreii pe care-i cunoscuse, fusese unul din aceia foarte puțin înzestrați mintal (s-ar putea zice, dar nu asta era esențial). Or, cum se știe, circulă vorba că printre evrei nu există proști, ci numai oameni inteligenți. Ei bine, Șmil era tocmai excepția care, probabil, confirma regula.

Profesorul își întinse oasele obosite în *chaise-long*-ul lui Șmil și trase pe nări aerul crud al strugurilor în pârg. Ce prost Șmil ăsta, să nu-și ia lucrurile cu el, în Israel, gândi profesorul, spunându-și că dacă ar rosti aceste vorbe cu glas tare și l-ar auzi cine trebuie, ar fi acuzat de anitisemitism!

Prost, pentru că toată viața lui și-a jucat banii câștigați lunar, prin muncă, la LOTO, sperând să prindă lozul cel mare (sau poate era un aventurier?). Prost, pentru că plecase într-un stat nou creat care a ridicat și ridică foarte multe probleme, unde au avut și au loc atentate pe străzi (sau poate patriot?); prost (sau poate generos?) pentru că și-a lăsat cel mai de preț lucru aici, în România, anume biblioteca sa, din care nu se știe ce cărți a apucat să citească. Păi, spre exemplu, gândea profesorul, când a fost să plece, a venit Șmil la mama și a vrut să-i dea degeaba haina din piele, pentru că, spunea el, tot nu are ce face cu ea acolo unde merge, că în Israel e cald și-ar fi o povară în plus o asemenea haină. Mai bine o dă de pomană unor cunoscuți. Și așa a făcut, i-a lăsat-o mamei, drept amintire. Profesorul zâmbi cu ochii la cer, gândindu-se la imaginile văzute la televizor ce arătau ninsori abundente în Israel, lucru care nu se mai întâmplase cine știe de când! Probabil ciudățeniile naturii aveau loc din cauza lui Șmil, reflectă profesorul. Dumnezeu vrea să-i servească o lecție și i-o servește din plin. Tare ar vrea acum să-l vadă pe Șmil, cuprins de ninsori! Șmil umblase toată viața lui departe de casă, căutând lucruri de negăsit, comori închipuite, neștiind că adevărata comoară se afla în propria-i persoană. Această bogăție n-o descoperise și, se temea profesorul, n-o va descoperi, probabil, niciodată.

Din casă venea un aer stătut, așa cum întâlnești într-un loc demult neumblat. Deodată, profesorul realizează cât este de singur și se întristă brusc. Părinții i se prăpădiseră în vara trecută într-un accident de avion, soția-i murise de ani buni, iar el nu mai era decât o epavă în derivă care se găsea încă pe linia de plutire datorită amintirilor sale, ori activităților universitare.

În ciuda eforturilor sale, de a fi un om cât mai rece și rațional cu putință, cât mai distanțat de lumesc, de ceea ce includea omenirea în ansamblul său, cădea uneori pradă sentimentalismului, devenind ușor impresionabil, lucru care nu-i putea provoca decât stări rele datorită superficialității sub semnul căreia se manifesta orice efuziune concepută în planul emotivității.

Curioasă și enervantă, deopotrivă, natura umană pentru simplul motiv că deține darul conștiinței și al conștientizării, în mod implicit. Faptul că știm și știm că știm ne complică gândurile, existența, în acest plan al lumii materiale unde-și fac loc remușcările, mustărările, obsesiile, trăirile cele mai caraghioase precum și cele mai tragice, gândi profesorul, dar nu acesta este esențialul!

Se ridică aproape vioi și se îndreaptă spre garaj; deschise ușa, privind curios, ca în copilărie, la lucrurile atârdate alandala, fiecare având însă o întrebuințare precisă. Într-un colț, dincolo de mașina care ocupa cea mai mare parte a locului, stătea vechea lui bicicletă. Nu o mai folosise din copilărie. Îi veni o poftă nebună să iasă la plimbare cu bicicleta, să vadă locurile de altădată, bineînțeles acum cu un ochi critic, poate neiertător. Bicicleta era, încă, în bună stare; doar cauciucurile, puțin slăbite. Profesorul le dădu vigoarea de altădată pompând în ele aerul cu o pompă nu tocmai nouă. Apoi ieși pe poartă, cu viteză, ca în anii de demult...

.....

Glasuri nenumărate de copii umpleau cerul cu voioșia lor. Venise vacanța cu trenul *tocmai din Franța*. Acum puteau fi aruncate gențile, sacoșele, ghiozdanele moștenite de la frații mai mari, în ungherele cele mai bine blagoslovite de întuneric.

Nimeni și nimic nu i-ar fi putut condamna pe bravii noștri eroi că renunță atât de ușor la aceste instrumente ce le cocoșaseră spinările de-a lungul unui an întreg. Era vară deplină și azuriul cerului nu prezenta nici cea mai vagă scamă de nor. Avea să urmeze una din acele veri de pomină, așa cum mai fuseseră altele înainte, însă ceva mai mult decât atât, pentru că asta era vara care însemna și ultima vacanță din viața lor de elevi ai ciclului gimnazial. O simțeau toți băieții și toate fetele din grupul de la capătul satului care se prăvălea acum, cu multe vociferări, spre casă, ca un stol de grauri asupra unei vii pline de struguri copti. O fire mai atentă putea să distingă anumite nostalgii strecurate în inflexiunile vocalice ale fetelor, repede acoperite de iureșul neastâmpărat al băieților care nu înțelegeau să le cânte în strună smiorcăitelor melancolice, deoarece ei aveau treburi mult mai serioase de pus la cale, și nu să se tânguiască după anul scurs, ori să discute despre greutățile ce aveau să le încerce de acum încolo existența pentru că, era ca și cum ai filosofa pe marginea „pericolului reprezentat de drobul de sare”. Nu, ei aveau de îndeplinit treburi mult mai serioase, plănuite demult, cu mare grijă, chibzuită atenție, nescăpând nici un detaliu din vedere, lăsând fetelor grija caietelor parfumate, a florilor presate, a lacrimilor căzute pe rândurile copiate, cu cerneală violet, din versurile aparținând poetului genial, la ceas de seară, la ceas de taină.

Grupul de băieți avansa ușor, aproape alergând, din dorința de a ajunge cât mai repede acasă și a scăpa de ghiozdane. La serbarea de duminică luaseră hotărârea să nu meargă nici unul, chiar dacă la toamnă vor avea de suferit din cauza aceasta; oricum, n-aveau ce să caute acolo, mai cu seamă că o parte dintre ei erau corigenți la diferite obiecte, între care matematica, o disciplină cumplită, atât prin conținutul ei cât și datorită profesorului, personaj extrem de dur, nemilos, foarte exigent, mai ales cu băieții pe care-i chinuia oră de oră, scoțându-i aproape permanent, la predare și ascultare la tablă, locul supliciilor supreme, pentru rezolvarea incomensurabilelor exerciții sau probleme. De aceea omul dobândise porecla de Falconetti. Ce, nu știți cine este Falconetti? Celebrul asasin din serialul „Om bogat, om sărac”, or, profesorul de matematică era și el un fel de asasin pentru că ucidea sistematic, cu nețărmită răbdare, sufletele înfricoșate ale tuturor elevilor, în special ale băieților (dar asta am mai spus-o deja, nu-i așa?). Când își făcea apariția în curtea școlii, se instala o liniște de cimitir, nimeni nu mai sufla, nimeni nu mai juca mingea, iar băieții scoteau imediat cărțile și caietele de matematică, prefăcându-se că le răsfoiesc febril, după ce fuseseră avertizați, în prealabil, de un elev pus în mod special să stea de gardă pentru a anunța când își face apariția Falconetti. Acesta trecea prin curtea largă cu pași măsurati, ochind vreo câțiva puștani, oprindu-și asupra lor mai mult decât a altora privirea, ceea ce însemna că-și detectase vânatul pentru acea zi, apoi își continua drumul spre toaleta din spatele curții unde, dacă se întâmpla să te găsești satisfăcându-ți nenorocitele necesități fiziologice, trebuia să te abții atât timp cât se desfășurau cele mai sinistre și purgative zgomote în „cabina profesorilor”. Se ușura Falconetti și nu trebuia să fie deranjat.

- Băieți, cum ajungem acasă, ne dezbrăcăm de uniforme, mâncăm și ieșim pe stadion să punem la cale planurile noastre de acțiune. Nu trebuie să ne scape nici un amănunt, nici un lucru care ar putea să ne coste viața! rosti, aproape autoritar, Miti, cel mai mare din tot grupul, un băiat musculos, puternic, agil, pe care părinții îl puneau să muncească la câmp foarte mult, în comparație cu ceilalți.

- Corect! se grăbi Stelo' să întărească spusele lui Miti, așa cum făcea de obicei un bun avocat pentru clientul lui. Îi sare în apărare, uneori chiar fără să știe dacă acesta, clientul, după cum spuneam, are sau nu dreptate.

- Cum adică, să ne pună în pericol viața? se tângui băiatul primarului, un tip fricos, dar îngâmfat și care se autointroducea în grupul băieților, vrând-nevrând, numai pentru că ta'su era mai marele obștii, ajuns în funcție fiindcă-i linsese pe toți la timp prin părțile rușinoase, asupra cărora trebuie să păstrăm, în acest moment, tăcerea.

- Sunt lucruri pe care nu trebuie să le cunoască toată lumea! replică rece Miti, fără teamă de băiatul primarului, deoarece mai avusese conflicte cu acesta, ieșind de fiecare dată basma curată.

- Asta înseamnă că eu nu voi participa cu voi la ce puneți la cale? întrebă același băiat roșcovan, cu un ton de amenințare și de pâră, depărtându-se ușor de grup pentru a avea un oarecare

avans atunci când se va hotărî să fugă și să le strige, în același timp, că-i va spune el primarului, directorului școlii, părinților și vecinilor, tuturor sătenilor, la urma urmei, de ce nu și universului întreg, ce au de gând să facă băieții din marginea satului. Posibil, ceva periculos, dacă se pune sub semnul întrebării chiar viața acestora!

- S-ar putea și acest lucru! accentuă Jaga, zâmbind pe sub mustața ce abia acum îi mijează ușor.

- Aha, începu atunci băiatul primarului, înseamnă că iar vreți să faceți prostii, lasă că vă spun eu lu' tata! Are el ac de jocul vostru, nenorociților! și se depărtă fugind, în vreme ce grupul urla în urma lui, celebrele versuri compuse special pentru băiatul înalt și costeliv, cu păr de culoarea morcovului, al cărui nume romanic devenise batjocura satului: Marius scai, cu curu'n mălai! Marius scai, cu curu'n mălai!

- Of, bine că am scăpat de scaiul ăsta, spuse ușurat Mihai frecându-și bucuroș mâinile, așteptând să-l audă pe Miti ce mai are de spus. Acesta nu întârzie prea mult în a-și rosti cu voce tare gândurile care-l frământaseră tot anul școlar, gânduri ce nu-i dăduseră pace nici chiar în timpul orelor de matematică.

- Băieți, a sosit timpul să arătăm că avem un cuvânt de spus în comunitatea noastră. Trebuie să facem ceva faimos pentru a atrage atenția tuturor, pentru a ajunge subiecte de ziar și de televiziune. Nu mai putem sta cu mâinile încrucișate. Voi nu vedeți că toată lumea, aproape, ne ignoră și nu ne folosește decât la muncile cele mai grele? Voi nu vedeți că suntem buni numai ca animale de povară?

Nu, băieții nu vedeau, pentru că, sinceri să fim, ei nu prea munciseră în timpul vacanțelor, ba dimpotrivă, se distraseră nespuse de mult, plecând în tabere și excursii la munte ori la mare, citind cărți, uitându-se la filme și câte și mai câte. Ei nu fuseseră puși la munci grele așa cum fusese pus Miti și anevoie îl puteau înțelege, dar înflăcărarea cu care vorbea liderul lor îi captiva, încetul cu încetul, pe toți. Ciuliră urechile și fremătară nărilor, mai ales atunci când Miti rosti, în apogeul discursului său, cuvântul magic: aventură. Miti le oferea prilejul unei aventuri fantastice despre care, spunea el, nu le-o putea da nici excursia la mare, nici tabăra la munte.

- Despre ce este vorba? Ce fel de aventură? se precipită Doru, cel mai priceput dintre toți în confecționarea de cuțite, praștii cu crăcană, arcuri cu săgeți și alte asemenea arme utile vieții de copil.

- Vom discuta în amănunt după-masă, pe stadion, după ce ne vom fi pus burțile la cale. Mai mult nu mai zic, termină scurt Miti, prelungind astfel tensiunea în rândurile camarazilor săi. Apoi, oamenii noștri se despărțiră, fiecare îndreptându-se spre casa lui, cu pași mari, nerăbdători...

Anamnesis

Într-unul din anii facultății, mai spre sfârșit, coborând spre cantină pentru a servi prânzul, tinerelul din mine dă peste niște bilețele, scrise cu litere de tipar - aruncate prin zăpadă, printre crengile lipsite de frunze ale unor arbuști ornamentali - în care se înjura copios regimul comunist. Strâng câteva și pornesc în grabă spre căminul colegelor de grupă. Acolo comentăm cele găsite. La nici două ore, la ușa mea de la cămin, un securist. Înalt, slab, cu fața ca pergamentul, privirea neutră, de șacal plictisit. Îi roagă politicoș pe colegii mei să ne lase singuri, după ce se prezintă drept maiorul Y. Apoi mă ia la întrebări și mă obligă să dau o declarație în scris cu privire la bilețelele găsite. Spun adevărul. Insul ia declarația. Pleacă. M-am așteptat, din nou, la exmatriculare. Nici de data asta nu s-a întâmplat. Probabil începuseră să se teamă, ori

știau ei ceva, căci doar numai după un an de zile Dictatorul semianalfabet și consoarta-i imbecilă aveau să fie executați...

Și stau azi, după atâta vreme și mă întreb: pentru ce? Și tot eu îmi dau răspunsul: ca pădurea să fie guvernată de alți semianalfabeți cu pretenții de baroneți locali, victime ale grandomaniei, imbecilității personale și ale altor calități pe care mă feresc să le mai trec în revistă, căci le știți dumneavoastră prea bine. Pădurea freamătă, dar freamătul ei nu se va mai transforma curând în furtună. Și știți de ce? Simplu: pentru că lupii guvernanți s-au înțeles între ei care parte a pădurii și cum s-o administreze, deși se mai lovesc reciproc, așa, de dragul iepurilor, popândăilor și al altor jivine care urmăresc spectacolul comentând, vociferând bucuroși, că pe lângă jir și alune li se mai dă și can-can în mod gratuit...

Profesorul pedala încet, privind la roata din față a bicicletei care avea o gălmă, cât o nucă verde, abia dezvoltată în buza primăverii, așteptând să fie culeasă pentru dulceața de nuci. Mama lui făcea o dulceață de nuci nemaipomenită, cristalină. Nu se zaharisea niciodată, indiferent de câte ori era testată pe furiș de copilul neastâmpărat, inspectorul cel mai avizat în domeniu, ale cărui descinderi se petreceau noaptea în cămara cu bunățaturi, înarmat până în dinți cu lanternă, linguriță, sticlă cu apă, aceasta din urmă absolut necesară pentru potolirea setii *hoșului* din propria lui casă.

Pe fața profesorului trecu un zâmbet fugar: din câte își amintea, niciodată, dar absolut niciodată părinții nu-i interzisese accesul la mâncare, nici lui și nici surorilor, însă el avea o plăcere nemaipomenită ca, atunci când toată lumea se retrăgea la odihnă, să vină tiptil în cămară pentru a mai linchi, (cum spunea mama sa, ce sesiza imediat că se umblase prin lucrurile sfinte), vreo două trei sarmale, așa, reci, de o savoare diabolică și parfum paradisiac, a sorbi din borcanele cu compot, ori, altădată, să guste din acelea cu dulceață de nuci sau coacăze, hoțul având grijă să nu lase urme, aranjând cu meticulozitate sarmalele așa fel, încât să nu priceapă nimeni că le-a mai scăzut numărul, iar din borcane să fie luat totul cu măsură, echilibrat, fiecare fiind apoi pus la loc, cum le ordonase mâna mamei. Cămara cu bucate era cala vasului unde se îmbarca, de fiecare dată, copilul cu prea multă imaginație, dornic de aventuri pe mare sau pe ocean. La asemenea aventuri visează orice copil normal care nu are capul plin de matematici sau fraze imposibil de analizat sintactic și morfologic. Amplasată în vecinătatea beciului, de unde venea un ușor iz de umezeală și răcoare, atmosfera visată de copil era perfect întregită de un dulce-acrișor parfum de mucegai, tocmai așa cum trebuie să fi fost pe fundul corăbiilor piraților conduși de Sir Francis Drake. Dar această aventură, mai mult culinară, nu putea dura pentru că, oricând putea fi întreruptă de vreun membru al familiei. O vreme, familia nu a bănuț de ce băiatul preferă să doarmă în camera de lângă bucătărie și nu în altă parte...

Afară se mai răcorise. Profesorul dori să vadă vechiul stadion de fotbal, acolo unde, cu destui ani în urmă, se pusese la cale cel mai curajos plan de acțiune ce va duce, ulterior, la schimbarea destinului multora dintre băieți.

Stadionul fusese, cândva, mândria satului pentru că avusese - o perioadă bună de timp - echipă de fotbal chiar în divizia C, lucru nemaipomenit la vremea aceea, a anilor '60 -'70. Stadionul, înconjurat de un gard înalt din lemn, adăpostea tribune așijderea; se intra numai contra cost, pe poarta principală cât și prin cele laterale, lumea venind la stadion ori de câte ori echipa susținea meciuri în cupă sau campionat. Atunci era mare hărmălaie în această parte de sat, mai cu seamă dacă echipa ieșea învingătoare. Băieții noștri intrau adesea gratuit, sărind gardul ce dădea în curțile și grădinile lor așa încât, trecerea dintr-un pom bine amplasat lângă gard, în interiorul bazei sportive, era floare la ureche. Unde mai pui că, ori de câte ori mingea era dată în grădinile lor, ei săreau primii s-o aducă, prilej cu care mai rupeau și câteva crengi cu fructe spre mâhnirea proprietarilor. Pentru ce erau pomii fructiferi plini cu roade dacă nu pentru a fi prădați?

Aici trebuie să ne oprim puțin, pentru a preciza că locul din marginea satului, de care se legau atâtea amintiri în viața profesorului, fusese unul cu totul deosebit. Familiile din partea locului

constituiau notabilitățile comunității, de la profesori, medici umani și veterinari, până la inginerii din cadrul stațiunii agricole, combinată cu una de mecanizare a agriculturii. Dar despre toate acestea copiii nu știau nimic, lumea lor fiind cu totul diferită de a adulților: o lume fără griji, fără probleme. Important pentru copii era faptul că, locul unde apucaseră să vadă lumina zilei sau să-și petreacă liniștita etapă din faza inițială și inițiativă a vieții lor pe acest tărâm, semăna cu paradisul râvnit de toții copiii din orice colț al planetei.

Stațiunea avea mai multe case din cărămidă roșie, case acoperite cu țiglă, înconjurate cu grădini largi, pline de flori, pomi fructiferi, vie, legume; clădirile erau mărginite de alei asfaltate, protejate cu garduri înalte din ciment dantelat, în forme geometrice, ca rombul sau dreptunghiul, apărate de porți uriașe, aidoma unor acolade răsturnate, din fier masiv, vopsite în verde intens. Casele erau alimentate cu apă dintr-un castel înalt, special construit pentru așa ceva, care extrăgea lichidul dătător de viață de la mari adâncimi, lucru important dacă ținem seama că satul cu pricina se afla așezat, ca și astăzi, de altfel, într-o zonă de câmpie, la întretăierea apelor curgătoare Siret, Putna, Râmnic, și unde apa fântânilor nu putea fi băută direct decât de animale. Oamenii o beau numai fiartă, în prealabil, și apoi trebuiau să aștepte pentru a se răci.

Pe teritoriul satului existau și două lacuri în latura sa apuseană unde creștea pește, evident, de crescătorie, dar nu acest lucru era esențial. Poate că din această cauză, a prezenței nenumăratelor ape din jurul așezării, ce aparținuse cândva unui boier, pe nume Nănescu, apa din fântâni avea un gust sălcu, amărui.

În stațiune lucrurile stăteau altfel și orice sătean ar fi dorit să se mute aici, dar nu toți aveau această șansă. Stațiunea era un soi de spațiu închis multora, destinat numai unora pe care soarta îi favorizase în mod special. În afară de apa curentă, adusă din izvoare de la mare adâncime, țâșnind din fântâni sau canale arteziene pe timpul verii, urmând un circuit închis, asta pentru a nu se consuma inutil prețiosul dar divin, locuitorii de aici mai beneficiau, în timpul iernii, spre exemplu, de căldura obținută din burțile unor cuptoare – cazan, uriașe, cu ceas, în interiorul cărora se aruncau cărbuni de către niște muncitori, în permanență tuciuiri, pentru a întreține focul puternic necesar încălzirii halelor unde lucrau angajații stațiunii, dar și caselor locuitorilor aceleiași stațiuni. Cazanele, compuse din trei cilindri, arătau ca venite din lumea lui Gulliver. În ele fierbea apa aproape non-stop, lucru necesar pentru dobândirea aburului, direcționat într-un mod misterios, subteran, în locuințele celor din stațiune, făcând țevile să pocnească la primele ore ale dimineții. Profesorul își amintea de toate acestea, de faptul că iarna, când țevile caloriferelor din casă începeau să rostească vorbe misterioase, consonantice, înțelegea că este 4 dimineața și că nea' Rogozanu', fochistul, se afla la datorie, moment nemaipomenit de bun să se întoarcă pe cealaltă parte și să-și continue visul cu muschetari sau indieni.

Stațiunea mai avea parcuri imense cu mașini stricate, date la fier vechi, unde stăteau în adormire veșnică tractoare, camioane, combine și câte și mai câte asemenea lucruri, demne de explorat de puștimea din zonă. Lăsăm la o parte întinsele hale unde vara, târziu, se aduna floarea-soarelui, semințele aducându-se aici în cantități uriașe, astfel încât, clădirile-depozit se umpleau repede, aproape până la tavan, dând posibilitatea copiilor care se jucau prin ele, plonjând în sămânța neagră și proaspăt adusă de sub razele soarelui, să umble cu mâinile pe tavan, lăsându-și acolo amprente pentru posteritate!

Stațiunea avea nenumărate alei, acoperite cu garduri întregi din trandafiri, direcționați sub formă de cupolă, care înfloreau până în preajma brumei; în spatele lor creșteau șiruri lungi de nuci, meri, peri vărteci sau de toamnă, cireși, vișini, pruni, gutui, caiși, aceștia din urmă având doi reprezentanți deosebiți: unul chiar lângă hala utilizată reparării uriașelor motoare ale combinelor, tractoarelor, iar altul lângă magazia de materiale a lui nea' Ghicu'. Cine era nea' Ghicu? vă veți întreba, unii dintre voi. Era unul din personajele ce pot fi considerate lipsite de importanță, dar nu și pentru băieții din stațiune. De ce? Explicația este foarte simplă: așa cum am spus, nea' Ghicu' răspundea de magazia cu materiale a întregii stațiuni pentru mecanizare. Știți ce însemna acest lucru pentru aventurierii noștri? Aur, aur curat și nimic altceva! Băiatul directorului stațiunii, pasionat de ingineria mecanică, fără a fi un îngâmfat pentru că tatăl său era cine era, spre deosebire de Marius-scai despre care nu

vom mai spune deocamdată nimic, putea fi considerat *bolnav* după motoare, acumulatori, bujii, chiulase, pistoane, demaratoare, carburatoare, segmenti, arbori cotiți, buloane, bușoane, iar lista s-ar putea prelungi, aproape, la nesfârșit. El, adică Mihai, avea cel mai direct acces la magazia cu lucruri fabuloase și, atunci când băieții aveau nevoie de un obiect prețios, apelau la el pentru a se duce la nea' Ghicu. Cu vorbe meșteșugite reușea să facă rost de cele necesare camarazilor lui; lițe, cu tot cu mosoare, de felurite dimensiuni, rulmenți, cu bile la vedere sau camuflăte, cuie, magneți, cauciucuri uzate, țințe, scânduri cu multe noduri respinse de nea' Zamfir de la tâmplărie, stinghii metalice, scurtate de cei de la atelierul de fierărie, așteptând să fie date la topit, toate, dar absolut toate având importanța lor bine definită în alcătuirea unui cărucior cu rulmenți, cârmă din metal, frâne și pedale ușor de manevrat. Uneori, nu erau suficiente vorbele pentru a face rost de cele necesare. Nea' Ghicu avea, însă, darul băutului și te lipeai atunci de el cu o sticlă de vin ori țuică.

Odată, își amintea profesorul, le trebuiau niște rulmenți mai mari pentru roțile din spate ale unui cărucior pe care-l confecționase împreună cu Mihai; cum toți rulmenții căpătați până atunci fuseseră spărți spre a fi folosiți drept mici proiectile în locul pietrelor și a trage în păsări cu praștia, acum, când aveau nevoie de așa ceva, se învârtau din colț în colț, nemaivând cum să facă rost de asemenea piese. Salvarea era la nea' Ghicu, dar la acesta fuseseră de prea multe ori în săptămâna cu pricina, nemaifidruind acum să apeleze la bietul om, nevoit și el să justifice, pe propria-i piele, unde dispăreau toate câte se făceau nevăzute în mâinile hrăpăreților băieți. Ultima speranță era sticla cu vin. Dar cum să faci rost de un asemenea obiect neprețuit, când butoaiile cu vin erau puse sub lacăt, atât în casa familiei directorului stațiunii cât și în aceea a lui Dinu, adică a profesorului? În ambele cazuri, vinul stătea adăpostit în beciuri mari, adânci, căptușite cu pietre de râu, aduse de la munte, îmbinate cu ciment și având menirea să păstreze sfânta licoare rece, la întuneric, aidoma lucrurilor ascunse în interiorul unui uriaș cetaceu, cum aflaseră ciracii noștri citind și răsčitind Moby Dick.

Băieții erau în mare derută întrucât, timpul îi presa nemilos: la sfârșitul săptămânii, de care nu-i mai despărțea decât o singură zi, urma să se desfășoare pe aleile stațiunii, cu acordul paznicului, mituit și el tot cu o sticlă de băutură, cunoscutul concurs lunar de cărucioare pe rulmenți. Trofeul pus în joc era o sumă importantă de bani, confecționați din caietele de școală, precum și o cantitate apreciabilă de tutun, de înaltă calitate, obținut din frunze de nuc combinate cu mătase de porumb, păstrate la uscat de Doru, într-un loc numai de el cunoscut; s-ar fi adăugat, la toate acestea, gloria de care, indubitabil, urma să se bucure câștigătorul, plus fericirea de a o plimba cu căruciorul pe cea mai frumoasă fată din stațiune, aceasta fiind, în ochii tuturor băieților, sora lui Mihai, Lușă. Mai urma ca și Lușă să fie de acord în această privință.

Dinu făcu ce făcu și, într-un moment de neatenție a mamei, pătrunse în camera din prelungirea bucătăriei, spațiu mai mult decât familiar lui, se duse direct la sticla ochită ultima oară, când dăduse iama printre sărmăluțele brunete și dulceața de caise, o înșfăcă, sigur de el, și ieși val vârtej tocmai la timp, înainte de întoarcerea mamei sale din spatele casei, unde fusese să dea mâncare păsărilor. Cu prada în mâini și extrem de îmbujorat de acțiunea sa de-a dreptul în stilul lui James Bond, sări gardul în curtea lui Mihai. Acesta aștepta încordat, ca o panteră, trepădând. Băieții, satisfăcuți de un asemenea succes rapid, nu observară că sticla este doar până la jumătate cu lichid și asta, din cauza culorii închise a recipientului. Dar inconvenientul fu reparat când, la jumătatea drumului, Mihai sesiză că sticla este prea ușoară; cercetând-o, observă lipsa, motiv pentru care ambii băieți făcură cale întoarsă și, ajungând acasă la Mihai, unde nu era nimeni să-i vadă, nici părinții, nici tanti Eliza, femeia ce făcea curat în casă, pătrunseră în bucătărie, turnară apă și zahăr în sticlă până se umplu, apoi se întoarseră la nea' Ghicu. Omul tocmai se pregătea să închidă magazia deoarece se făcuse ora 16, iar toată lumea la acea oră se îndrepta deja spre casă, sirena făcându-se auzită de minute bune, marcând sfârșitul unei alte zile de muncă. După milogeli îndelungate, nea' Ghicu, sub o oarecare influență dionisiacă, acceptă a nu știu câta oară trocul, el mulțumit de sticlă, iar băieții de rulmenți. Seara, căruciorul era gata, așa încât se putea merge la concurs. Nu mică i-a fost mirarea lui Dinu când, întors acasă, l-a găsit pe tatăl său nervos căutând sticla cu jumătatea de litru' de lichid de frână lăsată întâmplător, în camera pe unde trecuse cu o zi mai înainte, în căutarea unui vas potrivit,

necesar adăpostirii lichidului cu pricina. Dinu păstră o absolută discreție pornind și el, împreună cu ceilalți membri ai familiei, în căutarea sticlei cu prețiosul conținut, având grijă a doua zi să-i spună lui Mihai nenorocirea care se putea abate asupra capului lor, dacă s-ar afla cine sunt autorii furtului. O vreme, băieții renunțară la serviciile lui nea' Ghicu. Omul, își amintea profesorul, a stat atunci o perioadă destul de îndelungată în spital deoarece, beat fiind, când a ajuns acasă, seara, după alte câteva crâșme-popasuri efectuate pe traseu cu o conștiinciozitate demnă de invidiat, a dat pe gât tot conținutul sticlei cu lichid de frână, culcându-se, fără a mai arunca vreo vorbă familiei. A doua zi s-a trezit la spital, cu tot felul de furtunuri care ieșeau din el, nefiind capabil să înțeleagă ce i se întâmplase.

Stadionul, altădată mândria localnicilor și bucuria băieților, loc de întâlnire secretă pentru aventurierii din stațiune, era acum o adevărată ruină. Profesorul se opri în buza șanțului exterior care înconjura, aproape fantomatic, fostul dreptunghi verde, și privi la ceea ce mai rămăsese din acesta: două porți din metal, vopsite cu alb și nimic altceva. Câteva vite costelive rumegau gazonul de altădată, transformat acum în buruiiană autohtonă, presărată ici și colo cu flori de cicoare sau ciuboțica-cucului; profesorul se gândi la denumirea acestei plante din urmă, trecând-o în rândul cacofoniilor. Așeză bicicleta pe marginea terenului, se descălță de pantofi, apoi de ciorapi, lăsându-și picioarele să pășească ușor peste iarba destul de uscată. Sesiză diferența: nu mai era ca pe vremea copilăriei sale, verde, tunsă permanent, cu atenție, de îngrijitorii din stațiune, udată dimineața și seara, de primăvara, până toamna târziu.

Printre picioarele sale, obișnuite cu încălțări din piele și caldarâmul nemilos al orașelor, se strecură iute un gușter de smarald, pierzându-se în prima crăpătură ieșită în cale-i. Câțiva pași mai încolo, un mușuroi de furnici acționa nestingherit după legi numai de el cunoscute. Profesorul se așeză pe iarba uscată și simți venind din pământ un parfum vechi, nedefinibil în cuvinte, dar pe care îl înțelegea foarte bine pentru că-i mulțumea ființa obosită de atâta singurătate, frământată de probleme metafizice. Cerul începea să se acopere cu nori albi, ușori, ca niște păreri în spatele cărora ai impresia că descoperi adevăruri de nezdruncinat. Profesorul știa că acești nori nu puteau aduce ploaia și-și aminti de ora de geografie când aflase, că oamenii de știință îi botezaseră cumuluși. Imediat s-a întrebat, atunci, cine le-a dat voie oamenilor ăia de știință să le pună un asemenea nume norilor pe care nu-i consultase nimeni în privința aceasta. Oamenii își arogă prea multe drepturi, botezând în stânga și în dreapta tot felul de fenomene, de lucruri, cu termeni și noțiuni ale căror rădăcini vin de nu se știe unde și când, dar pe care trebuie să le accepți ca niște realități, din nou, irefutabile (!). De aici se vede neputința ființei umane, incapacitatea sa de orientare în cosmos, din lipsa cuvintelor.

De aceea omul este cel mai gălăgios din univers și tare-mi este teamă că face mult zgomot pentru nimic, așa cum sună titlul (își zise profesorul) unei piese de teatru la a cărei reprezentație avusese șansa să asiste în tinerețe, chiar la Londra, prezentată într-o limbă engleză arhaică, din care, la acea dată, nu înțelesese prea mare lucru.

Furnicile își urmau conștiincios treaba. Urcau și coborau mușuroiul așa cum știe toată lumea, cărând obiecte minuscule, însă mai grele de câteva ori în comparație cu propria lor greutate. Profesorul se gândi la mitul lui Sisif, apoi la autorul existențialist ce trăsese semnul egal între ființa umană și Sisif, mai bine spus între condiția lui Sisif și aceea a omului, în mintea sa stăruind propoziția de unde rezulta, ca o obligativitate pentru mentalitatea oricărei ființe capabile de cugetare, necesitatea de a-l considera fericit pe Sisif. Asta i se părea o glumă tare bună: Sisif – fericit! Să pui semnul egal între osânditul acela nenorocit și o abstracțiune inventată pentru alimentarea refulărilor sentimentale omenești însemna, cel puțin, inconștientă dublată cu un anume soi de autoflagelare caracteristic neconsolațiilor, celor cărora le place să trăiască prin intermediul amăgirilor. Nu, Sisif nu putea fi nici pe departe fericit, așa cum nu putea fi nici într-un alt fel: trist, nervos, gelos, crud, blând și toată pleiada de attribute care i s-ar putea adăuga. El, pur și simplu, era

o creație a minții umane, ca atâtea altele, menită a servi speculațiilor de tot felul pentru că, la urma urmei, nu propunea o elucidare decât prin mit a condiției umane; acest lucru ar mulțumi numai un om incomplet, știut fiind că mitul nu e altceva decât un soi de basm, a cărui acțiune, zice-se, s-ar fi petrecut în vremuri situate dincolo de memoria actuală a lumii.

Profesorul continua să se uite la mușuroiul din fața lui, prezență concretă, palpabilă, dar capabilă de a da măsura scurgerii timpului în parametri cosmici, de efemeritate absolută, a însăși existenței oricărei specii de pe această planetă. Mușuroiul furnicilor semăna cu piramidele de la Gizeh, numai că, aici, în mușuroi, viața era în plină desfășurare; dincolo, în valea regilor, de-a lungul Nilului, stăpân era timpul nemilos, echivalentul morții veșnice, flămând după tot ce apare, după tot ceea ce se naște aici, dincoace de soare, în spațiul limitat din care scăparea oricărei găze, oricărei larve, oricărei păsări ori ființe umane nu înseamnă altceva decât moarte, trecerea într-un alt plan, cum i s-a mai spus, tot spre consolare, de către cercetătorii religiilor. Vorbe, vorbe și iar vorbe; ne ascundem neputința în spatele cuvintelor, se gândi profesorul, amintindu-și de o după-amiază când rămăsese singur acasă și-și invitasese doi dintre bunii săi prieteni pentru a urmări un spectacol deosebit: lupta dintre două tabere de furnici ce se anunța de câteva zile într-un loc extraordinar, anume sub biblioteca din camera de la stradă, pe niște dușumele de culoare gălbuie, puțin obosite de scurgerea vremii.

Mihai și Jaga veniseră din timp, iar Dinu le atrase atenția, într-un mod sever, că trebuie să stea nemișcați dacă vor să aibă parte de un spectacol complet. La momentul potrivit aprinse lumina. Fotonii invadară toate ungherele camerei, fără a pune în dificultate furnicile. Acestea stăteau față în față, pregătite de confruntare, pe două sau chiar trei rânduri. De o parte, se aflau furnicile negre, mici și mult mai numeroase decât adversarele lor, iar de alta, furnicile roșii, de trei patru ori mai mari decât cele negre. Rândurile se strângeau și se apropiau cu precauție desăvârșită. Câteva furnici negre, foarte iuți, înconjurară cu viteză uluitoare adversarii, revenind în propriile rânduri. Astea au fost iscoadele, strigă Jaga, neputând să se abțină, atrăgându-și toate reproșurile din partea lui Dinu și Mihai. Furnicile mari înaintau hotărâte spre locul unde se aflau în așteptare cele negre; în câteva secunde se declanșă măcelul. Câte trei-patru furnici negre se luptau cu câte una roșie care făcea față cu succes atacurilor; furnicile-sanitar, de ambele părți, cărau morții și răniții pierzându-se printre dușumele, în locuri subterane ce nu puteau fi decât intuite de băieții entuziasmați, ori de câte ori o furnică mare era doborâtă. Moartea din primele rânduri a furnicilor negre obliga înlocuirea lor însă, o dată cu scurgerea timpului, furnicile roșii începuseră să aibă câștig de cauză. Cele negre băteau acum în retragere, lăsându-și pe câmpul de bătaie morții și răniții. Nu mai aveau timp și nici ostași pentru linia întâi. La un moment dat, apără în ajutorul furnicilor negre un gândac de bucătărie, mare, înarmat cu clești ascuțiți, firoși. Băieții îl salutară dând un chiot de bucurie. Gândacul se lansă curajos în conflict omorând câteva furnici roșii, pe altele, înghițindu-le pur și simplu. Dar, în curând, avea să obosească și să fie copleșit de numărul mare al adversarilor. Furnicile negre se retrăgeau în derută alergând pentru a scăpa cu viață. Instinctul de conservare izbândise pentru a nu știu câta oară în istoria speciilor. Cel mai slab prefera să fugă, să se ascundă, pentru a supraviețui. Atunci, Dinu, motivat de cele spuse de Mihai cu privire la teoriile legate de dispariția dinozaurilor, își arogă dreptul meteoritului care lovise planeta provocând dispariția uriașelor animale, omorând cu degetul său arătător toate furnicile roșii. Se făcuse dreptate! Sub bibliotecă, trecuseră în moarte, uriașele furnici roșii, numai în câteva secunde.

În ochii copiilor, nu aveau nici o justificare asemenea insecte. Pacea universală fusese restaurată prin voința unui Zeu din afară, materializat prin degetul lui Dinu; acesta acționase ca un mesager autentic al răzbunării și al morții, ca un mesager apocaliptic. Jaga, uimit de cele atât de rapid petrecute, îl întrebă pe Dinu de unde îi venise o asemenea idee, să omoare furnicile cu degetul, și încă folosindu-l pe cel arătător. Dinu se duse atunci la bibliotecă și luă de acolo o carte pe care el o răsfoia adeseori, mai ales din cauza pozelor frumos colorate, lucioase, în nuanțe vii, și-i arătă lui Jaga de unde îi venise ideea: de la o pictură a unui mare om italian, din vremea Renașterii; ce-i aia Renaștere, întrebă atunci Jaga, la care Dinu, cu o flegmă de savant, coborându-și privirea asupra amicului său atât de incult, îi replică instantaneu că nu are vreme să-l lămurească asupra termenului,

dar că-și va găsi el vreme o dată și o dată. Jaga îl privi atunci pe Dinu cu o și mai mare admirație, iar prietenul său, incomodat de figura căzută în extaz a partenerului de discuție, (Mihai plecase după un pahar cu apă), îi replică pe loc, tare și fără speranțe: „Ce, mă, n-ai mai văzut genii?” Pictorul ăla italian, întrebă Jaga, de-a dreptul insistent, ce-a vrut să arate prin pictura aia, cu doi bărbați aproape goi ce se ating numai cu degetul? Nu e periculos să privească la asemenea lucruri pe care numai în cartea de anatomie le mai afli? Dar cartea e ceva oficial, se învață în clasa a VIII-a și dacă te prinde cineva că te uiți pe furiș la sfârșitul cărții, adică acolo unde sunt planșele alea cu toate amănunțele interesante, demne de ținut minte, nu-i nici o nenorocire, pe când dacă am fi prinși cu asta în care ne uităm acum... Ce e cu asta? E o carte ca toate celelalte cărți din bibliotecă, se grăbi să i-o rețeze Dinu, puțin impacientat de faptul că Jaga ar putea să răspândească zvonul printre băieți că ar avea cărți cu femei dezbrăcate și cu bărbați așijderea, pe când, se știe, ceea ce avea el nu erau decât reproduceri după creațiile unor artiști foarte mari! Dar ce-i poți spune lui Jaga?

În mintea lui nu-i rămăseseră decât imaginile așa-zis compromițătoare, iar pentru el, singura lor semnificație la acea vârstă nu putea fi decât una anatomică și, deci, legată de sex. De fapt, Dinu observase cum mai toți băieții o cam luaseră razna de la o vreme, că începuseră pe la școală, prin pauze, să pipăie fetele, să le înghesuie prin colțuri. Le-ar fi pipăit și el, dar nu avea curajul, mai ales că părinții săi predau în aceeași școală unde învața și el. Ca să scape de Jaga, trecu la explicații sofisticate folosind termeni aflați din dicționar pe care nu-i înțelese, dar nu-i nimic, dacă nu-i pricepuse el, Jaga nici atât, dând discursului tente academice, desprinzând, în final, necesara concluzie cu privire la impulsul primordial și la menirea lui Adam pe această planetă. Jaga rămase atunci cu gura căscată și nu mai apucă decât să răsufle printre dinți: bă, Dinule, tu ai să ajungi mare, bă!

Profesorul zâmbi, răsucindu-se pe iarba uscată, culcându-și fața printre firele de cicoare. Jaga nu mai era demult printre cei vii, însă, în amintirea sa își avea locul binemeritat. Nu știa nici acum cine-i pusese porecla, dar se pare că ea venea din timpuri neprecizate; ajunsese, totuși, la concluzia că Jaga venea de la numele Yago, greșit înțeles de cel care urmărise, probabil la televizor, o transpunere scenică a personajului cu pricina; datorită asemănărilor de caracter cu acesta, prietenul lor primise numele Jaga. Existau, totuși, alte voci, care susțineau că porecla ar veni de la numele unui personaj din cartea *Papillon*, dar asta era mai puțin lipsit de importanță... Ce mai era curios și acum - după atâția ani de la moartea lui Jaga - ținea de crucea sa din cimitir, unde, așa cum fusese dorința decedatului, stătea gravată în lemnul dat cu lac ieftin, porecla ce și-o purtase până la sfârșitul vieții ca un titlu de noblețe: **Jaga**. Poate că o să avem prilejul să arătăm mai încolo de ce Jaga fusese cel mai nobil dintre toți băieții. Dar nu acesta este esențialul în aducerea aminte a profesorului.

Iarba și firele de cicoare creșteau liniștea în jurul profesorului. Pe cer sclipi o stea, iar în spațiul nedefinit al amurgului mugi, ca rănită de moarte, o vită. Parfumul acru al bălegarului îi străpunse nările. Sub efectul acestui narcotic profesorul își coborî pleoapele peste ochii înșelați de amintiri dulci.

Brahmacarin.

În drumul spre sihăstria lui Vasya cei trei călători poposiră sub poalele unui banyan. Noaptea se bucurară de prezența arborelui ocrotitor, pentru ca a doua zi să călătorească, iar, pe jos. Trenul nu mai avea cale ferată prin locurile acelea și nici drumurile obișnuite nu mai semănau a căi de acces ușor de abordat. De la o vreme pătrunseseră într-o zonă mai degrabă colinară, traversată de pâlcuri de pădure, în liziera cărora zburau păunii albaștri, țipând hieratic, uneori triști, alteori exuberanți. Albastrul cerului mângâia arborii de banyan, iar portocaliul florilor încuraja păsările multicolore să le soarbă nectarul ce trecea prin aerul calm, între două reprize de ploaie. Dar asta nu dura mult, căci, pornită parcă din seninul înaltului, ploaia lovea din nou, cu o forță mai mare, pe măsura calmului de dinainte, zburătăcind păsările, alungând frunzele prin scorburi uirașe, ori de-a lungul râurile născute din lacrimile cerului. Lacrimi curgeau și pe obrajii celor trei umbre care căutau atunci adăpostul arborilor cu frunze plate, aidoma unor umbrele uriașe, vegetale, de esență tare, rezonând cartonat sub dansul ritmic al tălpilor ploii. Purificarea aerului, curățenia pământului. Într-un târziu, printre crengile lăsate, firul tors al unui gând de lumină, pornit din centrul unei lămpi spânzurate de streășina unei locuințe, iradia siguranță și chemări îmbietoare. Pașii călătorilor se precipitară înspre lumina aurie, traversată spiralat de ploaia sinistră. Bătură în ușa din bambus. În prag apără stăpânul casei, înfășurat într-o pătură uriașă, zdrențuită pe la margini. Nu rosti decât atât:

- Vă așteptam, poftiți ! se înclină, ușor obosit, bătrânul cu înfățișare dură, puternică, de stâncă scobită în lumina lunii, în vânturile singurătății. Dar vocea sa nu era decât o pistă falsă care te făcea să crezi că ai putea avea de-a face cu un bătrân ușor de pus la pământ, dacă gândurile-ți erau de ucigaș, ori de hoț la drumul mare. Înăuntru, mobilierul era modest: vatra în care tresălta feciorelnic Agni avea în preajmă un scăunel împletit, din fibre vegetale. În colțul din dreapta, un pat din bambus, fixat pe patru picioare răsucite, prins și el tot cu sfori vegetale, dar încrucișate în diagonale, spre a-i mări rezistența. Deasupra atârna o rogojină seculară. Niște suporturi de rotang, având forma ceasurilor cu nisip, țineau loc de masă. *Patul este aidoma fildeşurilor văzute de mine și găsite la Begram în Kapisî, iar masa aduce foarte mult cu aceea purtată de negustorii de altădată, un fel de tarabă portativă, pe care-și puneau marfa lor ieftină*, gândi învățăcelul, care umbla repede cu ochii și cu mintea asupra celor din încăpere. Oalele erau din lut ars în cuptor și conțineau, probabil, proviziile specifice unei așezări atât de modeste: uleiul, necesar luminării la vreme de seară, mierea, ardeii și mirodeniile. Într-un colț zăcea, strivit de umbra peretelui un săculeț, probabil cu orez. Cele mai mici vase erau suspendate în niște plase agățate de firele de bambus pentru a fi ferite de impuritatea zilei. *Acestea sunt oalele sacre*, gândi mai departe învățăcelul, căci B. îi spusese că, numai după ce sunt folosite în ritualuri, sunt distruse. Localnicii care mai respectau sacra tradiție, puțini la număr, ce-i drept, dar demni de toată admirația pentru puterea lor de abținere în fața tuturor capcanelor întinse de modernitate, serveau masa din frunze mari, groase și late, oferite de bananieri. În dreapta vetrei, se afla o scândură prinsă și ea cu fibre vegetale pe care odihneau strălucind câteva vase din aramă, așezate unele deasupra celorlalte, de forme diferite, dar majoritatea conice. Fitulul lămpii din interior, se cufundă în unt, micșorând lumina, măbind umbrele.

- Numele meu este Vasya și așa cum vă spuneam știu de scopul vizitei voastre aici. În noaptea asta însoțitorii tăi pot rămâne, dar mâine, de cu zori, vor porni într-acolo de unde au venit, mai zise bătrânul cu ochii țintă la tânărul învățăcel, care încă se mai credea captivul unui vis interminabil. Primi, apoi, de la bătrân o turtă mare din orez, unsă cu puțină miere și o cană cu lapte de capră. Observă că și cei doi companioni ai lui mâncau același lucru. Așadar, nici o diferență. *Sunt tratat ca orice ființă umană comună*, remarcă oarecum jignit, în sinea lui, învățăcelul. După un timp, bătrânul ieși afară și se pierdu în ploaie. Trecură câteva ceasuri și nu dădea semn că se va întoarce. Într-un târziu, apăruse uscat, cu pelerina intactă. Parcă trecuse prin ploaie fără a se fi udat câtuși de puțin. Privirea îi era albastră, strălucitoare, aidoma focului înteițit. Învățăcelul se întoarse în sacul lui de dormit și închise ochii. Adormi din prima secundă, liniștit.

De la venirea sa în sihăstrie trecură luni de zile. Istovitoare, pentru tânărul învățacel. Dialoguri interminabile privind Vedele și nimic altceva. Uneori, când repeta după noul său maestru pasaje întregi din Vede, credea că nu mai apucă vreodată să scape din această lume ciudată, pe care acum o respingea cu tot trupul său, cu întreaga minte și simțire. Vroia înapoi acasă, vroia în Occidentul acela putred și decăzut, vroia să simtă mângâierea apei calde aruncată din gura generoasă a unui duș nichelat, dar să mănânce la o masă normală, să poată aprinde lumina folosind întrerupătorul, să fumeze o țigară pe care scria numele celei mai fine companii, vroia, la urma urmei, o femeie, cu mamele uriașe, pe care să le sugă la nesfârșit, vroia să facă sex, chiar și cu o scorbură de copac, dar nu se putea, căci maestrul Vasya stătea cu ochii pe el, veșnic nemulțumit, veșnic cârtitor, parcă pus pe harță. Și drumul era abia în starea sa de proiect. Ce căuta el aici, se întreba tot mai des învățacelul, când rostul său ar fi trebuit să fie acela al definitivării tezei de doctorat și nimic mai mult?! Ce putea face pentru a scăpa cât mai repede de aici? Nimic, absolut nimic, îi invadea atunci mintea un răspuns venit calm, dar ferm, nu se știe de unde. Atunci, învățacelul privea la Vasya, în starea sa de meditație preferată și observa zâmbetul liniștit inundând figura sa pierdută undeva, dincolo de samsara. Era un zâmbet fizic pentru o lume ce trecea în metafizic, o dată cu gândul retezat din adâncile rădăcini ale minții umane, slobozită din capcanele carnalului, precum se sloboadă pasărea din plasa vânătorului. Atunci un alt gând invadea mintea tinerelului neștiutor, dar plin de agitația specifică insului nerăbdător care dorește să afle totul dintr-o dată, dacă e posibil: gândul, strecurat ușor în mintea sa sprintară, precum o maimuță vioaie, neastâmpărată, dar inconștientă, pentru că joaca sa din creangă în creangă ar putea-o duce chiar în gura tigrului ce zace la poalele arborelui, aflat în așteptarea prăzii, era al unei unei minți atotcuprinzătoare, un gând calm, pașnic, reconfortant, ce-i dădea liniștea de care avea nevoie pentru a înțelege că el este alesul unei misiuni speciale, nevoit să o ducă la îndeplinire.

Apoi, Ushas apărea strălucind pe culmile cerului, licărind în splendoare, dezvelindu-și sânii rotunzi, radioși, în luciul zorilor. În bătaia vântului solar, carul său purtat de tauri roșii, pătează lacrima albastră a cerului, croindu-și cărare către munții cei înalți, acolo unde leul de zăpadă soarbe apa neînceptută a zeilor, iar mierla zburătăcește din cuibul său, alunecând pe chipul zeiței în cântec astral, ca o fiică regească a spațiului celest, purificat de undele luminoase pornite din neantul fără fund...

Anamnesis

Prima și, probabil, ultima revoluție la care am participat. Pădurea era în plină mișcare, arborii se îndoiau până la pământ, cerul tremura, aerul vuia de răcnete bucuroase, urlete răgușite de fericire. O fericire, pe cât de efemeră, pe atât de naivă. Viperele care guvernaseră lumea pădurii fuseseră ucise. Toate jivinele aflaseră de asta, nu mai încăpea îndoială. Pentru că îndrăznise să conducă o foaie a vitelor de pripas, un ziar local fără impact, decât doar în amintirile personale ale celor care lucraseră la apariția și răspândirea sa, o foaie care arăta, deja, cu degetul spre noii lupi surii care se repezeau către osul cel promițător, izbăvitor de multe, tinerelul neștiutor din mine va avea, la rândul-i, precum alții dinaintea sa, de suferit.

De suferit, pentru că îndrăznise să rostească adevărul, să-l pronunțe, să-l arate cu degetul. Or, tocmai asta urau noii lupi surii: adevărul. Afaceri veroase, planuri sinistre puse la cale pe seama sălbăticiunilor pădurii, se coceau în locuri întunecate, în scorburii adânci, ori în peșteri labirintice, unde aveau acces doar cei care se supuneau ritualului transmis de generații, respectat, mai mult instinctiv, de către actualii lupi. Tinerelul știa de toate astea, aflase din surse sigure, de la o ciocănitore care-și vâra ciocul oriunde și-i procura cele mai neobișnuite informații pentru ziarul pădurii locale. Așa că, toate jivinele puteau afla, în timp util, cele ce se

petreceau în culisele puterii: lucruri murdare, demne de noii guvernanți. Și toate astea numai până într-o zi, când aveau să-i anihileze ziarul. Atunci, tinerelul se simți izolat, urmărit de haită. De câteva ori fusese încolțit, mușcat de picioare, ba chiar și de degetele mâinii drepte. Dar nimic mai mult. Haita era prea tânără și prea la început de mandat pentru a face greșeli fatale. Se temea, era precaută. Dar nu peste puțin timp, se încinse bătălia chiar în mijlocul haitei pentru ierarhizarea locurilor, ocuparea funcțiilor, oricât de mărunte ar fi fost acestea, în consiliul local al pădurii. După dispute lungi și violente, individul cel mai puternic a devenit șeful haitei, masculul dominant. Cei mai slabi au luat postura de supunere, lăsându-și cozile între picioare, coborându-și urechile și oferindu-și, evident, simbolic gâtul și burta pentru mușcături. Tinerelul asistase la spectacolul macabru al cocoșării în forul superior al pădurii a numeroase fețe de lupi sinistri. Și se gândi că vremea democrației apusese, din nou. Istoria ulterioară avea să-i dea dreptate. Nu-i va uita pe lupi, dar nici lupii pe el...

În acea zi, așa cum hotărâseră pe drumul de întoarcere de la școală, toți băieții se adunaseră pe stadion. Săriseră gardul ca de obicei și se ascunseseră de soarele care începuse să ardă sub tribunele înalte din lemn masiv. Se întinseseră cu toții pe burtă și rumegau în tăcere gânduri, idei, fapte uimitoare pe care le vor îndeplini de-a lungul verii. Numai Jaga mesteca un fir de iarbă uscată, părând că nu este prea interesat de ceea ce urma să se pună la cale.

- Bine că am reușit să ne ținem de cuvânt și să fim cu toții aici, rosti Miti în loc de bun găsit.

- Mi se pare normal, adăugă Mihai, cunoscut pentru punctualitatea sa.

- Normal pentru tine, dar nu și pentru Jaga care întârzie de fiecare dată făcându-și din asta un „bun” obicei de la o vreme încoace, ripostă imediat Stelo’, cioplind crăcana unei praștii întregite cu guma luată de la o cameră de bicicletă.

- Ce vrei să spui cu asta, mă? se rătoi la el Jaga, gata de harță, neadmițând să i se facă reproșuri, mai ales că el nu greșise niciodată în viața lui, iar viața lui fusese destul de lungă, aproape 15 ani...

- Gata, gata, hai să încetăm vorbăria inutilă, interveni Miti, cel mai autoritar, poate și din cauza faptului că avea un an în plus față de ceilalți, fiind dat mai târziu la școală decât restul băieților. Uite care este planul ...

Profesorul auzi, ca prin vis, un lătrat de câine foarte cunoscut lui. Stătea cu ochii închiși și nu-i venea să creadă că nu doarme. Pe sub pleoape i se perindau scene aieva, dar petrecute cu mulți ani în urmă... Atunci, de ce el este matur și toți ceilalți din jurul său au rămas în stadiul de copii? Și lătratul acesta nu este al lui Cartuș, câinele lui nemaipomenit? Profesorul dădu să deschidă ochii, dar nu reuși. Încercă să-și ridice mâna dreaptă la frunte, dar îi fu imposibil. Vru să se ridice cu totul, dar pământul îl reținea cu o forță magnetică, uriașă. Se simțea una cu acesta și, în același timp, parte separată a lui. Se gândi: nu sunt și eu tot o parte de țărână însuflețită? Oare e un semnal, acesta, că mă trage la el pământul? Atunci când te cheamă amintirile, chiar dacă nu mai poți sau nu mai vrei, revii din ce în ce mai des acasă, acolo unde ți-ai petrecut cei mai frumoși ani ai copilăriei. Să fie semnele unei pregătiri pentru o călătorie fără bilet de întoarcere, o călătorie spre eternitate, unde s-ar putea să te întâlnești cu cei cunoscuți și dragi, pe care credeai că nu-i vei mai vedea niciodată? Dar nu, este prea devreme, nu se poate ca așa să fi ajuns la capătul mosorului, gândea profesorul, începând să aibă păreri de rău pentru că lăsa atât de multe lucruri nerezolvate aici, pe această planetă, unde el s-a simțit mai totdeauna un simplu pasager. Era nedrept să se întâmple acum ceea ce-și dorise aprig tot timpul: adică să se sfârșească o dată cu lumea căci, oare ce era

moartea fiecărui ins în parte, deci și a lui, decât sfârșitul lumii, extincția din această lume, ruperea definitivă a contractului cu viața? Acesta să fie sfârșitul, atât de prozaic, al unui om ce avusese un cuvânt de spus în lumea unde trăise? Ce, te miră? răsună o voce nu tocmai necunoscută, dar rece și înfiorătoare. Vocea asta nu o mai auzise profesorul demult, și atunci o receptase cu totul întâmplător... se afla cu toți băieții la biserică, în preajma unei mari sărbători religioase. Cu puțin timp înainte, părinții lui dezgropaseră pe străbunica sa, așa cum era obiceiul locului, adică o dată la șapte ani, numai că, atunci când hârca străbunicii fusese adusă din nou la lumină, se scurseseră de trei ori cei șapte ani. Șapte nu mai îndeplinea acum rolul de cifră a fericirii. Dinu fusese obligat să asiste cu toată familia și cu toți invitații la deshumarea străbunicii, tot vara, la temperaturi foarte ridicate. A fost o experiență groaznică pentru un băiețel de șapte ani deoarece, ulterior, multă vreme când se ducea pe întuneric, noaptea, în spatele casei pentru cinstitele nevoi, simțea constant un suflu în ceafă și găvanele hârcii fixându-l de după frunzele de vie sau crengile unui păr situat imediat în vecinătatea toaletei. Atunci auzise prima dată glasul morții și-l înfiorase, deoarece nenorocita i-a dat de înțeles că ea este gardianul unei închisori de unde nu mai poți ajunge la lumină decât o dată la șapte ani, din ce în ce mai schimbat, din ce în ce mai pierdut, din ce în ce mai în stare de lut.

A doua oară se întâmplase pe șosea, când, ieșind întâmplător cu cel mai credincios prieten și tovarăș de joacă, botezat Cartuș din cauza vitezei sale ce-i permitea să prindă chiar și iepurii de câmp, nu numai puii de găină ai vecinilor, într-o clipă de totală neatenție, moartea a venit cerându-și drept vamă, o nouă viață, una de câine. Cât de jos poate coborî moartea! Un camion uriaș lovi bietul animal neobișnuit cu circulația intensă din afara stațiunii, făcând un copil să se maturizeze mai repede decât alții de vârsta lui. Dinu mai apucase să vadă cum lucirea ochilor lui Cartuș se pierdea treptat și foarte rapid, din negrul strălucitor transformându-se într-unul mat, tot mai mat, mai încețoșat. Dinu a urât, din acel moment, viața și nu moartea, viața pentru că nu era veșnică, viața pentru că te obliga să legi prietenii și iubiri față de care ești nevoit, la un moment dat, să te rupi. Cartuș a fost îngropat cu tot fastul, chiar pe locul unde a murit și s-au vărsat la groapa lui mică, toate lacrimile băieților care-l cunoscuseră. La scurt timp, băieții începuseră să-și amintească de toate grozăviile făcute de Cartuș: cum alerga după iepuri și prepelițe, cum zbură deasupra lanului de grâu, cu picioarele întinse perfect la orizontală, sperind ciorile și câinii nepoftiți, cum se bătuse o dată cu un alt câine aplicându-i lovitura sa favorită: saltul peste adversar și umilirea supremă, adică pleznirea, dacă se poate spune așa, a străinului patruped, încă din săritură, cu partea dorsală, cum uimise Cartuș pe toată lumea devenind al doilea Colț Alb, când fusese pus să tragă la sanie, făcând babele să vorbească singure, crucindu-se adânc, de la poartă și până în casă, dar și viceversa, susținând că, de când sunt ele, câine la sanie nu mai văzuseră niciodată și câte și mai câte... Dar moartea, cu toată răceala ei, păstrase în memoria profesorului și două momente mai hazlii. Primul s-a petrecut chiar în curtea bisericii satului unde aminteam mai sus, că se aflau băieții, în frunte cu Dinu. Adulții, strânși cu treburi care-i priveau numai pe ei, îi lăsaseră pe dracii de copii să se zbenguiasă prin cimitir. Cum lucrurile se prelungeau în biserică și discuțiile cu părintele păreau să nu mai aibă nici un sfârșit, băieții se gândiseră că, odată cu venirea nopții e foarte potrivit să joace hoții și vardiștii, joc preluat și purtat din generație în generație de copii, parte dintr-un ritual specific vârstei. Zis și făcut: Dinu și Mihai trebuiau s-o facă pe hoții, iar restul, Jaga, Doru, Miti, Mărgărit, Stelo', Nelu, Adi, Dan, Gabi, pe vardiștii. Mihai și Dinu aveau parte doar de un minut avans pentru a se ascunde. Dacă ar fi fost prinși, urmau să fie legați de crucea celui mai proaspăt mormânt din cimitir, iar acela, se știa, aparținea unui nebun ce se spânzurase nu demult și care nu fusese îngropat cu slujbă în toată regula.

Exista deci bănuiala, transformată aproape în certitudine printre vardiști, transmisă și hoților pentru a-i demoraliza, că stafia, fantoma, sau strigoii spânzuratului, umbla prin cimitir, iar noaptea stătea deasupra mormântului, acolo unde era obligatoriu să ardă timp de 40 de zile lumânări galbene, pentru ca sufletul mortului să nu fie speriat de întuneric ori de celelalte suflete ale morților cu un stagiul mai vechi în acest loc lugubru; se spunea că sufletul spânzuratului bântuia pe la casele celor cu care avusese ceva de împărțit. Dar Mihai și Dinu nu se gândeau la toate acestea când o rupseseră la fugă pentru a se ascunde în cel mai îndepărtat colț din cimitir, în preajma gardului din stuf, legat

cu sârmă, ce despărtea cimitirul de unul din lacurile satului. Se tupilară acolo, abia răsuflând, așteptându-i pe băieți, dar aceștia nu mai veneau. Au trecut așa zece minute, apoi douăzeci, o oră, poate mai mult. Dintr-un salcâm cioturos, o cucuvea începuse să urle sinistru, iar dintr-un loc neprecizat se auzi un scârțâit, ca și cum cineva ar fi dat la o parte capacul unui sicriu, dintr-un mormânt proaspăt deschis. Mihai și Dinu lăsară bravura la o parte și, într-o clipă de disperare supremă, își aprinseră lanternele luând-o la fugă, mâncând pământul. La un moment dat, la intersecția unor alei și morminte, le zâmbiră două sau trei fantome, dansând lugubru prin aerul incendiat al nopții de vară. Un glas din urma lor strigă: Mortu' bă! Mortu' care sare gardu'! Băieții prinseră aripi la picioare trecând pe lângă vardiștii luați și ei prin surprindere. În secunde următoare, hoți și vardiști amestecați se buluceau, se călcau în picioare, dând buzna pe ușa bisericii. Înăuntru, oameni stupefiați și preotul ridicând din sprâncene. La ușă, fețe galbene, verzi, roșii, fiecare după posibilități, însă o singură voce: Sunt fantome în cimitir, sunt fantome, le-am văzut! Un freamăt trecu prin toată lumea adunată. Ce spun băieții ăștia? Fantome? Unde s-a mai pomenit una ca asta? Haideți să vedem despre ce este vorba și dacă n-o fi așa... iar punctele de suspensie rămase, plutind undeva prin eter, nu prevesteau nimic bun. Băieții începură să regrete ceea ce făcuseră, dar nu mai avură încotro și, împreună cu toată omenirea condusă de preotul ce ducea crucea în mâini, porniră după fantome prin cimitir. Dar fantomele nu se dădeau scoase la iveală nici în ruptul capului. Fusesse răscolit în zece minute tot cimitirul, se ajunsese chiar și la mormântul spânzuratului: nimic, zero absolut! Cu cât trecea timpul, cu atât amenințările cu bătaia la adresa neastâmpăraților creșteau, mai cu seamă că întrerupseseră întrunirea în cel mai important moment, acela al luării unei decizii definitive... Când nu mai era nici o speranță, veni în ajutorul băieților profesorul de fizică. Deschidem o mică paranteză cu privire la acest personaj de-a dreptul nostim: mic de statură, cu ochi verzi, minte ageră, locuia împreună cu alți chiriași, într-unul din blocurile stațiunii. Toată lumea îl știa de burlac înveterat. Totuși, nu scăpa ocazia, atunci când aceasta se ivea, să treacă pe la domnișoarele profesoare, colege de cancelarie și de locuit, pentru a întreține o conversație spirituală, prilej cu care se întreba cu glas tare: oare ce miroase așa frumos, fetelor, la voi? Ce bunătațuri mai gătiți? Iar fetele se simțeau obligate să-l invite la masă. Așa scutea profesorul câțiva bani de chirie pentru a mai cumpăra, din când în când, o carte. De pomină a fost întâmplarea, pe care el însuși avea s-o relateze cu savoarea-i proverbială, legată de cârnații primiți de Crăciun, de acasă, de la părinții săi, care tăiaseră și preparaseră cum se cuvine porcul. Cu o grijă infinită, de parcă ar fi umblat cu moaștele lui Tuthankamon, profesorul de fizică luase cârnații și-i atârnase la balcon, pentru a-i usca vântul. Trebușoara aceasta încheiată, coborî iar la fete pentru o ... conversație. Nu se îndura, încă, să-și atace propria rezervă de cârnați. Cum stătea el de vorbă, observă căzând, prin dreptul geamului colegelor sale, punga sa verde cu cârnați. Atunci urlă din toți bojocii sperându-și indulgentele prietene: Cârnații, cârnații mei! și o rupse la fugă pe scări pentru a-și recupera averea. Prea târziu, fiindcă, mult mai iuți decât el, se dovediră câinii stațiunii, care stătuseră vreme îndelungată cu ochii țintă la punga cu pricina, iar acum trăgeau cum puteau de cârnați, în toate părțile. Închidem aici paranteza, pentru a reveni în cimitir:

- Unde spuneți că v-ați întâlnit cu fantomele? îi întrebă

profesorul de fizică pe Dinu și Mihai. Băieții răspunseră, aproape într-un glas:

- La cavoul familiei Bărbulescu!
- Să mergem din nou acolo! propuse profesorul de fizică, iar

toată lumea acceptă, însă pentru ultima oară, întrucât era deja trecut de orele zece și mai aveau alte treburi de făcut, în afară de a căuta fantome prin cimitir. Ajunși la fața locului, profesorul de fizică îi rugă pe cei doi să reconstituie toate gesturile de care-și puteau aduce aminte că le-au făcut. Însă băieții nu-și aduceau aminte nimic. Profesorul și mulțimea întărită insistară, dar fără succes. Atunci, Mihai avu o sclipire genială care-i scăpă pe cei doi de bătaie în acea seară:

- Am aprins lanternele!
- Asta e! exclamă profesorul, punând mâna pe lanternele de

mare putere ale celor doi băieți, declanșând printr-un clic binecunoscut, fascicolul de lumină. Mulțimea se dădu un metru înapoi. Preotul își făcu o cruce adâncă și-l invocă pe Dumnezeu.

Profesorul de fizică stătea calm privind la umbrele albe ce dansau în fața sa. După care se văzu că fantomele nu înaintează, nu fac zgomote ciudate și nici nu poartă bile din fier, legate cu lanțuri, la picioare. Ele stăteau pe loc, continuându-și mișcarea.

- E clar! Băieții au avut dreptate. Nu sunt fantome, ci pur și simplu fosfor, conchise profesorul de fizică, obținând răsufări de ușurare din piepturile celor prezenți.

- Fosfor? întrebare câțiva nedumeriți.

- Exact, fosfor. Știți foarte bine că oasele umane conțin și fosfor, mai ales dacă cei îngropați s-au hrănit cu mult pește. Această demonstrație găsec de cuviință s-o fac, zise profesorul, conducându-și imperturbabil raționamentul până la capăt. Familia înmormântată aici de mulți ani s-a ocupat numai cu pescuitul, fie pe Siret, Putna, Râmnic ori în lacurile noastre, hrănindu-se cu tot ceea ce prindea, nepermițându-și să vândă peștele capturat, pentru că erau foarte multe guri la masă, sursele lor de venit devenind destul de mici, mai ales de când tatăl familiei a pierdut serviciul de la oraș. Datorită căldurii foarte mari, (profesorul accentuă această observație, trecându-și cu batista peste frunte, împrejurul gâtului și prin păr), oasele descompuse încep să degaje fosforul ce ajunge ușor la suprafață printre crăpăturile scoarței lipsite de apă. Așa se explică fenomenul la care luați parte și acum, conchise profesorul, închizând și deschizând lanternele de două-trei ori spre a întări efectele spuselor sale. Lumea, satisfăcută de cele auzite și văzute, își luă odraslele și părăsi, totuși, în grabă, cimitirul.

Ulterior, când se vorbea despre fantomele din cimitir, nimeni nu scăpa ocazia să aducă în discuție numele celor doi băieți care le descoperiseră, adică acelea ale lui Mihai și Dinu. Ceilalți băieți începuseră să-i privească într-un fel nou, mai respectuos, chiar cerându-le anumite sfaturi în probleme legate de morți, fizică, fascicule luminoase și așa mai departe, de parcă ei ar fi fost adevărații dezlegători ai misterului, nu profesorul de fizică. Dar băieții nu se supărară pentru toate acestea luându-și noile roluri în primire, dând tot felul de sfaturi. Dacă nu ieșea așa cum preziseseră, vina nu putea să le mai aparțină, deoarece nu erau implicați direct, ci numai consultați. Cred că se înțelege că aceste consultații nu se dădeau gratuit!

O altă întâmplare, legată tot de moarte și aspectul hazliu al acesteia, avea să se petreacă la scurt timp după episodul din cimitir. Dinu avea o grămadă de iepuri, de diferite culori și mărimi. Pe timp de vară, una din îndeletnicirile sale de bază o reprezenta creșterea acestor animale extraordinar de hazlii. Pornise cu un iepure cenușiu și cu o iepuroaică neagră ajungând, în câteva luni, să aibă aproape 40 de iepuri de cele mai diferite culori, chiar până la alb complet sau negru complet. Îi creștea în cuști făcute din lemn și plasă, hrănindu-i cu trifoi sau iarbă simplă, culeasă de pe marginile uriașului dig ce înconjura satul. Când începea școala, nemaivând timp de îngrijirea lor, le dădea drumul prin grădină, asta mai ales toamna târziu, după ce se culegeau via și legumele. Iepurii se împrăștia peste tot: prin curțile vecinilor, pe câmp, unii rămânând însă aproape de locul unde crescuseră, făcându-și galerii subterane și supraviețuind acolo până în primăvara următoare, când, cei mai mulți erau prinși și băgați din nou în cuști. După cum spuneam, fusese o vară destul de călduroasă, cu tot felul de incidente destul de ciudate ce stârniseră discuții ample în sat: spânzurarea la miezul nopții, în propria-i casă a lui Gore, paznicul lacurilor, fantomele care bântuiau prin cimitir, mulți dintre țărani nevrând să priceapă explicațiile profesorului considerate prea științifice cu privire la niște lucruri aflate dincolo de tărâmul vieții, înecurile tragice ale unor copii și tineri în Putna, dar mai ales în Siret. Toate acestea constituiau prilej de discuții prelungite la bufetul din sat, dar și pe stradă, între vecini, pe ulițele satului. Lumea devenise circumspectă așteptând, în fiecare secundă, să se mai întâmple ceva cumplit. Situația se detensionă într-o zi oarecare, personajul cu rol decisiv în acest sens fiind contabilul șef al stațiunii agricole. Acum, trebuie spus că omul avea ciudățeniile lui, părănd în ochii oamenilor o reușită copie a lui Bran, din celebrul cuplu Stan și Bran. Cred că este de ajuns că am spus acest lucru, pentru a ști cam cum arăta și cam ce putea să facă acest contabil, iubit și apreciat de toată lumea, pentru că avea un cuvânt de consolare sau o poantă de spus celor cu frunțile întunecate, ridicându-le tonusul vieții, tocmai când nimeni nu mai spera la nimic bun. Așadar, în acea seară prelungă de vară, omul nostru se deplasase

în spatele curții personale intrând în toaletă. Cum gardurile erau joase, făcute, cum se obișnuiește la țară între vecini cumsecade, din plasă, se putea observa orice mișcare, fie a omului de dincolo de gard, fie a animalului, fie a păsării. Practic, din această cauză, nu prea existau secrete în viața localnicilor. Așa stăteau lucrurile și în stațiune, unde gardurile reprezentau doar ideea în sine, ele fiind foarte joase, complet transparente.

Contabilul avea, printre multe calități, un mare defect: se speria foarte ușor și nu de puține ori în public, spre amuzamentul general al celor aflați prin preajma sa.

La ora înaintată a serii, când în case se face mai repede întuneric decât afară, oamenii încă se mai aflau prin grădini, udând sau culegând legume pentru cină. Peste mica stațiune agricolă se așternuse acea tăcere cosmică, pe care numai la țară o mai poți auzi; doar cosașii și greierii țârțiau printre ierburi, sărind pentru a nu fi udați de apa împrăscată din furtunuri largi, generoase. Dinu îl ajuta pe tatăl său la udat, iar vecinul său, Mihai, își făcuse drum până la propriul câine, Tomi, pentru a-i da de mâncare, dar și pentru a mai sta puțin afară. În acea clipă, când totul părea că se îndreaptă spre sfârșitul calm al zilei, se auzi un urlet disperat pornit dinspre toaleta contabilului, urmat de o ușă izbită cu mare forță, iar contabilul putu fi văzut alergând cu pantalonii în vine, împiedicându-se și căzând în genunchi, ridicându-se apoi înfrigurat, încercând să-și tragă chiloții cu o mână, în timp ce cu o alta ținea ziarul despre care nu vrem nici măcar să bănuim ceea ce dorea să facă, mai cu seamă că era organul de presă al unicului partid al țării. Contabilul alerga și țipa în gura mare: Ajutooor, oameni buni, ajutooor, dracu' e în urma mea, dracu'! Săriți și-l omorâți, draacuuu', draacuuu'! Și alerga întruna spre poartă, ieșind în stradă, acolo unde deja se adunaseră mai mulți vecini, printre care o seamă de copii, gură-cască la eveniment. Ce se întâmplase? Contabilul, om fricos, cu spaimă de Dumnezeu, trăise toată săptămâna numai în mijlocul oamenilor ce discutaseră despre morții din sat și despre moarte. Bietul om ajunsese să doarmă cu lumina aprinsă pe timpul nopții, că se întrebau și vecinii cât poate să mai reziste cu slujba grea pe care o are, dacă trebuie să facă dificile calcule până noaptea târziu?

La toaletă ajunsese să meargă înainte de a se lăsa seara numai că, în ziua cu pricina, oricât s-a chinuit într-un anumit sens, n-a reușit să iasă afară, decât după ce coborâse soarele dincolo de linia orizontului. Așa că a fost nevoit să meargă aproape pe întuneric, acolo unde și împăratul voiajează singur. Așezându-se pe vine, aplecându-se și uitându-se nu știu de ce printre picioare, văzuse doi ochi fosforescenți, de o parte și de alta a unei guri mari, roșii, care rânjea la el. Iată ce-l făcuse pe contabil să iasă atât de vioi din toaletă, cu budigăii în vine, spre amuzamentul celor care-l văzuseră. Dar gluma nu mai putea avea acum aceeași savoare după ce oamenii îi ascultaseră pățania și se hotărâseră, înarmați cu furci, lopeți, să vadă ce anume sau cine îl speriasse atât de tare pe bietul om, care continua să gâfâie, congestionat, și roșu la față ca un rac. Vecinii se apropiară de ușa toaletei. Cu mare precauție o deschiseră luminând cu lanternele locul. Nu mică le-a fost mirarea când zăriră ieșind, țopăind fără grijă, un iepure mare, negru, ronțăind o frunză de varză. Era unul din numeroșii iepuri ai lui Dinu lăsați, an de an, să crească în libertate. Fusese unul din iepurii privilegiați pe care Dinu îl credea mort de doi ani; acum se dovedea că Sfinxul, acesta era numele iepurelui, nu murise ci, dimpotrivă, se transformase într-un exemplar mare, puternic. Inutil să mai spunem ce a urmat, ce comentarii pe seama contabilului s-au făcut, contabil devenit noul subiect de discuție al vecinilor. Nu ar fi corect dacă s-ar omite un lucru: însuși contabilul începuse să dea diverse variante poveștii, adăugând înflorituri picante istorisirii cu pricina, ba legându-se de gaura ce-o avea în turul pantalonilor, ori de chiloții prea înflorați care, cu siguranță, aveau să stăruie în amintirea bietului iepure.

Profesorul deschise ochii. Se făcuse seară, și o briză adia ușor dinspre locul unde fusese, cândva, păduricea stațiunii agricole. Își duse o mână la tâmpile căutând să înțeleagă unde se află. Trezit dintr-un somn binefăcător, cum nu mai avusese demult, realiză că nu părăsise nici o clipă chezloungul lui Șmil. Privi cerul: în depărtări, aceleași stele clipocind în apa de un albastru închis a

universului nesfârșit. Profesorul strânse chaise-longul lui Șmil și-l introduse în bucătărie. Aprinse lumina hotărât să-și desfacă bagajele aduse. Dintr-unul își scoase cămășile și pantalonii, iar din altul medicamentele, conservele, manuscritele, actele cu privire la pământ, casă și restul acareturilor.

De undeva, se auzi un mieunat. Un pisic mic, gălbui, se pripășise în grădina casei și acum, simțind prezența omenească, pășea îndrăzneț spre bucătărie, iscodind persoana aceea mare cu gesturi neregulate, destul de greoaie, dar de la care putea spera înțelegere și mâncare. Profesorul zări animalul cu coada ochiului. Se prefăcu mai departe că lucrează, concentrat, asupra lucrurilor din cele două geamantane. Pisicul mieună o dată, făcând un pas pe pragul ușii de la bucătărie. În continuare, profesorul se făcea că-și despachetează lucrurile. Pisicul deveni de-a dreptul îndrăzneț, mieunând cât îl ținu glasul. Atunci, profesorul întoarse capul spre bietul patruped, pregătit s-o rupă la fugă în orice moment.

- Al cui ești, micuțule? Hai, vino încoace, se înduioșă

profesorul, aplecându-se către pisicul auriu, destul de gras. Scoase un salam și tăie o felie groasă. O curăță de coaja protectoare, aruncând-o la un pas de el, pe linoleumul verde. Pisicul veni repede și fură bucata ieșind rapid, pierzându-se printre florile din fața casei. Îl trăda mișcarea frunzelor mari ale crinilor imperiali și un mormăit plin de mulțumire. Nu trecură două minute, iar cotoiul îndrăzneț reintră în bucătărie fără să-și mai facă intențiile cunoscute prin obișnuitul mieunat. Se postă în fața profesorului cu spinarea și coada încordate. Ochii fixați ținută la mâinile omului din fața lui nu scăpau nici un gest. Mâinile mari apucară din nou cuțitul; așa, așa, îndemna pisicul în mintea lui pisicească, dă-i străinului acesta gândul cel bun! Lama se înfipse în salamul parfumat. O nouă felie zbură prin aer; de data aceasta nu mai atinse linoleumul fiind prinsă din zbor, cu agilitatea recunoscută pisicilor, de cele două lăbuțe ale micuțului musafir îmblănit. Profesorul se așeză amuzat pe scaunul de lângă aragaz. Pisicul nu mai părăsi încăperea, mâncând carnea acolo, pe linoleum. Apoi ridică ochisorii către omul cel bun care-i dăduse o asemenea cină gustoasă. Din nou, profesorul se lăsă înduioșat și, tot așa, de câteva ori încât, atunci când privi la salam, văzu că se redusese la jumătate, în vreme ce pisicului îi crescuse o burtă mare, rotundă, caraghioasă.

- Așa micuțule, acum hai la mine în brațe! Hai, pis, pis, pis!

chemă profesorul, îngenunchind lângă bietul patruped, incapabil de a se mai deplasa. Luă animalul în brațe, care porni să toarcă satisfăcut; acesta adormi aproape instantaneu, călătorind prin visele din lumea sa, vise necunoscute oamenilor, dar pe care le putem bănuși.

Să mai spună cineva că animalele nu gândesc și nu au simțăminte, cugetă profesorul, în vreme ce mângâia pisicul între urechi și sub bărbie, locurile cele mai plăcute pisicilor pentru asemenea gesturi de afecțiune. Deodată, se auzi scârțâind poarta și o voce de femeie sparse liniștea serii:

- Domnule profesor! Domnule profesor! Sunt eu, vecina dumneavoastră, Marin!

- A, bună-seara, bună-seara! Pofțiți înăuntru, o îndemnă profesorul pe mama Amaliei, care venise însoțită de fiica sa și de o ulcică plină cu lapte proaspăt muls.

- Uite-l, mamă, pe Orlandino al nostru unde era! La domnul profesor. Și eu care l-am căutat toată seara! se agită Amalia, uitând să mai salute, luând patrupedul somnoros din brațele profesorului.

- Dar bine, credeam că este vreun animal rătăcit, se scuză profesorul; uitați cât a putut să mănânce, și le arată salamul pe jumătate înghițit.

- Vai, domnule profesor, n-ați știut cu cine aveți de-a face!

Ăsta mănâncă de parcă n-a mai văzut mâncare, interveni mama Amaliei. Iar dumneavoastră i-ați dat atât de mult din salam, sunară a reproș cuvintele femeii.

- Nu-i nimic, rosti în glumă profesorul, îmi sunteți datoare cu o masă de seară!

- Chiar așa, zise femeia, fără să înțeleagă spiritul profesorului.

Vă invităm în seara asta la noi, la cină.

- Vai, dar nu se poate! exclamă profesorul, nu am făcut altceva

decât să glumesc. Mi-a făcut o adevărată plăcere să-l hrănesc pe micuț. Așa procedam și când eram copil...

- Cunoaștem! spuse Amalia, fără a-l lăsa pe profesor să-și continue explicațiile. Și să știți că am venit în seara aceasta, nu numai pentru a vă aduce o cană cu lapte ci chiar pentru a vă invita la noi la masă.

- Sigur că da, interveni doamna Marin. Ce zăpăcită sunt! Ne-am luat cu pisicul ăsta obraznic și am uitat pentru ce am venit. Doamnule profesor, lăsați laptele aici pe masă, încuiați și haideți la noi! Am pregătit o masă ușoară cu legume, pește și vin alb, pe care o vom servi afară, sub umbrarul de vie.

- N-aș vrea să deranjez, mai încercă o ultimă eschivare profesorul, lipsită de orice șansă.

- Nici să nu vă gândiți, replică doamna Marin, cu un ton catifelat, dar autoritar, căruia profesorul îi cedă, fără alte reproșuri în fața propriei conștiințe. Acestea fiind hotărâte, stinseră lumina și ieșiră cu toții din bucătărie, îndreptându-se spre casa familiei Marin.

Masa era așezată deja cu tot necesarul, iar profesorul gândi că fusese victima unui act premeditat, însă nu spuse nimic. Se așază pe banca din lemn cu picioare metalice, chiar cu spatele la bolta de vie ce-și prelungea, ocrotitor, în noapte, brațele grele de struguri. Printre frunzele mari, în depărtări, tremurau aceleași lumini venite din alte lumi, poate moarte, poate vii.

- Nouă ne place să luăm masa la aer curat, rosti cu vioiciune Amalia, în timp ce mai aducea niște șervețele brodate în casă.

- E mai gustoasă mâncarea servită sub cerul liber, completă doamna Marin, aducând o sticlă cu vin alb, atunci scoasă de la beci, căci se puteau vedea pe ea broboane mici de apă. Doamna Marin fusese învățătoare în sat multă vreme după plecarea profesorului și ieșise la pensie pe caz de boală. Profesorul o cunoștea de ani buni, mai ales după ce casa lui rămăsese singură și o rugase, în urma unei bune înțelegeri, să aibă grijă de ea cât este plecat.

- Mă iertați că nu am fost astăzi acasă, dar a trebuit să merg la câmp, să dau lucrătorilor de mâncare și să mai rezolv unele lucruri legate de moara lăsată de la soț; după despărțirea noastră de acum cinci ani, toate treburile gospodăriei mi-au rămas mie în spate, se scuză într-un fel doamna Marin, în timp ce se așeza la masă, considerând, printr-o privire fugară, dar pricepută, că tot ceea ce trebuia să se găsească pe o masă la care are un invitat de seamă, se află la locul său. Nu lipseau furculițele din argint și nici suporturile de sprijinire a acestora, scobitorile, sarea, piperul, șervețelele, farfuriile pentru oasele de pește.

- Nu-i nimic, răspunse profesorul, ne-am descurcat de minune cu ajutorul domnișoarei Amalia, fără de care poate că și acum am fi stat în fața porții.

- Ei, doamnule profesor, cred că exagerați; n-a fost mare lucru să deschid un lacăt pe care-l descui cel puțin o dată pe zi, spuse Amalia, îmbujorată de cele auzite. Apoi continuă, dezinvolt, așa cum fac tinerii la vârsta de 20 de ani:

- Mama mi-a spus că faceți numeroase călătorii în străinătate. Ne puteți povesti și nouă câte ceva despre locurile văzute? Știți, mie mi-ar plăcea să merg în Grecia, să mă plimb printre coloanele de pe Acropolis și, dacă s-ar putea, să ascult în același timp boleroul lui Ravel.

- Amalia, lasă-l pe domnul profesor în pace, interveni doamna Marin, în timp ce-l servea pe oaspete cu o bucată imensă din crapul făcut la cuptor și care acum se odihnea între legumele fierte, frumos rânduite, într-o fuziune de culori apetisante. Neonul din apropiere trimitea asupra mesei o lumină irizată, aproape nereală, dând întregului tablou un aspect care sfida impresionismul.

Salata, foarte proaspătă, clipea printre lacrimi de ulei, arătându-și verdele fraged, de grădină curată, în toată splendoarea sa, în vreme ce albastrul întunecat al nopții învăluia totul într-o sferă din care nu aveai șanse de evadare.

- Amalia, ți-am spus că domnul profesor n-a venit aici pentru a-ți spune povești. Lasă-l, te rog, pe oaspetele nostru să mănânce liniștit. Și, te-ai ruga, nici în zilele următoare să nu-l agasezi pe domnul profesor cu prezența, chiar dacă dumnealui este de o amabilitate recunoscută. Dânsul nu stă mult în sat, din câte am înțeles din scrisoarea ce ne-a trimis-o acum câteva săptămâni, dorind să-și rezolve problemele cât mai repede. Nu-i așa domnule, profesor? ceru doamna Marin confirmarea oaspetelui său.

- Așa este. Vreau să rezolv problema pământului, cu toate că eu nu voi mai sta probabil la țară, iar copiii n-am pentru a-l lăsa cuiva moștenire. Îmi fac, însă, o datorie de onoare față de părinți, în special, dar asta nu mă împiedică, seara, să pot sta la taifas cu încântătoarea dumneavoastră față despre orice dorește, conchise profesorul, ducându-și elegant, cu mâna stângă, la gură, furculița.

- Ai văzut mamă, domnul profesor e de acord să stau cu dânsul, seara, la discuții, se grăbi Amalia să-și scoată în evidență facila victorie dobândită în fața mamei ce-i arunca priviri pline de reproș.

- Despre tot ce vrei să vorbim vom vorbi și, de vom putea, o să batem la porțile marilor adevăruri, ca pe vremuri, în antica Helladă, domnișoară Amalia, dacă tot spui că-ți place această țară, cu tot ceea ce are ea frumos. Vom discuta în aerul sănătos de aici, de la țară, vom bea cafele și vom rosti lucruri care s-au mai spus, dar nu acesta va fi lucrul esențial ce-l vom căuta.

- Dar care? se grăbi din nou Amalia uitând să mai mănânce, incitată de promisiunea profesorului și de posibilele taine ce le-ar fi putut afla din gura unui om care văzuse atâtea și scrisese numeroase cărți, fiind considerat o adevărată valoare a momentului. Profesorul nu se grăbi să-i răspundă, nebănuind nimic din ce-i trecea fetei prin gând cu privire la propria lui calitate.

- Dar care este lucrul acela esențial? insistă încă o dată Amalia, în timp ce profesorul terminase de înghițit o bucățică de pâine și-și ștergea calm, cu mare atenție, colțurile gurii.

- Amalia, ți-am spus să-l lași pe domnul profesor să mănânce în tihnă, interveni impacientată doamna Marin care o cunoștea pe fiica ei de ce era în stare. Putea să acapareze orice invitat, să-l asalteze cu întrebări de tot soiul, să-l obosească și, poate, chiar să-l plictisească. Dar Amalia, în continuare, nu ținea cont de spusele mamei. Dorea să-i dovedească profesorului că nu era nici pe departe timida de azi, de la prânz, când nu putuse rosti câteva fraze coerente.

- Drept să-ți spun, domnișoară dragă, nici eu nu-l știu prea bine; dar asta nu ne oprește să-l căutăm și poate că dumneata, cu mintea mai tânără, mai proaspătă, mă vei ajuta să-l descopăr.

- Și cui va folosi acel lucru esențial? Cum vom ști că l-am descoperit, dacă nu l-a mai văzut nimeni până acum cu ochii minții? De unde o să știm că nu vom trece pe lângă el fără să-l luăm măcar în seamă? se lansă într-o serie de întrebări Amalia, cu tot suflul tinereții de care dădea dovadă. Profesorul se arătă plăcut surprins de puterea minții tinerei companioane și-i replică aproape imediat:

- Domnișoară Amalia, aproape că m-ai luat prin surprindere și să știi că, printre studenții mei, foarte puțini, extrem de puțini, au fost aceia care mi-au adresat întrebările puse de dumneata în această seară.

- Ai văzut mamă, ai văzut? bătu din palme, bucuoasă, Amalia. Domnul profesor dorește să stea de vorbă cu mine și, mai mult decât atât, să discutăm despre lucruri esențiale.

Doamna Marin vedea și tăcea, pentru că Amalia reușise, încă o dată, să distragă atenția oaspetelui de la masă, să-l acapareze în așa fel, încât, bietul om nici nu apucase să mănânce mare lucru din nemaipomenitul crap la cuptor, specialitatea casei. Profesorul sesiză nemulțumirea din ochii doamnei Marin și ținu s-o complimenteze pentru excelenta cină servită:

- Masa a fost de-a dreptul delicioasă. Numai la mama acasă am mai mâncat o mâncare atât de parfumată, atât de savuroasă. Săru' mâna pentru masă, încheie profesorul, folosind formula sa obișnuită de mulțumire.

Doamna Marin înflori toată. Redeveni sprintară, făcând naveta între masă și bucătărie, aducând prăjituri cu mere și cu caise, adevărate minuni culinare ce ți se topeau în gură. Numai în Olimp se mai puteau gusta asemenea bunătăți, gândi profesorul, reușind să înghită câteva delicate prăjituri, mai mult îndemnat de doamna Marin, cu toate că omul susținea că nu mai poate servi nimic, mai cu seamă că spusese săru' mâna pentru masă, or, acest lucru, pentru el, era unul aproape sfânt și nu putea fi încălcat așa ușor, însemnând, realmente, sfârșitul mesei.

În acea seară, totuși, se mai făcu o excepție, una dintre puținele din ultima vreme. Înainte de despărțire, Amalia smulse promisiunea unei noi vizite din partea neobișnuitului oaspete, în seara următoare, tot la cină, pretext de discuții și de a se simți bine cu toții.

Profesorul mulțumi pentru tot, retrăgându-se cu un gând bun, luminos; parcă viața căpătase altă savoare, altă culoare, altă lumină. Dar nu, el nu se putea lăsa înșelat de aparențe, trecuse prin atâtea și nu mai putea accepta totul ca pe un dar ceresc.

Darul presupune un contact, un anume fel de senzualitate; dacă ai primit o floare presată între filele unei cărți străvechi de la fata pe care ai impresia că o iubești și ai mângâiat cu buzele tale palida creație strivită de galbenele pagini, ai trăit ulterior cu impresia atingerii chiar acelor buze ce ți s-au părut, întotdeauna, de neatins. E senzație, totul e senzație, e dar ceresc, la urma urmei și totuși nu este. Nu este pentru că, orice dar ceresc, prin definiția sa intrinsecă, nu-ți permite experiențe de natură senzuală, nu-ți permite atingerea. Și, atunci, ce poți face?

Profesorul cunoștea toate acestea, le depășise demult, se obișnuise să vadă lucrurile printr-o perdea neagră recunoscând acum, în mintea sa care nu dorea să se lase tulburată, că numai în preajma studenților, ori în vecinătatea cărților își mai simțea utilă prezența. În rest, lumea nu-l mai impresiona, nu mai putea ajunge la sufletul lui împietrit. Totuși, în seara aceasta, ochii Amaliei mișcaseră ceva în pieptul său bătrân, dar nu, nici nu putea fi vorba de... Ar fi nedrept și de-a dreptul ridicol, dacă nu chiar absurd, ca soarta aceasta cumplită să-i joace o asemenea farsă. Nici nu se putea gândi la așa ceva, refuza cu toată puterea ființei sale ce-i trecea prin minte, dar nu se putea abține să nu constate că Amalia deja începuse să însemne în inima lui o prezență cu totul aparte, o prezență pe care o credea definitiv pierdută.

Absurd, absurd, absurd, de trei ori absurd, se frământa profesorul. Crezuse că reușise să-și ucidă toate simțămintele într-o epocă anterioară, dar se pare că eșuase; uciderea repetată a sentimentelor o făcuse ani de-a rândul, cu o tenacitate de care numai sihaștrii se dovedeau a fi capabili. Îi păru rău că acceptase invitația la cină, dar va găsi el un mijloc de scăpare, va întârzia la discuții cu avocatul sau va merge la primar acasă, o veche cunoștință de-a lui, unde se va pierde în comentarii politice sterile, până dincolo de miezul nopții. Atât timp cât va mai sta în sat, va încerca să ocolească vecinătatea Amaliei, cu toate că-i promisese o nouă întâlnire, respinsă acum de toată ființa sa.

Profesorul se gândi că rămăsese ceva contradictoriu în ființa lui, contradictoriu care-l făcea într-un moment să fie dorit, iar în altul să nu fie dorit. O asemenea atitudine, deopotrivă isterică și obsesională, ajunsese să-l supere, dar și să-l îndârjească în a continua lupta împotriva acestei existențe, pe care acum, la anii lui, nu putea s-o priceapă. Poate de aceea dorea cu tot dinadinsul să se rupă de toți și de toate. De unde, totuși, incapacitatea sa de a refuza orice banală invitație la cină sau la o discuție nevinovată, de unde manierele care-l făceau atât de plăcut, de atrăgător, în conversațiile cu alte persoane? De unde luminozitatea întipărită pe fața sa, atunci când se simțea bine în prezența unora și a altora? De ce nu respingea cu vorbe grosolane pe oamenii din preajma sa, de ce nu se izola efectiv de toate lucrurile și ființele, de ce continua să se prefacă în acest imperiu de amabilități, senzații, de ce era simpatic în afară și atât de prăbușit în interior?

Profesorul își dădu seama cu tristețe, încă o dată, că nu mai era copil. Regreta acest lucru, tot așa cum, atunci când era copil, regreta că nu este om mare, să le arate el ce poate face, cine este și de unde este. Prostii! Nimeni nu merită vreo atenție, cât de mărunță; trebuie să fii egoist, cât se poate de egoist. Nu poți trăi într-o desfătare perpetuă, nu poți transforma desfătarea într-o asceză, dacă

dorești să nu fii pierdut pentru tine însuși, pentru sinea ta. Restul e deșertăciune, așa cum s-a mai spus. Și-apoi, se răzvrăți un gând în cel mai întunecat colț al ființei profesorului, de unde s-a mai scos și povestea asta cu: dacă iubire nu e, nimic nu e? Vorbe, domnule, vorbe!

E necesar, pentru liniștea ființei, un alt sistem de referință, unul în care să nu se mai dezvăluie nimic, să nu se mai analizeze nimic, în care conștiința să fie metamorfozată într-un adjuvant capabil să-ți acorde viziunea limpede a realului și, dacă e posibil, a ceea ce se află dincolo de acest real, care sunt raporturile, dacă ele sunt, dintre propria ta ființă și cel situat în parametrii unui real rupt de viziunea limitată a cunoașterii umane, amplasat dincolo de atributele înțelegerii specifice lui homo sapiens...

Anamnesis

Pădurea se înmulțise în ultimii ani cu lupi solitari sau care trăiau după principiile disciplinate ale unei haite, unde șeful mârâie tot timpul, dă cu laba, mușcă și se împune în fața celorlalți cu ochii injectați de furie, colții dezveliți, gingiile înroșite, balele scurse intermitent prin botu-i larg desfăcut și înfipt în pulpa vreunei căprioare ori a unui cerb obosit. Mai nou, lupii guvernanți învățaseră că a sfida și stresa poporul pădurii unde benchetuiiau cum vroiau mușchii lor superadrenalinizați, reprezenta cea mai bună metodă de a se împune și conduce, de a-și face fără regrete cele mai luxoase scorburi, de a-și cumpăra cele mai simandicoase mijloace de deplasare, căci labele lor păroase nu mai suportau de la un timp lutul pădurii, fără a ști că în dicționarul prăfuit al codului pădurii – unde nu se mai umblase demult – există cuvinte ca regret, principiu, morală etc. Acum, lupii nu se preocupau decât de avutul propriu și nimic mai mult. Ajunseseră să jefuiască propria lor pădure, de bunurile cele mai de preț; până și copacii, altădată numeroși, se împuștinau acum din zi în zi, iar apa care traversa odinioară pădurea, se transformase într-o scursoare plină de culori îndoielnice, unde privilegiul de a urina aparținea, în exclusivitate acelorasi lupi. Pădurea putea a excremente de lup, a păr și spermă de jivină neostoită, a lup permanent flămând, că-ți era frică să te mai plimbi singur pe potecă. Jivinele se împuștinaseră și ele, fugind prin alte păduri, mult mai îndepărtate, dar cu arbori frumoși, verzi, înalți, cu iarbă grasă și apă curată, preferând să muncească acolo ca slugi pentru străini, numai pentru a respira un oxigen nelichefiat cu duhoare de lup nesimțitor și acaparator. Pădurea se desființa, iar lupii continuau să petreacă, fără să știe măcar, că asemenea experiențe le mai trăiseră și alții, altădată, fără să le aducă nimic bun...

Profesorul se așeză pe pat. Aprinse o veioză mică, de culoare galbenă, ciobită într-o parte, privind câteva clipe în gol. Își iubise soția, dar uitase acea perioadă, așa cum uiți un vis foarte frumos o dată ce te-ai trezit, o dată ce ai deschis ochii și ai revenit în starea de veghe. Veghezi să nu ți se întâmple ceva, veghezi să nu li se întâmple altora lucruri neplăcute, veghezi până închizi iar ochii și cazii, dacă ai noroc, într-un vis frumos, dar pe care nu-l înțelegi; nu-l înțelegi, mai cu seamă că el se termină prin eterna moarte, din fața căreia nici o ființă nu a avut puțință de scăpare. Acest lucru e știut, e clar, e stabilit, dar nu se știe de către cine și de ce, continua să comenteze profesorul, aproape cu glas tare, în timp ce se îmbrăca de culcare și se întindea pe pat, acoperindu-se cu un cearceaf. Novalis spunea undeva că dragostea e mută, dar eu cred că este oarbă și surdă, având toate defectele. Cel mai mare neajuns al ei este că nu i te poți împotrivi. Dar i te poți sustrage, poți afla ieșiri din cercul fatal pe care-l simți strângându-se în jurul tău, dacă ai o oarecare experiență. Pot

evada la timp, gândi profesorul, și asta ar trebui să fac în următoarele zile: să-mi rezolv urgent problemele pentru care am venit și să plec, incognito, aproape tot așa cum am sosit, trebuie să evadez, sunt maestru în evadări, după care se scufundă în somn profund.

Prin fereastra întredeschisă pătrunde în cameră parfumul crinilor imperiali și cântec slab de greieri, dar, după cum v-ați dat deja seama, nu aceste lucruri erau esențiale.

Serenitate.

Aerul Indiei. Calm, proaspăt, parfumat, departe, înalt, dincolo de tot și toate. Dimineată rece, aproape de munții cei înalți, aproape de acoperișul lumii. Vocea lui Vasya îl trezește pe tânărul învățăcel. Dialogul e sumar:

- Azi trebuie să îndeplinim tapas, mai aprig ca niciodată.

Se apropie momentul decisiv!

- Da, maestre, veni răspunsul calm, împăcat și hotărât al învățăcelului. Ieșiră în marginea pădurii și se spălară amândoi în apa rece a pârâului, înainte ca Zeița Ushas să alunge tenebrele nopții. Globuri aurii, albastre și roșii, verzi, trec pe deasupra lor și se pierd în negura nopții care se grăbește să se retragă dincolo de creasta munților. Globurile parcă doresc să nu fie prezente la venirea luminii și se fac nevăzute, tot așa cum au apărut. Învățăcelul se sperie, dar maestrul râde. E prima oară când râde.

- Acesta a fost semnul! rosti bătrânul înțelept și porni după cele necesare împlinirii ritualului.

Învățăcelul aduse lemnele necesare întetirii focului sacru. Numărase 111 răsărituri de Soare și tot atâtea apusuri de când se afla în sihăstria lui Vasya. Orele numeroase de studiu se scurseseră cu mare greutate la început, apoi cu o ușurință pe care nu și-o putuse explica, de care nu se crezuse niciodată capabil.

În restul zilelor, când maestrul părăsea sihăstria el rămânea înconjurat de zgomotele necunoscute ale pădurii tropicale; atunci continua să strângă lemnele, să le așeze regulat, să curețe cu mâinile suprafața sacră destinată zeului Agni, să o stropească și să adune cenușa care servea semnelor pioșeniei. De două ori pe zi înălța rugul, salutând împreună cu maestrul său, răsăritul și apusul Soarelui. Acum nu mai era un simplu brahmacarin, obligat să îndeplinească ritualurile zilnice, samdhya, ci un învățat a cărui concentrare în perioada studiului fusese constantă, puternică, înaltă, depășind, după cum spunea, dar mai mult ca sigur din dorința de încurajare, chiar pe maestrul său. Știa acum nu numai să recite textele sacre în întregime, dar le cunoștea semnificația, lucru de care puțini occidentali se puteau mândri. Dar el nu o făcea, ajunsese indiferent la trăirile umane, se depasionase în totalitate. Maestrul său îl ajutase enorm, făcându-l să depășească pragurile cele mai înalte, atunci când își pierduse aproape orice speranță că va reuși.

Maestrul său îl purtase prin toată Veda: în etimologie, metrică, gramatică, literatură, chimie, astronomie, matematică. Trecuseră apoi la lucruri din ce în ce mai fascinante pentru tânărul învățăcel: arta de a dresa șerpi, demonologia, arta de a prezice, și chiar mânăuirea armelor, deslușirea acordurilor muzicale, semnele dansurilor.

Maestrul îl desprinsese totalmente de lumea civilizată, modernă, de care se agățase cu disperare, la început.

Acum dobândise liniștea necesară mării încercări. Focul sacru era pregătit. Tânărul, cu părul strâns în coc și barba nerasă, obligație a brahmacarinului pe toată durata învățaturii, se afla în padma-asana, așteptându-și încordat maestrul. Se apropia clipa transformării sale: urma să devină snataka, „cel care s-a îmbăiat”.

Perdeaua groasă de ierburi se dădu la o parte, iar maestrul își făcu apariția. Purta în mâini îmbrăcămintea necesară ritualului: colierul cu piatră scumpă, sandalele de lemn, umbrela de soare, bastonul din bambus, turbanul, cerceii din aur și ghirlanda de grâne. Se apropie de învățacel și-l invită să ia loc. Puse alături de el, pe o scoartă de simul unguentele pe bază de santal, pomada pentru ochi și bucata de lemn neatins de spiritele rele, bucata de lemn sacru, pur, sortită gestului final, al aruncării în suflul de aur al lui Agni. Coaja simulului răspândea miresme vagi, amintind de florile sale roșii în care se cuibăresc mii de păsări.

Maestrul intră în kutiarul din marginea casei sale, după care revine cu puțin unt. Îl aruncă peste Agni, șoptind cuvinte sacre din care învățacelul nu pricepe decât „Bea și arzi”. E o încercare de potolire și îmbunare a focului înainte de ritual. Terminate preparativele, cei doi se așază față în față, de o parte și de alta a focului. Nu se mai aud decât păsările din înaltul cerului și ondulările limbilor de foc care au renunțat să mai scoată fum. Agni Arde pur, forțând aerul să tremure.

În meditație profundă, cei doi nu realizează când pe deasupra lor trec valuri de fluturi și gâze verzi, aurii. Apoi tânărul se ridică, se spală și dă o picătură de apă drept ofrandă focului. Maestrul se ridică la rândul său și-l invită pe tânărul său învățacel să ia loc pe o piele tăbăcită, de bou. Cu o mână îi prinde pletele și cu o alta i le retează ușor, simplu. Toate acestea au loc în timp ce tânărul este complet gol. Urmează o nouă îmbăiere și îmbrăcarea cu veșmintele aduse; colierul are menirea de a-i conferi viață și vigoare. Cerceii din urechi îi vor asigura dubla protecție. Unguentul sacru și-l trece pe capul ras, mâini și ochi pentru a scoate orice durere din organism. În cele din urmă primește turbanul, umbrela, sandalele și toiagul din bambus. Maestrul i le dă, însoțindu-le de fiecare dată cu vorbele: *„Umbrela e cerul, ea te va ajuta să te ridici peste munți și ape; sandalele te vor ocroti de dușmani din toate părțile, chiar și atunci când vei dormi. Bastonul te va apăra împotriva celor răi și împotriva hoșilor.”*

Apoi învățacelul aruncă în foc bucata de lemn sacru, restul zilei urmând să și-l petreacă în solitudine, până la despărțirea finală. Învățacelul se apleacă în semn de închinăciune către focul aprins acum mai tare prin grija maestrului.

Se retrage sub un arbore de santal, așezându-se pe solul umed acoperit cu frunze în descompunere. Privirea discipolului se încețoșă de lacrimi. Undeva, boncăluși târziu, un cerb...

Stadionul era luminat de un soare clar, aproape cinematografic. Ora șase după-amiază. Liniștea locului era spartă de câteva muște ce zumzăiau scârbos și verde. Băieții se plezneau peste picioare, obraji, mâini. Muștele nu le dădeau pace, ciupindu-i insistent și repede. Ascultau cu toții spusele lui Miti, aprobându-l din când în când, sau punându-i întrebări, atunci când doreau lămuriri asupra diferitelor aspecte ale planului de acțiune. Planul era excelent. De undeva, venea miros acru de fum amestecat cu cel de bălegar. Mirosul din urmă era mai înțepător, dar mai adevărat, mai prezent. Cineva spuse: vin vacile de la islaz!

Se mai scurgea o zi, implacabil, banal, atât de banal încât numai copiii își mai puteau da seama de un asemenea fenomen astral. Rotația planetei în jurul propriei axe! exclamase cândva savantul. Și, de atunci, întreaga omenire s-a conformat acestei juste observații, nemaipunându-și problema de ce se întâmplă un asemenea fenomen pentru că, așa cum a spus un mare doctrinar al antichității, înțelept este nu să pui întrebări la care nu poți afla niciodată răspunsul ci, să dai răspunsuri la întrebările ce nu se pun.

- Așadar, ne-am înțeles! conchise Miti, rotindu-și ochii asupra ciracilor înghesuiți în jurul lui. De mâine trecem la acțiune, dar vedeți, nici un pas greșit! Totul trebuie să funcționeze ca la carte!

- Ce fel de carte? se trezi întrebând Nelu, tocmai când ceilalți se pregăteau să se ridice pentru a pleca.

- Bună întrebare! sări și Costel, gata să vadă replica lui Miti, rămas cu un deget în gură, a semn de cugetare. Apoi se așază la loc pe iarbă, cu mișcări domoale, pentru a câștiga timp.

- Ca la carte e un mod de a spune că totul trebuie să iasă fără greșală, interveni Dinu, scoțându-l pe Miti din încurcătură.

- Fetele fac și ele parte din planul nostru? întrebă Doru, preocupat de cioplirea mânerului conceput în os, al unui briceag.

- Unde ți-a fost capul? sări indignat Mihai, n-ai înțeles că asta este o treabă pe care o vom face numai noi, băieții, fără știrea nimănui?

- Aha! făcu Doru, continuându-și îndeletnicirea.

- Băieți, ia mai lăsați vorbăria, ciuli urechile Jaga, făcându-le semn cu degetul ciracilor că se aud pași dincolo de gardul stadionului, în păduricea din latura nordică a incintei sportive. Băieții dădură disperați din mâini, arătându-i prin gesturi codificate, dublate de strâmbăturile de rigoare că nu aud nimic, că totul este o iluzie auditivă. Dar Jaga insista, holbându-și ochii și agitându-se până la congestionare, ceea ce ridica, totuși, un semn de întrebare din partea camarazilor săi. Într-adevăr, la un moment dat, se auziră două voci pe o tonalitate destul de joasă. Erau cele două asistente care lucrau la spitalul din localitate, venite de curând în sat, având locuința tot în stațiune. Băieții le cunoșteau bine pe cele două tinere care nu se sfiau dimineța, pe timp de vară, mai ales, să iasă la cișmeaua din curte și să se spele până la brâu, cum susținea Jaga, fericitul unic spion ce avusese șansa de a le surprinde într-o asemenea ipostază, făcându-i pe băieți să-l pizmuiască din tot sufletul lor de adolescenți neconsolați. Bineînțeles că, mai târziu, s-a demonstrat că Jaga fabula, dar nu asta era esențial.

Ciracii uitară, pe moment, de planurile lor. Se tupilară și mai mult sub băncile stadionului. Asistentele, D. și A., două blonde înalte, se strecurau cu agilitate printre tufișurile și arbuștii de aproape un metru, căutând un loc mai liber, un soi de poiană foarte mică, unde să-și poată amplasa păturile, plus termosul cu limonadă. Veniseră să facă plajă. Băieții se puseră cu toții în mișcare pe sub băncile destul de înghesuie, deplasându-se de-a bușilea spre gardul stadionului. Fiecare mișcare era studiată, fiecare mână sau picior ce avansa către ținta finală, gardul, se transforma într-o reptilă care aluneca fără zgomot. Băieții respectau un ritual de urmărire specific apașilor din cărțile lui Karl May. Oamenii noștri îi mulțumeau autorului german (precum și bibliotecii doamnei Caro unde-l descoperiseră cu ani buni în urmă), pentru că le fusese un adevărat dascăl în felul de căutare și aflare a unei urme, în spionarea sau furișatul cu mare precauție, fără puțința de a fi prins de inamic, dar și alte năzbâtii de acest fel, experimentate în grup sau în particular.

Acum era un prilej nemaipomenit să-și arate cu toții abilitățile. După stăruitoare eforturi ajunseseră lângă gard. Soarta a vrut și divinitatea s-a milostivit atunci când le-a pus în mintea asistentelor să se oprească numai la un metru de gardul cu pricina, într-un loc ferit vederilor indiscrete. Fetele se așezară pe două pături renunțând la cele două rochițe înflorate. Băieții începură să transpire; în fața ochilor lor, la numai un metru, se afla paradisul cu tot ce putea oferi el mai de preț: săni voluptoși, mari, parcă plini de lapte, coapse prelungi, grațioase, piele albă, care în mai puțin de două ceasuri se va transforma într-un roz de piersică pârguită. Jaga se întoarse greșit și, sub greutatea lui, pocni un vreasc uscat, rătăcit din întâmplare taman unde se postase, destul de strategic, omul nostru. D. se întoarse spre gard, dar fără gesturi bruște, aruncându-și privirea ca din întâmplare, fără a stăruii asupra umbrelor pitulate brusc, la nivelul ierbii și a florilor sălbatice crescute dincolo de marginea îngrijită a gazonului. Asistenta îi văzu la timp pe nenorociți, dar nu se impacientă, dimpotrivă. Așezându-și mai bine pătura, ridicându-se în șezut, i se adresă A.:

- Auzi, ce-ar fi să facem plajă dezbrăcate, ca la nudiști?

- Cum, aici? E aproape de orele 18, dacă nu mă înșel și s-ar putea să mai treacă țărani cu vitele lor de la islaz. Știi că drumul multora dintre ei coboară pe lângă pădurice.

- Nu vor veni chiar azi ! rosti aproape convingător D. ducându-și mâinile la spate pentru a-și descheia sutienul. Dincolo de gard băieții salivau. Jaga se lipise de scândurile noduroase și nu mai sufla. Demult dorea să vadă o femeie goală, iar acum se ivise o nesperată șansă. Nu vom insista asupra acestor curiozități considerându-le specifice și firești vârstei, numai că Jaga era cel mai obsedat după așa ceva. Băieții îl înțelegeau gândindu-se că, din pricina bolii sale ce nu-i permitea o deplasare corectă din cauza parțialei paraplegii, nu va avea șansa, poate, niciodată, să iasă cu vreo fată, iar mai târziu cu nici o femeie.

A. se lăsa mai greu convinsă, dar D. se apropie ca din greșeală de urechea ei șoptindu-i că niște puștani le spionează de după gardul stadionului. A. se prinse în joc, intuind intenția prietenei sale de a le servi o lecție spionilor, prin tortura unor imagini de vis la care, în mod firesc, nu poți ajunge decât cu privirea. Amândouă se ridicară în picioare, se uitară în toate părțile și, după ce se convinseră că nu mai e nimeni prin preajmă, lăsară să cadă sutienele, ușor, ca o adiere de vânt primăvăratec. În rai se auziră strigăte de admirație, iar pe pământ curse o ploaie de flori, lumina aurie invadând trupurile aproape goale ale celor două nimfe, coborând pe umerii rotunzi, cărnoși, pe sâni plini, bombați, cu sfârcuri mate, arămii, ascunse. Sfârcurile, ușor încrețite sub mângâierea soarelui, începură să se întărească într-un nemaiîntâlnit joc erotic, înălțând deasupra celor două generoase izvoare de plăceri, un mic obelisc, semet, complet adevărat. Băieții se frecau la ochi. Abia se abțineau să nu urle de extaz. Cele două asistente se așezară apoi cu fața în sus punându-și ochelarii de soare, nemaiacordând nici o atenție în jur. Respirația lor făcea ca și pământul să aibă o aceeași mișcare, de inspirație – expirație, aidoma traseului urmat de cei patru sâni, deveniți acum, în mângâierea apusului, globuri care captau reflectând lumina în diversele nuanțe ale curcubeului îngemănat cu verdele păduricii de plop, salcâmi, arbuști pitici. Se lăsase o liniște desăvârșită; nu se mai auzeau zgomote din nici o parte a universului.

Trecu un timp. În natura întregă zburau fluturi sidefați, coborând pe sâni afroditeilor, urcând apoi spre văzduhul violet-sângeriu în dansuri ireale, după o muzică numai de ei pricepută, dar cântată de cosași, greieri și alte vietăți ce se agitau în vastul imperiu ascuns sub ierburi, frunze, flori. Când nimeni nu se aștepta, dar absolut nimeni, se auzi un plâns cu icnete și fornăituri, un plâns cu sughituri, tremurat, convulsiv, de aveai impresia că respectivul mai are puțin și-și va pierde respirația. Era Jaga. Nu se mai putuse abține, dându-și drumul cu toată forța ființei sale chinuite într-un plâns de mai mare jalea, trădând prezența băieților rămași încremeniți, nemaștiind cum să reacționeze. Cele două asistente se ridicară și se apropiară de gard.

- Cine este acolo? întrebă D., încercând să-i identifice pe toți băieții lipiți și mai mult de pământ. Eforturi inutile, pentru că fuseseră recunoscuți. Jaga plângea în continuare. Băieții se ridicară cu nasurile în pământ, roșii în obraji. Fetele le porunciră să sară gardul și să vină alături de ele, dacă vor să nu spună satului întreg de această întâmplare. Băieții se executară, dar nici unul nu îndrăznea să ridice ochii asupra superbelor fete. Se gândeau că discuțiile lor fuseseră compromise din cauza unei prostești curiozități: de a vedea femeii dezbrăcate. Jaga plângea cu sughituri, iar fetele încercau să afle de ce nu se mai oprește dintr-un plâns aproape isteric. Printre lacrimi dublate de prelungi oftaturi, Jaga reuși să articuleze:

- Nnn-am, ssă pppot avea niciodată pparte de o fată ...

Ddumenzeu m-a pedepsit să am picioarele aastea oloage... Plâng pentru că așa, așa ceva frumos nu am mai vvăzut niciodată și ppoate că n-am să mai vād. Știți doar că unchiu-meu a avut aceeași boală și a murit la 35 de ani, imobilizat în cărucior...

Nu, nu știau, nici fetele și nici băieții.

- Nu trebuie să-ți faci asemenea gânduri negre la vârsta pe care

o ai. Medicina a făcut și face o serie de progrese. Poți urma diverse tratamente și face gimnastică de întreținere. Hai, vino încoace, îl chemară pe pătura lor cele două fete, brusc înduioșate de soarta lui, simțindu-se rușinate de gestul lor anterior.

Jaga nu se lăsă rugat de două ori și veni între cele două lăsându-se mângâiat, dezmiardat, consolat. Băieții continuau să stea deoparte, privind, nevenindu-le să creadă ochilor. Cele două fete îl lăsaseră pe Jaga să le atingă sâni, iar acesta strângea în mâinile sale plăcutele creații divine, vrând parcă să

le spargă, neînțelegând de ce sunt atât de tari, de pietroase, de ce nu își modificau forma, ori de câte ori le strângea în palmele sale pofticioase. La un asemenea chin nu mai fuseseră supuși băieții decât atunci, în ora lui Falconetti, când au fost obligați să stea la colțul cu var până au amețit, pe niște boabe de porumb, atât de mult, încât acestea aproape că le intraseră în genunchi, făcându-i să nu-și mai simtă picioarele. Așa ceva se petrecea și acum, dar fără colțul de var și fără boabele de porumb ale profului de mate'. Fetele privesc la acei amărâți. Li se făcu milă de vârsta lor chinuitoare, aducându-și aminte că și ele au trecut prin trăiri asemănătoare nu cu mulți ani în urmă. Printr-un simplu gest îi chemară pe toți în jurul lor, ele întinzându-se și închizând ochii. Mâini lacome porniră să se plimbe pe trupurile celor două fete, mâini transformate în șerpi catifelati, reci, dornici de cunoaștere, de senzații nebănuite. Jocul dură câteva minute, timp în care băieții traversară toate stările cuprinse într-un interval închis cu paranteză pătrată la dreapta și la stânga, cum spunea Falconetti, deci din care nu aveai scăpare, stări specifice trăirilor extreme, de la agonie la extaz și invers.

Se însera. Fetele se hotărâră să se îmbrace și să plece. Înainte de despărțire le spusese băieților să-și țină gura dacă vor să rămână prieteni. Auziți și dumneavoastră: cine ar fi fost prost să divulge un asemenea secret, mai cu seamă că fetele le promisese, dacă sunt cuminiți, că vor juca remi sau tabinet cu ei, ori de câte ori vor avea timp să iasă la plajă.

- Asta înseamnă că renunțăm la planurile noastre? întrebă, parțial descurajat Miti, atunci când rămăseseră, din nou, singuri.

- Nici vorbă, le amânăm puțin! zise Stelo' fiind în asentimentul tuturor. Azi trebuie să-i fim recunoscători lui Jaga pentru ce-a făcut. Fără el nu pupam așa ceva mai devreme de patru, cinci ani, sau poate mai mult.

Jaga stătea deoparte continuându-și visul, mângâind forme imaginare prin aer, mirosindu-și îndelung palmele. Băieții hotărâră să se despartă pentru a se putea întâlni a doua zi la prânz, după ce-și vor fi terminat treburile prin gospodărie, iar cei cu corigențele, primele lecții de recapitulat pentru examenul din toamnă, care trebuia obligatoriu să fie promovat. În noaptea aceea băieții avură parte de visurile unor bărbați în devenire.

În ziua următoare reușiră cu toții să se întâlnească numai după ce trecură pe la asistente, întrebându-le dacă nu vor să le ajute la căratul apei sau la alte mici servicii.

De astă dată locul de întâlnire fu ales în spatele grădinii lui Dinu. Aici era mai sigur, spațiul menit întrunirii secrete fiind camuflat de uriașii butuci ai viței-de-vie, câțiva nuci și pruni altoiți. Apoi mai era lanul de porumb al curții vecine ce-i proteja pe ciracii noștri dinspre partea de nord. În rest, și celelalte puncte cardinale se aflau sub camuflaj natural.

- Unde rămăseserăm ieri? întrebă Miti, vrând să testeze atenția amicilor săi.

- Păi, la planul nostru secret! rosti neconvingător Doru, ascuțindu-și unul din stiletele sale cu mâner de os.

- Plan, plan, dar nimeni nu poate să-și mai amintească nimic concret? insistă Miti, impacientându-se din cauza mutrelor melancolice și plângăcioase ale ciracilor, sesizând o oarecare lipsă de avânt în rândul acestora. Se întoarse către fiecare, ridicând vocea, punând aceeași întrebare tuturor, deopotrivă:

- Ce-i cu voi Mihai, Dinu, Stelo', Doru, Jaga, Nelu, Mărgărit, ce v-a apucat? Ați înnebunit cu toții? Ieri eram atât de convins că vom acționa în cel mult o lună, iar acum mi se pare că vom ajunge la pensie și nu vom fi în stare să arătăm lumii de ce suntem în stare.

Nici o reacție. Jaga mesteca un pai în colțul gurii, Stelo' își potrivea praștia în eventualitatea apariției unui sticlete, Dinu răsăia pământul închipuind forme hieroglifice, Mihai scuipa între propriile picioare fiind preocupat să nimerească în același loc, Mărgărit se scărpină după ureche, iar Miti privea tot acest grup nevenindu-i să creadă ceea ce vedea.

- Păi, mai are rost să ne riscăm viața după tot ce s-a întâmplat

ieri și o să ni se mai întâmple, cel puțin de două ori pe săptămână de aici încolo? interveni Dinu, zdruncinând voința tuturor, dar nu și dorința lui Miti de a se vedea în mijlocul unor evenimente uluitoare pe care le bănuia undeva, într-un viitor apropiat, evenimente ce-i așteptau pe toți, de altfel, și care aveau menirea de a-i face faimoși în întreaga lume, nu numai în țara lor. Ce să mai, amărății ăștia habar nu aveau ce pierd! Se simți dator să insiste:

- Bine, mă ticăloșilor, luav-ar dracu' să vă ia, n-am spus că în vara asta am ajuns la punctul terminus al pregătirilor noastre și că acum, ori niciodată, trebuie să acționăm? Cine a fost mai entuziasmat decât tine, Dinule, atunci când a citit despre Kontiki, despre expediția lui Thor pe oceanele lumii pe pluta lui faimoasă? Cine a fost mai fericit de ideea realizării propriei noastre expediții, decât tine, Mihai, atunci când am propus o asemenea grozavă încercare acum trei ani în urmă, pare-mi-se, în același loc? Vedeți, azi cercul se închide tot aici, în grădina lui Dinu și noi nu știm dacă suntem în interiorul cercului sau în afara lui. Vom rămâne prizonierii propriei noastre frici, propriei noastre dorinți și plăceri, sau vom sparge acest cerc arătând lumii că putem mai mult, că suntem născuți pentru a ajunge eroi, cu numele noastre pe buzele tuturor? se înflăcăra pur și simplu patetic Miti, într-un mod aproape nepersonal, necunoscut, dar filosofic, impresionându-și amicii adunați în cerc. Iar omul continuă cu un și mai mare avânt:

- Imaginați-vă întorși din expediție cu toată gloria pe umeri, cu numele voastre prin ziare și la televiziune! Numai imaginați-vă! Cum s-ar uita atunci la noi cele două asistente?

Băieții tresăriră. La așa ceva nu se gândiseră. Până atunci, ideea unei expediții aiurea, pe mările și oceanele lumii li se părea ridicolă, lipsită de sens, dar nu i-o spusese lui Miti, pentru că acesta era cel mai bun camarad al lor și nu vroiau să-l supere, dezvăluindu-i crudul adevăr. Acum, lucrurile puse într-o asemenea lumină căpătau culoare, savoare, conținut, formă, scop precis. Miti le atinsese coarda sensibilă, cu sau fără intenție. Oamenii noștri se luminară la față și se strânsesă mai mult unul lângă celălalt, rostind aproape într-un singur glas:

- O facem, Miti, să fim ai naibii dacă nu o facem! Și numai apoi asistentele vor alege dintre noi pe cel mai grozav. Miti privi asupra tuturor declarându-se mulțumit că reușise să-i trezească pe băieți din amorțelă și indiferență.

- Iată cum stau lucrurile: în primul rând, trebuie să acționăm cu infinită prudență și, tot ceea vom face de aici încolo, vom face ca până acum, fără să dăm nimic de bănuț părinților noștri; doar știți cât de mult ne spionează mișcările. În al doilea rând, vom munci la planul nostru numai după ce scăpăm de obligațiile zilnice și va fi de datoria noastră să le terminăm cât mai repede. În al treilea rând, secretul trebuie să-l pecetluim cu sânge. Fiecare să se cresteze la deget și să-și unească sângele cu ceilalți, încheie Miti, tăindu-se cu o lamă de bărbierit, nou-nouță. Băieții urmară gestul liderului lor, fără a trăda teama și durerea ce-i încerca pe fiecare în parte.

- Mai este ceva, adăugă Dinu. Știți că, pentru a ne merge bine trebuie, ori să ne întâlnim cu lupul alb, ori, și mai bine, să-l vânam, ca forța lui să treacă asupra noastră. Ați uitat cum făceau dacii și ce simbol de luptă aveau?

Băieții se întoarseră surprinși către Dinu. Toți speraseră să nu se discute despre acest lucru, toți speraseră ca Dinu să uite de lupul alb, dar Dinu, fir-ar el să fie cu memoria și obsesiile lui legate de trecutul neamului, uite în ce încurcătură îi mai bagă: auzi, lupul alb!?!

Tot satul discuta de ani de zile, poate de zeci sau sute de ani, de existența în locurile cele mai întunecate ale cuhalmului, a unui lup alb ce trăia acolo, nu se știe de când și cum. Ce este cuhalmul? Păi, oricine a trăit pe marginea Siretului știe ce este cuhalmul: o pădurice destul de deasă, cu sălcii și arbori de la cele mai mici dimensiuni până la înălțimi apreciabile, cărora nu le displace vecinătatea apelor, cu rădăcini pornite chiar din apele marelui râu.

În cuhalm oamenii nu intră decât înarmați cu furci, topoare sau securi, fie pentru a se apăra de jivinele sălbatice, mistreți, bursuci, fie pentru a-și tăia mlajă bună de legat la vie, primăvara, ori pentru a reteza iarba necesară vitelor, crescută aici din abundență. În restul anotimpurilor, nimeni nu mai calcă în cuhalm pentru că acesta se îmbracă, se îndesește o dată cu venirea verii, devine

oarecum întunecos, înspăimântător, mai ales datorită șerpilor de uscat sau de apă care viermuiesc printre ierburile sălbatice, dar cel mai mult, oamenii se feresc să pătrundă aici din cauza lupului alb. Se știa, ca o moștenire transmisă pe cale orală de la o generație la alta cu înfloriturile de rigoare, că acesta acționa de mult timp în sat dând lovitură prin gospodăriile oamenilor, luând câte o oaie sau câte o capră pentru a-și astâmpăra foamea. Vestea existenței lui ajunsese și la marile muzee ale naturii din diferite orașe din țară. Veniseră chiar specialiști să cerceteze locul pentru a depista niscaiva urme ale celebrului animal, dar plecaseră toți cu buzele umflate. Asta n-a împiedicat sătenii precum și vecinii acestora, pe aceia de la Hanu Conachi, unde se știe, există o mare pădure de stejari și salcâmi, să creadă mai departe în legenda lupului alb, care trei anotimpuri, în mod precis și le petrecea în cuhalm, de-a lungul Siretului, vânând căprioare, bursuci ori animalele bolnave din gospodării, în vreme ce iarna se retrăgea în preajma Lacului Negru din imediata vecinătate a pădurii Conachi, lucru mai mult decât sigur fiindcă urmele sale fuseseră depistate de vânători și pădurari prin acele zone. Iar acest lucru se întâmpla frecvent iarna. Ceea ce era curios, spuneau sătenii păgubiți, privea animalele ucise de lupul alb. Nici unul nu fusese omorât de lupul alb la întâmplare. Animalele atacate nu erau sănătoase, ci bolnave, gata de a fi sacrificate de stăpânii acestora. Toți se minunau de puterea lupului alb, de forța presimțirilor acestuia care-i spuneau când și unde trebuie să atace. Chiar tatăl lui Dinu declarase că avusese norocul să vadă misteriosul și legendarul animal. Ieșise într-o noapte, cam pe la doisprezece, în spatele casei pentru că auzise gălăgie la poarta unde ținea găinile și curcile. Luase lanterna cea mare cu el pășind cu grijă, având în mână dreaptă toporul. Deodată, în fața lui, la mai puțin de trei metri, apăru lupul alb ținând în colți curcanul cel negru pe care tatăl lui Dinu se hotărâse să-l taie, pentru că fusese de curând lovit de o piatră. Accidentul îi provocase o umflătură în abdomen. Probabil fusese spart ficatul și, mai bine era să-l taie decât să moară așa frumusețe de curcan. Poate că avea vreo opt-nouă kilograme, iar tatăl lui Dinu amânase de câteva ori, în acea săptămână, sacrificarea sa așteptând ziua de sâmbătă când, mama lui Dinu ar fi avut mai mult timp la dispoziție pentru pregătirea unui ospăț regal.

Era o noapte sticloasă de iarnă. O noapte fără lună în care numai stelele străluceau. Cu puțin înainte de miezul nopții dăduse un pospai de zăpadă ce acoperise pământul înghețat, făcându-l să pară straniu în lumina stelelor pierdute în adâncimea universului.

Tatăl lui Dinu pășea cu precauție când, brusc, se ivi înaintea sa, misteriosul lup alb. Se uită, preț de câteva secunde la tatăl lui Dinu, după care se avântă peste gardul de doi metri cu tot cu pradă, fluturându-și coada peste plasa înaltă a gardului ca pe o cârmă de corabie săltată puțin deasupra valurilor, după care se pierdu precum o nălucă. Tatăl lui Dinu rămase încremenit minute bune. Se întoarse într-un târziu în casă, unde aprinse lumina și mai băgă câteva lemne în soba de teracotă. Aceasta părea că vrea să renunțe la focul ce-o mistuia pe interior. Toți ai casei se treziră și aflară cu gura căscată cele întâmplate. A doua zi vestea se răspândi în sat ca fulgerul, iar oamenii, de astă dată, se întrebară mai mult ca oricând dacă e bine sau nu să meargă pe urmele lupului alb, în cuhalm, pentru a-l răpune. Neîndoios că tatăl lui Dinu nu putea minți, doar era profesorul care le învăța propriii lor copii de peste 25 de ani! Aveau toată încrederea în el! După multe discuții și para-discuții la bufetul din sat sau prin prăpăditele ulițe ale așezării, în diverse ore, potrivite sau nepotrivite, mai mulți țărani hotărâră să meargă în pădurice să-l omoare pe lup, pentru că, spuneau ei, oricând poate să apară în sat, să atace nu numai animalele bolnave ci, chiar pe copiii bolnavi ori pe oameni. O asemenea idee băgase groaza în mulți, așa încât sătenii își puseră planul în aplicare în scurt timp. (Observați, nu? cum mai totdeauna se acționa după plan în acele timpuri, dar, ce să-i faci, nu acest lucru era esențial!).

Răscoliră cuhalmul în lung și în lat zile de-a rândul, dar nu putuseră ajunge în cel mai periculos loc, deasupra vâltorii albe, acolo unde rădăcinile sălciilor se împreunau deasupra Siretului la câțiva metri peste apele involburate ce se roteau amețitor, fierbând și transformând totul într-o spumă ucigașă atrăgând în adâncuri, prin curentul creat, orice bun înotător sau orice animal s-ar fi aventurat prin respectivele locuri. Era de ajuns numai să te afli în preajma vâltorii albe pentru a te simți atras de ea și a te pierde pe vecie. Băieții o botezaseră „triumghiul Bermudelor”. Mulți flăcăi și fete se înecaseră în Siret din cauza vâltorii albe, multe familii își cerniseră ușile și geamurile cu

giulgiul negru al morții, vară de vară. Cu toate astea, tinerii din sat nu ezitau să meargă la Siret pentru a se scălda atunci când se întorceau de la studii, din marile și îndepărtatele orașe ale țării.

- Ai înnebunit, Dinule? Tu vrei să mergem acolo unde nu a ajuns nimeni și să vedem ceea ce numai tatăl tău a avut norocul să vadă, mai mult decât atât, să punem capăt vieții lupului alb? Nu știi povestea cuhalmului, a lupului alb și a vâltorii albe? N-o știi pe aia a boierului Rață fostul stăpân al cuhalmului, care s-a spânzurat în pădurice, când moșia i-a fost luată la C.A.P.? De atunci, zice-se, fantoma lui bântuie pe acolo! Ba, se mai spune că oamenii au văzut-o și pe a miresii care s-a înecat la Nămolosa, vrând să treacă râul înghețat la biserica de pe malul nostru. De ce biserica aia n-a mai fost reparată niciodată, iar conacul lui Rață stă și acumărăginit? V-ați întrebat, vreodată? se oțărî la ei Mărgărit, de obicei cel mai tăcut din tot grupul.

- Fiți siguri că nu sunt cătuși de puțin nebun și am memoria încă zdravănă, asta dacă v-ați închipuit că am să uit de acest gând al meu. Ba, tocmai confruntarea cu succes în acest caz ne va putea permite să trecem la acțiune, convinși fiind că nu vom eșua în tot ceea ce vom întreprinde ulterior. Dacă numai dintr-atât ne speriem și dăm înapoi, ce vom face în alte clipe mai grele, cum ar fi trecerea prin vâltoarea albă cu pluta pe care nici n-am apucat s-o construim?

- Auziți-l cum vorbește, își dădu drumul și mai mult Mărgărit, speriat de faptul că nimeni nu i se alătură în această cruciadă contra lui Dinu. Auziți-l cum vorbește, repetă el, pentru a da greutate propriilor spuse. Parcă întâlnirea cu lupul alb ne-ar garanta nouă izbânzile viitoare și, apoi, cine ne spune că taman în fața noastră o să răsară lupul ăsta misterios, care a început să mă calce pe nervi, atât timp cât nu s-a arătat vreme de o săptămână satului întreg pornit în căutarea lui prin cuhalm cu toate cele necesare? Cine ne garantează că vom reuși noi, o mână de copii, la urma urmei, acolo unde nu au reușit bărbații, adulți în toată puterea cuvântului, unii dintre ei cu al doilea război mondial la activ?

- Copiii văd uneori lucruri peste care adulții le trec cu vederea și, în afară de asta, am eu o presimțire, continuă calm Dinu.

- Mă, voi nu-l auziți ce spune? Are el o presimțire, îl maimuțări Mărgărit pe Dinu, stârnind câteva zâmbete necontrolate, cu totul și cu totul izolate. Dar mai mult de atât nu obțin din partea camarazilor.

- Uneori, în viață, trebuie să te conduci numai după presimțiri, numai după instinct...

- Continuă marele mag al cetății, zise Mărgărit, ironizându-l, în continuare, pe Dinu. Dar nimeni nu-l mai băgă în seamă. Hotărârea de a porni în aflarea lupului alb intrase în inimile tuturor demult timp, iar acum fusese pecetluită. Mărgărit nu avu altceva de făcut decât să se supună. A doua zi vor merge la Siret înarmați cu securi, arcuri și praștii. Cei mai puternici vor lua bâte. S-a decis ca Doru și Stelo', cei mai buni țințași, cu cele mai performante arme, să deschidă calea celorlalți mai puțin vrednici în această direcție.

Noaptea trecu neașteptat de repede, iar băieții scăpară de acasă în ziua stabilită, sub diverse pretexte, foarte serioase, dar complet neadevărate. Numai așa puteau lipsi ore întregi, fără a da de bănuț părinților.

Cuhalmul era liniștit. Un vânt ușor îi apleca arborii spre apa Siretului, ca o chemare, ca un strigăt surd. Băieții se cutremurară, dar nu se opriră din mers. Traversară digul înalt de patru metri, cu bază de zece metri, (ridicat mulți ani în urmă de armată pentru protecția mai multor sate din cauza inundațiilor iscate mai an de an de năbădăiosului râu), avansând serios către pădurice. Lățimea acesteia era de câteva sute de metri și, de undeva, dintr-un loc binecunoscut, se auzi vuietul vâltorii albe. Băieții își scoaseră funiile aduse cu ei legându-se unii de alții. Dacă vor pieri, măcar să piară cu toții. Pe o bornă din piatră, adusă de furia apelor toamna trecută, băieții lăsaseră o scrisoare presată de un bolovan, prin care spuneau tuturor că plecaseră în căutarea lupului alb. Se semnaseră toți și, ca niciodată, simțiră nevoia să-și facă o cruce mare, adâncă. Se gândiră la ai lor, la toate câte lasă în urmă. Se gândiră și la cele două asistente, apoi intrară vârtos în cuhalm urlând, fluierând, țipând din toate forțele, încât și s-ar fi făcut părul măciucă, dacă te-ai fi aflat prin preajmă.

Păduricea se îndesea tot mai mult, iar ciracii noștri înaintau acum mai dificil, după ce parcurseseră bună parte din traseul făcut de sătenii care răscoliseră aceleași locuri în căutarea aceluiași lup cu ceva vreme în urmă. Vâltoarea se auzea din ce în ce mai aproape. Băieții se strânseseră unul în celălalt, verificându-și nodurile frânghiilor. Continuau să urle, iar propriile lor strigăte le măreau curajul. Încremeniră, însă, când un urlet mai puternic decât al lor le acoperi orizontul sonor. Era urletul lupului alb. La urlet, cu urlet se răspunde, țipă Dinu, iar băieții urlară și mai tare decât o făcuseră până atunci. În fața lor, neașteptat, apărură lupul alb, o lupoaică și alți șase lupi mititei. Băieții înlemniră. Așadar, era adevărat. Lupul alb exista, ba, mai mult decât atât, avea și o familie! Nu se mai auzea acum decât zbciumul vâtorii. Băieții își luară inima în dinți și înaintară încet, cu precauție desăvârșită. Familia lupilor nu se clintea din loc. Ajunseseră doar la jumătate de metru de ea; băieții întinseră mâinile, într-un moment de curaj nebun, spre acele sacre animale, nevăzute de mulți, neatinse de nimeni, dar care-i fixau cu opt perechi de ochi reci, tăioși, albaștri. În momentul când atinseră blana lupilor, un hău negru se deschise în fața lor, iar familia acestora dispăru ca și cum n-ar fi fost vreodată. În același timp, Jaga și Mărgărit se porniră să strige de undeva, din străfundul pământului.

- Ajutor, ajutor, băieți! Trageți de funii, trageți de funii!

Suntem deasupra vâtorii și ne ducem la fundul apei, trageți de funii odată, lua-v-ar dracu' să vă ia! Băieții se dezmeticiră cu greu, dar începură să tragă cu disperare simțind că și lor începuse pământul să le fugă de sub picioare. Se agățară de tulpinile copacilor, de tufe, de rădăcini. Forța ce-i trăgea spre vâltoarea albă era mult prea mare, iar mâinile lor se desprindeau relativ repede de copacii și arbuștii salvatori de care încercau să se agațe cu toată disperarea dată de frica morții. La un moment dat, Mihai reuși să proptească bâta aceea mare și noduroasă pe care o avea de la bunicul lui din Transilvania, bâta făcută din lemn de tisă, în crăcana a două sălcii bătrâne. Se ținu cu toată puterea de bâta sa până izbuti să treacă funia cu care se înfășurase, în jurul lemnului de tisă. Acesta pârâi, dar nu cedă; în schimb, funia continua să se strângă în jurul trupurilor băieților, aproape sufocându-i. Reușiseră, pentru moment, să oprească alunecarea lui Jaga și a lui Mărgărit, dar lucrurile nu se opreau aici. Se simțeau absorbiți în hăul căscat chiar sub coasta cea mai înaltă a Siretului, acolo unde continuau să stea spânzurați, unul în prelungirea celuilalt, Jaga și Mărgărit.

Funia îi strângea tot mai mult și mai mult, până la sufocare. Fețele și mâinile băieților căpătară un aspect mov-liliachiu, cianotic, trădând lipsa circulației sângelui, lipsa oxigenului. Apoi se lăsară tăcerea și întunericul deplin. O căldură imensă invadează trupurile amorțite ale băieților, care coborau acum printr-un tunel întunecos, dar cald, primitiv. Cădeau cu o viteză uluitoare însă nu se temeau. Scântei felurite colorate le marcau drumul spre marele necunoscut. Cu cât coborau prin tunelul acela uriaș, împărțășind o soartă comună, cu atât aveau senzația deschiderii gurii tunelului către un lac uriaș, albastru, luminat de trei sori, dispuși în triunghi, pe a cărui suprafață nu se putea observa nici cea mai firavă încrețitură de val. Pe plaja extrem de albă, de pură, a lacului, formată din nesfârșite întinderi de sare, băieții zăriră lupul alb și familia acestuia din care lipsea un pui de lup. Apoi auziră niște voci cunoscute zbierând chiar în timpanele lor:

- Treziți-vă, mă, treziți-vă, lua-v-ar naiba să vă ia de nebuni!

Doar n-o să muriți acum când tocmai ne-ați salvat! Decât să mergem fără voi acasă mai bine ne aruncăm în Siret! și Jaga, dublat de Mărgărit, continuau să se vaiete, să-și blesteme zilele care aveau să le mai trăiască pe pământ.

Băieții își reveniseră ușor în simțiri după ce traversaseră un leșin îndelungat. Acum întârziiau să deschidă ochii. Parcă se înțeleseseră în prealabil, pentru că le făceau plăcere vorbele auzite din gurile camarazilor:

- Unde mai găsim noi prieteni atât de buni ca voi și tovarăși în toate jocurile noastre? Cum ne mai putem duce viața de acum încolo știind că numai datorită vouă trăim, în vreme ce pe voi v-a luat moartea, lua-o-ar dracu' s-o ia de moarte! Cum le spunem părinților voștri ce s-a întâmplat aici și cine o să ne creadă pe noi, mai ales că am mințit și altădată tot din cauza voastră care susțineți că, cel mai nobil lucru nu este să spui adevărul ci să susții cu tărie minciuna? Dar trezi-ți-vă ticăloșii naibii, că nu mai putem nici să plângem, nici să vorbim!

- Ho, că ne trezim ! rosti Dinu cel dintâi, curmând suferințele celor doi, dar și pe ale lor căci, nu mai puteau îndura atâta sinceră jale.
- Aha, izbucni cu și mai mare furie Mărgărit, deci nu erăți morți? Numai vă prefăceți? Așa prieteni ne sunteți? Noi ne dam de ceasul morții, iar voi pufneți pe sub pleoape, amuzându-vă pe seama noastră?! De când v-ați revenit din leșin, mă? De când?
- Păi, să tot fie vreo 15-20 de minute, glăsu Mihai, turnând mai mult gaz pe foc, dar simțind bucuria amestecată cu furie din glasul celor doi amici.
- Eram sigur că ăștia se prefac numai pentru a-și bate joc de noi, se resemnă Jaga, ascunzând ceva sub haină.
- Mă, să fim bine înțeleși, zise Miti, nu ne-am prefăcut tot timpul, am fost leșinați așa cum spuneți voi, dar în ultimul sfert de oră ne-am revenit.
- Și de ce n-ați deschis ochii? întrebă Mărgărit, vrând să audă adevărul din gura împričinaților.
- Simplu, mă, simplu, rosti Doru, în timp ce se scutura pe pantaloni și-și îndrepta gulerul de la cămașă. Am vrut să vă auzim și, de ce să n-o spunem, ne-a cam făcut plăcere să aflăm cât de mult suntem iubiți. Și, încă ceva, mă: aveți reale talente de bocitoare!
- Păi, nu mai bine vă lăsam aici și plecam noi de acum juma' de ceas în urmă? rosti supărat Jaga, chinându-se în continuare cu haina. Talent de bocitoare, ai? Lasă că o să muriți voi altă dată cu adevărat, dorindu-vă bocitoare și n-o să aveți parte de așa ceva!
- Măi, vorbăria lungă, știți voi ce înseamnă! Ia, spuneți, ce s-a întâmplat cu voi și cu noi după ce-am leșinat? îi luă repede pe cei doi, același autoritar, Miti.
- N-o să vă vină să credeți, începu calm Jaga, așezându-se pe o buturugă. Ceilalți îi urmară exemplul dându-și seama, instantaneu, de neprețuitul dar al pădurii: singurătatea. Aici puteau flecări fără a-i putea spiona nimeni. Aici vor veni de fiecare dată să discute lucruri importante și secrete. Jaga continuă:
- După ce nu v-am mai auzit forțându-vă să ne trageți pe mal hăul care ni se căscase, nici noi nu știm cum și de unde, chiar sub picioarele noastre, s-a liniștit ca prin miracol apa râului, iar vâltoarea albă a dispărut preț de câteva minute. Apa a coborât mult, mai bine zis spuma aceea a făcut ca apa să pară că a coborât, iar lângă mine și-a făcut apariția lupul cel alb. Lângă Mărgărit, în același timp, a apărut lupoaica. Ne-au luat de guler pe amândoi și ne-au tras pe mal în timp ce lupii cei mici stăteau chiar pe buza hăului, privind în jos, la apa care începuse să se învâlbureze din nou. În acel moment lupii au dispărut, dar cel mai mic dintre ei a alunecat spre vâltoare. Nu știu cum am reușit de l-am prins de gât și am putut să-l salvez, își încheie aproape pe nerăsuflăte micul discurs acest nou erou, a cărui imagine căpătă proporții hiperbolizante în ochii extrem de măriți ai ciracilor noștri. În privirea lor se mai citea, totuși, o umbră de îndoială, risipită de Jaga atunci când hotărî să le arate băieților ce avea el sub haină: un pui de lup alb, cam de vreo lună și trei săptămâni, cu ochii albaștri, cu labele mari și blană extrem de pufoasă, ca de vată. Oamenii noștri rămaseră cu gura căscată. În mai puțin de 48 de ore, Jaga devenise cel mai norocos dintre toți: pusese, în ajun, primul, mâinile pe sâni asistentelor, după un plâns despre care băieții începuseră să aibă îndoieli, iar acum pusese (din nou pusese! enervant, nu?) mâna chiar pe puiul de lup alb! O asemenea istorisire poate suna în urechile oricui ca fiind complet fantastică, frizând neadevărul, dar lucrurile așa au stat. Paraplegicul nostru avea calități de neignorat. Dacă la început avuseseră rețineri în privința luării lui Jaga în expediție cu pluta pe mările și oceanele lumii, acum se convinseseră că le putea aduce mult noroc, devenind astfel o persoană indispensabilă încercărilor viitoare. Băieții își trecură unul altuia în brațe puiul de lup, nemaisăturându-se să-l mângâie, să-l alinte.
- Și, acum, ce facem cu el? întrebă Dinu, arătând spre micul pui. Dacă vine lupoaica, sau lupul, după el?
- Imposibil! replică sigur de el Jaga. Lupul și familia lui nu se mai întorc pe aici, mult timp de acum încolo.
- De unde știi? întrebă curios Doru.

- Știu și cu asta basta! replică scurt el, surprins să constate că opinia lui, nesprijinită pe nici un argument sau raționament valabil, este respectată acum în tăcere, cu sfințenie, până chiar și de liderul lor, Miti.

- Nu s-a răspuns la întrebare, reveni Dinu, aproape nerăbdător. Ce facem cu el?

- O să-l adăpostim în conacul fostului moșier Rață, acolo unde nu merge nimeni; o să-l hrănim cu rândul până va crește mare, interveni Stelo' bazându-se pe vânatul ce-l putea procura puiului de lup, mai ales în anotimpurile calde.

- Până va crește mare, și după aia? întrebă Mărgărit care ar fi dorit să aibă în propria lui ogradă un asemenea tovarăș de joacă.

- Eu nu sunt de acord să-l lăsăm în casa boierului Rață. Oricine da peste el întâmplător. Doar știți că oamenii vin deseori primăvara în cuhalm pentru mlajă. Dacă unuia îi trece prin minte să intre în casa aia părăsită? Cel mai bine este să-l ia Dinu la el acasă! propuse Mihai.

- De ce tocmai la Dinu? sări Jaga, care arăta că nu are de gând să renunțe la prețioasa pradă.

- Vă explic imediat, numai un bob zăbavă. Cine a fost, dragilor, cu ideea de a veni în cuhalm, în căutarea lupului alb? întrebă Mihai, așteptând un răspuns prompt. Acesta nu întârzie să vină, ce-i drept, cam cu o jumătate de gură:

- Dinu!

- Cine n-are, dintre noi, câine acasă? își continuă interogatoriul frontal, necruțător, același Mihai.

- Dinu! veni răspunsul unanim.

- Așadar, s-a hotărât unde va ajunge puiul de lup: în curtea lui Dinu, încheie ca un judecător de tribunal, același Mihai.

- Dar n-o să-și dea nimeni seama că este pui de lup? mai încercă Jaga o ultimă tentativă de a-și păstra prețiosul trofeu.

- Nici pe departe, replică Mihai. În sat sunt destui câini care, de mici, sunt albi și numai când ajung mari își schimbă foarte puțin culoarea. Așa că nici asta n-o să bată la ochi...

Deodată, se priviră toți, având în gând același lucru: așa stăteau lucrurile! În satul lor erau prea mulți câini albi, unii dintre ei foarte puternici și feroși. Nu cumva... dacă era așa, atunci jumătate din cei prezenți, inclusiv Jaga, avea câte o corcitură de câine lup alb acasă. Descoperirea îi uluise pe băieți, dar hotărârea că este bine să păstreze secretul asupra ei. Acestea fiind spuse, Dinu luă micul pui de lup uitând durerea provocată de moartea lui Cartuș, botezându-și noul prieten cu un nume pe măsură: REX!

- Rex va fi de acum mascota noastră salvatoare! veni cu ideea Doru, bucuros să constate că ostilitățile dintre camarazii lui au încetat. Acum haideți acasă, pentru că m-am săturat de atâta vorbărie și mi-e o foame de... lup. Mi-au ajuns spaimile prin care am trecut azi...

Anamnesis

Haita s-a reunit, în bună înțelegere. Lupul cel mai puternic a hotărât ca, în caz de urgență, să părăsească toți pădurea – mă rog, ce mai rămăsese din ea – și să-și afle o nouă locație, o nouă pădure, bună de locuit și jefuit. Aveau câteva indicii, însă un lup mai tânăr veni

cu propunerea să mai aștepte, căci avea el informații sigure, că va veni cât de curând, pădurea la ei. Lupii se agitară și-și bârzoiră cu toții, a bucurie, cozile stufoase. Așadar, va veni pădurea cea mult visată, la ei. Nici măcar nu se vor obosi să se deplaseze. Mare minune! Și căprioarele, ori cerbii cei viguroși li se vor oferi spre ospăț. Raiul pe pământ, nimic altceva! Sperau ca pădurea să fie cât mai mare, mai generoasă, încolo, mult noroc și pace...

Se făcuse dimineață. După o noapte destul de chinuitoare, întrucât profesorul suferea cumplit de căldură, peste satul liniștit, de câmpie, se lăsase spre zori o răcoare binefăcătoare, înmuiată cu boabe de rouă. Primele clipe de dinaintea răsăritului soarelui surprinseseră pământul dormind, aidoma uriașului obosit după o lungă călătorie. În fața casei profesorului, într-un măr bătrân ce continua să facă fructe și acum, după zeci de ani de când fusese plantat, începu să cânte o turturică, agitându-se în jurul cuibului făcut aici. Nu trecu mult timp și un cor de privighetori se lăsă în evantai pe lăstarii de vie și în grădinița de flori din preajma cișmelei. Un butuc foarte bătrân de vie căpătase grosimea trunchiului de copac; pe el se odihnea, în răsăritul virginal al astrului dătător de lumină, un șarpe de casă maroniu, cu inflexiuni de verde și roșu, fină curea de diamante, împletită grațios, pe după frunze, pe după struguri. Privighetorile porniră un cântec dătător de bucurie, de speranță; un cor cum nimeni nu mai auzise până atunci, pe nenumărate voci, cu diferite tonalități și triluri, de o perfecțiune cosmică, umpleau atmosfera pură. Soarele urcase la început ușor, dând foc orizontului, apoi se odihni preț de o clipă, pentru a zări dacă lumea de care avea grijă, nu se știe de când, i-o luase cumva înainte. Undeva, într-un colț de arătură, stăteau aplecați peste coșul căruței lor albastre, doi țărani, bărbat și femeie, căutând ceva de mâncare și băutură. Ei fuseseră aici, pe bucata lor, moștenită așa cum e datina de la strămoși, încă de la patru dimineața. Dăduseră mâncare vitelor și păsărilor de acasă, după care se grăbiră să ajungă la „moșie“ pentru a putea lucra, pe mijite, pământul, o dată cu prima rază de lumină solară. Soarele zâmbi satisfăcut și-și întoarse fața spre casa profesorului, concentrându-și atenția asupra grădinii cu flori, copacilor, găzelor, viei, fluturilor încă adormiți, puilor de rândunică agitați de dimineață, țipând după părinții lor plecați să le aducă viermi.

Asemenea lucruri văzu soarele în acea dimineață, dar nu făcu nici un comentariu asupra lor. Totuși, introduse o rază puternică, albă, în camera profesorului, gâdilându-l pe nas, apoi pe obraz, poposind pe pleoapele care se agitau prin somn. Profesorul dădu cu mâna de câteva ori încercând să alunge musafirul nepoftit, dar nu reuși. Se întoarse atunci cu spatele, cum făcea când era copil, trăgându-și pătura peste cap, comentând prin somn: ce soare plictisitor!

Același obicei de a trezi lumea de dimineață și l-a păstrat de ani de zile, de când îl cunosc! N-are decât să se agite, eu tot mai dorm un pic! iar profesorul recăzu într-un somn și mai adânc, acum în zorii zilei, căci se știe că somnul cel mai plăcut este, după cum susțin cunoscătorii, cuprins între orele 4-6. Prin geamul protejat de o plasă contra insectelor continua să pătrundă un aer umed, amestecat cu parfumul crinilor și al primelor frunze uscate, amintind de toamnă, de scurgerea timpului. Undeva, pe o frunză de coacăz, o libelulă se certa cu o lăcustă în privința întâietății asupra bobului de rouă născut din transpirația frunzei aspre și a aerului rece. Dar nu acest lucru era esențial.

Gestalt.

Învățăcelul străbătea drumul stâncos, care se îngusta pe măsură ce urca muntele. Dinspre vârful înzăpezit sufla Vayu la intervale neregulate. Dar până sus mai era destulă cale; aici, în valea însorită, nu era decât un singur călător. Nu mai întâlnește picior de om de multă vreme. Ultimele

ființe fuseseră două femei înfolfite, care coborau cu catării lor către satele aflate la zeci de kilometri depărtare de acoperișul lumii. Erau călugărițe în căutare de hrană. Trecuseră unii pe lângă alții, fără măcar să se studieze din priviri. Învățăcelul zări arborele *aswatha* și mări pasul. Sub el trebuia să găsească fructele sale bune, dulci, zemoase.

E sezonul fructelor în India, oricine-și poate da seama, de la distanță, căci păsările mynas, papagalii și bulbulii se bat pe smochinele gălbui, cu miez arămiu-roșietic.

În câteva clipe foamea îi este astâmpărată. Obosit, adormi, nici el nu știe cât, la poalele pipalului uriaș, între rădăcinile sale aeriene. Când se trezi într-un târziu, văzu că stelele luceau deasupra capului său. Dădu să plece, dar o prezență ciudată îl țintuia locului. Se răsuci spre apus și rămase încremenit: în fața sa, o cobra uriașă își umflase gluga, amenințându-l cu limba sa sâsâitoare. Privirea cobrei o ghicea rece în smoala nopții; numai pielea îi strălucea argintiu în razele lunii răsărite înainte devreme. Își aminti spusele maestrului și se concentrează puternic. Simți cum devine mai ușor, și cum poate să zboare, fără nici un efort. Incredibil! gândi, și se prăbuși, instantaneu, la pământ. Cobra dădu lovitura, dar capul său fulgeră greșit, căci se lovi de lemnul sandalei. *Așadar, credință, din nou credință, și multă concentrare. Trebuie să zbor!* mai gândi învățăcelul și-și întinse mâinile ca o pasăre cu pene de mătase zvâcnind către înalt, dar pământul îl reținea cu o forță de neimaginat. Parcă avea rădăcini, parcă mii de brațe îl țineau cu toată energia lor. Cobra se apropia tot mai mult, șuieratul i-l simțea tot mai cald, la urechea sa, receptacol universal. Luna strălucea puternic.

Atunci învățăcelul recurse la altă metodă. Începu să-și descompună trupul în părțile sale biologice. Își aruncă în văzduh mai întâi o mână, apoi pe cealaltă și tot așa, până se făcu nevăzut din fața cobrei care nu știa ce se petrece. Marele Naga, paznicul uriașului pipal, unde meditase cândva însuși Buddha, rămase cu privirea încremenită către înalțuri, așteptând ca prada să revină pe pământ. Dar acest lucru întârzia să se petreacă. Plictisit, Naga cel uriaș se retrase în scorbura pipalului, lăsându-și în urmă, de ciudă, propria sa piele bătută cu nestemate. În văzduh cântau prelung brahma-daitya...

Învățăcelul își continua drumul nestingherit. Vântul se simțea tot mai puternic, iar lumina de dimineață se apropia de el cu pași ușori. Noaptea se petrecea ca firul din caierul universal al unei nopți brahmanice. Cu repeziciunea înceată a creării celui necreat.

Zorii îl prinseră într-o pajiște înaltă, invadată de flori fantastice, blestemate de Șiva, flori de bokul, topite de razele lunii. Florile de argint cădeau valuri, valuri, peste el, uimind cerul însângerat al zilei. Din coasta abruptă iarba a erupt în cascade de smarald peste care planează ușor păuni și fazani; evantaie de lumină plutesc peste apele sufletului fericit al învățăcelului. După atâta vreme îi este dat să trăiască cele mai minunate clipe din viața sa de până atunci. În marginea pajiștei, un arbore shiuli își trimite spre pământ florile sale albe, aidoma steluțelor nopții, agățate în prelungirea unor tubulețe portocalii, formând în straturi groase o plapumă parfumată, putred-dulceag, devenind înveliș găzelor uimite și ele de ploaia care nu mai cade. Copac al toamnei, shiulul arată că vremea musonului a trecut. Peste toate acestea, flori de kurubak, mandar, și parijata, floarea ce nu se ofilește niciodată. Grădina se lărgește spre orizont, iar ochii mirați ai învățăcelului observă copaci care, de felul lor, ar trebui să înflorească înaintea musonului. Or, aici, și arborii de dinaintea musonului și cei de după, înfloresc în același timp.

O ciudățenie a naturii, gândi el atunci, apropiindu-se de arborele polaș, ale cărui flori în forma ciocului de papagal, folosite drept podoabe de femeile unui anumit trib din India, poartă culori felurite: sunt de nuanțe roșietice, portocalii sau galbene. E și el un arbore care înflorește primăvara, or, acum e toamnă, asta e clar, mai gândi învățăcelul, înainte de a mai face câțiva pași, încercând să înțeleagă unde se află. Atunci, din ramurile largi ale polașului, aterizară în fața sa, ținându-se de mână, cele două ființe care depășeau puterea sa de înțelegere: pasărea-femeie și zeița Usha.

Rămase încremenit: atâta frumusețe și parfum de iasomie adunat la un loc, nu-i fusese dat să trăiască niciodată. Pasărea-femeie îl luă de o mână, iar zeița de cealaltă și toți trei se înălțară sus, sus de tot, în empireul universului, cu iuțeala gândului, apoi reveniră pe pământ. Astfel, ele îi arătară că lumea zeilor, aflată sub ocrotirea lui Vishnu, este de partea sa și-l sprijină cum poate.

Ajunsesse în ținutul unde portocalii se sprijineau cu fruntea în zăpezi, iar apa se împletea cu focul. Trebuia să fie pregătit de asaltul final.

Zeii erau în mare pericol, căci Shiva rămăsese fără puterile sale. Podoaba din aur masiv, bătută cu pietre scumpe, purtată de zeu peste cel de-al treilea ochi, insuficient de bine păzită în templul din Orissa, fusese furată, împreună cu pietricelele salagrama de sub altar. Pietricelele sacre îl conțin însuși pe Vishnu, păstrătorul universului. Trinitatea era pusă în pericol, lumea însăși se putea dizolva în ceva despre care nici cărțile sfinte nu tratează decât în paragrafe extrem de încifrate, extrem de secrete, ce nu sunt puse la dispoziția muritorilor, învățați mari sau simpli învățaței. Ele sunt păzite ca adevăruri ce nu trebuie pierdute niciodată, dar despre care se știe că, o dată dezvăluite, aduc nenorocirea ultimă. Numai Brahma își păstrase puterea sa intactă, aceea de a crea continuu, inconștient, această lume. Și crea, crea în continuare, iar lumea risca să-și strice cursul, ciclurile s-ar fi dat peste cap, reîncarnarea spiritelor ar fi fost compromisă. Se prefigura o tragedie ce amintea de zăvorârea apelor cu mii de ani brahmanici în urmă. Salvatorul atunci, la începuturi, fusese Indra. Dar acum, zeii îl aleseră pe el, un învățacel sosit tocmai din occident, care nu avea aproape nimic în comun cu lumea indiană, în afară de dragostea față de ea. Nimic mai mult! Această dragoste adevărată și curată a fost de ajuns pentru a i se încredința misiunea recuperării lucrurilor sfinte, probabil furate de Shani. El venea seara la Jaganath, stând în preajma templului toată noaptea, luând chipul unui olog, sau chior, ori a unui cocoșat pus pe rele.

În ziua care a precedat dispariției obiectelor sfinte, un devot se întâlnește în plin muson, în fața templului, cu niște femei, ale căror pelerine erau uscate, nefiresc de uscate, și care veneau din lungul drumului. Minune sau înșelătoria de fachir a lui Shani?!

Shani cel viclean nu-și dorise, în acea dimineață ploioasă, numai prasad de frunze ci, chiar simbolurile puterii sacre. Lumea bănuia că noaptea s-a strecurat în templu, profitând de oboseala paznicilor și înșelând vigilența cobrelor care păzesc sfântul altar. Ba, mai mult decât atât, brahmanii și credincioșii sosiți de cu zori pentru baia ritualică în fața zeului, observă cobrele moarte la picioarele celui atotputernic. Se înspăimântară cu toții, apoi, când văzură ce lucruri sfinte lipsesc. De atunci, în India nu a mai murit nimeni, căci nimeni nu s-a mai născut și nimeni n-a mai îmbătrânit. Lucrurile au rămas încremenite așteptând o salvare din afară.

Învățacelul asculta povestea din gura păsării-femeie și nu-i venea să creadă urechilor că tocmai el fusese ales pentru asemenea dificil lucru de împlinit, dar nu-și mai puse nici un fel de întrebare la care nu putea avea răspuns, promițând că avea să facă tot ceea ce-l vor învăța Usha și pasărea-femeie.

Trebuia să afle unde sunt ascunse prețioasa chitta, podoaba din dreptul celui de-al treilea ochi al lui Shiva și pietricelele salagrama, în care se afla toată rațiunea de a fi a lui Vishnu. Ele urmau a fi depuse în locul lor, înainte de luna orisiană *maargasira*, adică înainte de decembrie, cel târziu...

Anamnesis

De două ori la rând suflă vântul schimbării prin pădure. Și tot de atâtea ori, nu se petrecu nimic spectaculos. Numai câteva frunze, și alea uscate, fură zburate din crengi, iar pentru asta se făcu mare tăvănoș printre puținele jivine rămase, obligate să supraviețuiască rozând cojile ultimilor arbori supraviețuitori. Tinerelul nu mai era acum tinerel, ci matur în toată puterea cuvântului. Rămăsese în pădure, pentru stupida satisfacție de a fi ultimul care consemna, aproape zilnic,

cum dispar pajiștile cele mai succulente, apele cristaline, arborii falnici, brândușele liliachii, păsările multicolore, cum se întunecă pământul, dar mai presus de toate, cum se duceau dracului toate, sub guvernarea imbecililor lupi, care acum nu mai aveau bani, nici pentru o cafea de protocol. Furaseră atât de mult, încât, fără să-și dea seama, se furaseră pe ei înșiși, pustiind pădurea. Un singur loc scăpase neatins, și acesta era păzit cu strășnicie de un lup alb, venit de neunde, pentru răzbunare. Un lup coborât din vechime, a cărui misiune - aflate fostul tinerel - era de a-i pedepsi cu strășnicie pe lupii suri, spurcați la toate cele lumești. Același care-l ocrotise cândva, pe Sfântul Andrei... Lupul Alb era, oare, o legendă, un mit, sau chiar venise aievea?

Trecuseră câteva zile de la întâmplarea din cuhalm și băieții nu avuseseră prilejul să mai fie împreună, în aceeași formație. Dinu se întorsese acasă cu Rex. Așa cum anticipase Mihai, nimeni nu bănuia că ar fi un pui de lup alb. Nici surorile, nici chiar părinții lui Dinu, ocupați până peste cap cu treburile zilnice. Mihai era bucuros că avusese ideea luării lui Rex de către Dinu, pentru că așa era și el avantajat, casa și curtea sa fiind perete în perete cu a lui Dinu, gard în gard cum se mai zice, putând să vină la Dinu mai repede decât ceilalți, pentru a se juca și vedea cu Rex.

În acea după-amiază Dinu lucra în grădină la legatul roșiilor; îi plăcea să facă acest lucru pentru mirosul crud, de roșie în creștere, scăpat în atmosferă, ori de câte ori era atins vlăstarul pe care se coceau, rotunde și frumoase, aidoma unor globuri în pomul de iarnă, zemoasele legume. Întotdeauna i-a plăcut grădina cu vinetele sale umflate, cu ardeii grași, cu pepenii ce mărgineau straturile de zarzavat: mărar, pătrunjel, leuștean. În timp ce copilea roșiile și le ajuta să-și mențină poziția verticală pe lângă aracii de sprijin, Dinu își aminti cum, mai demult, distrusese pepenii cu bună știință, provocând iritarea tatălui care n-a ezitat să-i administreze o sfântă bătaie, ca-n filme, cu strigături și umflături de oase.

Ce se întâmplase? Dinu, să tot fi avut vreo opt nouă ani, adică vârsta la care băieții sunt cei mai roși de curiozitate și neastâmpăr, când încercase cu briceagul său personal toți pepenii, dar absolut pe toți, făcându-le câte o țancușă pentru a vedea care s-a copt mai întâi. Cum pepenii erau destul de cruzi, Dinu punea țancușa triunghiulară la loc întorcând „ouăle” verzi cu fața în jos, ascunzând stricăciunea produsă. Dar acest lucru nu a putut fi tănuț mult timp, deoarece tatăl său a observat că pepenii încep, de la o vreme, să pălească. Omul se da de ceasul morții și nu putea pricepe ce se întâmplă cu ei. Doar îi îngrijise permanent, îi udase și făcuse lumină în jurul locului unde erau cultivați, așa încât zahărul din soare să coboare direct în cocoșul pepenelui, dar și în carnea acestuia, urmând a-l îndulci cu nectarul zeilor. Zilele se scurgeau într-un mister total. A dat, însă, Dumnezeu o ploaie trei zile în șir mutând pământul din loc, făcând pepenii să se deplaseze, întorcându-i suficient de mult pentru a putea fi observate țancușile criminale. Tatăl lui Dinu, ieșit primul după ploaie pentru a vedea modificările produse de aceasta în grădina sa, avu cumplita surpriză, dublată de constatarea adevărului petrecut cu pepenii: Dinu îi lucrase îndelung, liniștit, fără remușcări, cu briceagul dăruit de tatăl său în ziua lui de naștere. Ce a urmat, am spus deja: o bătaie adevărată, de care acum, când lega roșiile, Dinu își amintea cu melancolie. Ce bătaie se dădeau pe vremuri, dom'le, ce bătaie! suspină el, a regret, în timp ce mai făcea un nod rafiei, strângând mai bine tulpina noduroasă a roșiei de arac. Deodată, de după gard, se auzi un păsăit. Era Mihai. Terminase treaba și acum îl zorea pe Dinu:

- Ce faci, mă, n-ai terminat?
- Mai am vreo zece fire și scap, răspunse Dinu, începând să se grăbească.
- Ei, ce zici, pot să te întreb ceva legat de planul nostru?
- Poți, zise Dinu. Ai mei sunt în casă, iar surorile, în sat, după pâine.
- Măi Dinule, crezi că e nimerit să plecăm cu pluta pe Siret

taman acum când avem un oarecare acces la asistente, iar cel de sus ne-a dăruit cu puiul de lup? Cui crezi că folosește un asemenea gest, cam nebunesc și care, pe mine, mă cam sperie? Cum crezi că vom fi primiți acasă, dacă vom mai fi primiți după o asemenea acțiune? Ă, ce zici?

- Păi, ce să zic, m-am gândit la asta destul de mult, apoi mi-am zis că dacă nu merg mai departe conform planului, ce-or să gândească băieții despre mine? Doar am promis că suntem la fel de uniți ca muschetarii lui Dumas sau aidoma personajelor din cărțile lui Karl May, nu? Și-apoi ce, puțină aventură ne strică? Știi și tu că o sumedenie de băieți la vârsta noastră, din întreaga lume, fac lucruri nemaipomenite: salvează balene, ajută oameni în vârstă, fac descoperiri de comori nebănuite nici de cei mai înalți savanți...

- Ai citit tu despre toate astea, sau ai văzut la televizor? întrebă Mihai, oarecum neîncrezător.

- Nici n-am citit și nici n-am văzut, dar am auzit, așa, comentându-se printre oameni. M-am gândit, atunci, că noi nu facem nimic spectaculos, în afară de faptul că dormim, mâncăm, ne jucăm și rezolvăm probleme pentru sufletul lui Falconetti. Realitatea arată că suntem niște mormoloci fără viață personală, o copiem pe a altora, dar ne dăm mari cu ea peste tot. Pe tine nu te plictisește paradisul ăsta în care trăim, unde ni se fac toate mofiturile, unde avem cele mai bune condiții de viață, atât de bune că ne invidiază până și verii noștri de la oraș, caraghioșii ăia cu pielița albă, cu degetele de domnișoară?

- Păi, știu eu ce să spun... mie îmi cam place viața asta și stațiunea, și căldura oamenilor de aici...

- Nu, nu, nu, de trei ori și încă o dată Nu! spuse Dinu invitându-l printr-un gest pe Mihai să treacă prin gaura camuflată de hamei, special făcută în gard, să vină la el, deoarece era aproape gata cu lucrul. Mihai se execută. Imediat, lângă el, apăru Rex, gudurându-se și lingându-i mâinile. Din buzunarul pantalonilor Mihai scoase, așa cum făcea de la o vreme, două chiftele și câteva felii de salam șterpelite din bucătăria personală. I le dădu lui Rex. Acesta le aspiră ca și cum n-ar fi fost. Mihai îl luă apoi în brațe, așezându-se pe buturuga de fag amplasată în umbra coșarului cu porumb.

- Nu trebuia să-i mai dai și tu de mâncare pentru că i-am dat de două ori azi. Nu vezi cât de gras este? îi atrase atenția Dinu, prietenului său cel mai bun.

- Lasă, nu știi vorba? Două mâncări nu strică, dar două bățai...

- Apropos de bățai, crezi chiar că vom încasa așa ceva, acum când suntem destul de mari, dacă am pleca cu pluta pe Siret?

- Noi suntem deja plecați cu pluta, făcu Mihai, fluturându-și degetele rășchirate în dreptul urechii. Ce să mai spun, nu mai avem nici o speranță, sănătoși nu ne mai facem. Suntem pierduți, Dinule, pierduți.

- Fără lamentări ieftine, Mihai! Cât crezi tu că trebuie să mai așteptăm pentru a ne arăta nouă înșine dacă suntem în stare de ceva măreț și apoi, omenirii întregi?

- Fii serios! Care omenire și de ce musai întreagă? Parcă văd ce-o să se aleagă de planul nostru: o previzibilă și rușinoasă eșuare în primul banc de nisip ieșit în cale, urmat de râsetul general al comunității. Nu mai spun de rușinea noastră în fața asistentelor, plus bătaia de care, îți garantez de pe acum, n-o să fie scutit nimeni.

- Mihai, știi tu ce spunea o dată un pilot de încercare? îl luă tare Dinu, în timp ce se îndrepta spre furtunul cu apă pentru a se spăla pe mâini.

- Habar n-am!

- Îți spun imediat, citez cu aproximație: merită zborul, dar mai ales prăbușirea! Înțelegi ce vroia să spună omul cu asta?

- Înțeleg, dar nu pricep, răspunse la fel de confuz Mihai, întrucât nu știa ce-l apucase pe amicul său de-i vorbea în șarade.

- Mi-a plăcut o dată, în timp ce mă aflam în tren cu părinții pentru a ajunge la munte, discuția între doi bătrâni. Mi s-a părut a fi una demnă de reținut. Foloseau tot felul de cuvinte și expresii pe care atunci le auzeam prima dată, având grijă să le pigmenteze cu

o sumedenie de exemple din viață. Pricepi? Nu, Mihai nu pricepea încă, chiar dacă avea o minte foarte deschisă, inventivă.

- Bine, atunci să te iau altfel: ce le vei spune viitorilor tăi copii și nepoți, atunci când aceștia, să presupunem, te-ar întreba ce lucru mareț ai făcut tu la vârsta de 14-15 ani? continuă Dinu, pe același segment al interogației.

Mihai lăsa lupul jos și-și duse mâinile la tâmples. Gândea. La scurt timp, pe Dinu îl pufni râsul. Mihai ridică ochii, nepricepând chiar nimic.

- De ce râzi mă, de ce?

- Îți amintești de ora de istorie când proful ne-a rugat să interpretăm statuetele de la Hamangia? întrebă Dinu, neputând să se oprească din râs.

- Îmi amintesc. Și ce-i cu asta? nu înțelegea Mihai în continuare.

- Ce notă am luat pentru interpretarea noastră? reveni și mai agitat Dinu.

- Cât să luăm? Trei, dar tot nu înțeleg nimic.

- Păi, nu ți-amintești ce-am spus despre Gânditor? Că, de fapt, nu gândea ci stătea pe vine și-și făcea nevoile, ținându-și mâinile la tâmples, probabil din cauza diareei ce dăduse peste el, argumentând noi că, în acele timpuri străvechi, diareea era mai frecventă decât gândirea? Ei bine, fără să te superi, și tu semeni în poziția asta cu Gânditorul de la Hamangia! Fără supărare!

- Fără supărare; dar explică-mi o dată ce vrei să spui, că mă apucă toți dracii, replică Mihai, plictisit de largul excurs al lui Dinu. Așa făcea întotdeauna, de altfel, când dorea să explice ceva extrem de concret.

- Măi băiatule, spuse Dinu, călătoria este totul în această lume. Gândește-te la Ulise și la Odiseea lui.

- Ce să spun, tare argument! Ulise și Odiseea compusă de unul care a fost orb toată viața lui. Și asta n-ar fi un defect, dacă celebra Iliadă ar conține adevărul în ea, la fel ca Odiseea. Or, știi prea bine că totul a pornit din mintea genialului poet, replică Mihai dezamăgit de exemplul lui Dinu, mai cu seamă că știa ce notă mizerabilă luase la această lecție.

- Te legi de amănunte! Îți dai seama câte au putut cunoaște Ulise și oamenii lui, pe mările și continentele lumii, în peregrinările lor? reluă cu mai multă aprindere Dinu, ignorând argumentele aduse de amicul lui, menite să dărâme cea mai optimistă fire. Dinu era prea prins de gândurile sale pentru a mai ține cont și de ale lui Mihai.

- Potolește-te, omule, până nu-ți ia fruntea foc! Noi n-o să apucăm să facem o sută de metri și vom da fuga înapoi acasă, pentru că aici e cald și bine. Dar, să admitem că vom parcurge mai mulți kilometri cu pluta pe care nici n-am făcut-o încă, zise Mihai împăciuitor, crezi că vom putea vreodată trece pe Siret, Dunăre, brațele Dunării, fără să fim observați? Dinule, crezi că vom scăpa fără a fi văzuți de nimeni preț de sute de kilometri? Așa gogomănie, la care iau și eu parte, nu mi-a mai fost dat să trăiesc până acum, încheie Mihai foarte hotărât.

- Așa este, dar trebuie să încercăm, atât pentru noi, cât și pentru viitorul nostru. Și mai e ceva ce nu ți-am spus: la vărsarea Siretului în Dunăre, se zvonește că zace o comoară încă de pe vremea romanilor. Știi doar că valul lui Traian ajunsese până în sudul Moldovei, la Barboși. Poate avem noi șansa s-o descoperim, încercă Dinu să-l prindă în mirajul aventurii pe Mihai. Degeaba, însă, pentru că în acea după-amiază nu se știe de ce prietenul lui era așa pornit pe contrazis, desființat și dărâmat orice vis.

- Mă, Dinule, tu te auzi când vorbești? Ce comoară, care comoară? Dacă ar fi fost așa ceva, nu crezi că ar fi descoperit-o până acum arheologii? Îți spune ceva cuvântul ăsta: ar-he-o-log? Arheolog, adică om de știință, specialist, mă, nu niște mucoși ca noi, incapabili să recunoască o piatră șlefuită în apele râului, de una făcută de mâna omului!

- Uneori arheologii nu caută unde trebuie. Ia exemplul celor

care nici măcar n-au crezut în existența Troiei și uite, a fost de ajuns un singur om cu voință, cu nume de german, asta pentru că era german, Schliemann, și Troia a fost readusă la lumină. Câți nu l-au invidiat atunci pe marele descoperitor?

- Aiureli! Descoperirea Troiei a fost ambiția unuia cu bani și nimic mai mult. Faptul că a descoperit-o reprezintă, nimic de zis, un lucru deosebit, dar asta nu mă convinge suficient pe mine că aventura noastră se va termina cu bine.

Poate că dialogul ar fi continuat, dar mama lui Mihai își strigă odraslele la masă, același lucru întâmplându-se, la scurt timp și în familia lui Dinu. Înainte de despărțire, cei doi amici își dădură întâlnire a doua zi pe terenul de fotbal, unde aveau să vină și ceilalți.

.....

Cafeaua fierbea la foc mic atunci când se auzi poarta. Profesorul se ridică din fotoliul verde, parte componentă de zeci de ani a bucătăriei, îndreptându-se spre ușă. Dădu plasa pentru insecte la o parte și văzu pe Amalia pășind cu o cratiță în mâini:

- Bună-dimineața, domnule profesor! V-am adus porumb fiert făcut de mama!

- O, poftim, poftim, Amalia dragă, o întâmpină profesorul, lăsând fata să pătrundă în bucătăria năpădită de parfumul cafelei braziliene.

- În dimineața aceasta parcă sunteți într-o dispoziție mai bună decât aseară! observă Amalia, luând loc chiar în fotoliul unde stătuse profesorul mai înainte.

- Așa și este, așa și este, răspunse profesorul cuprins brusc și inexplicabil pentru un om cu concepțiile sale, de bucuria vieții. Am avut o noapte și, mai ales o dimineață destul de fastă, adică am dormit, în special către zori, extraordinar de bine. Plus faptul că mi-am visat prietenii din copilărie, iar asta m-a făcut să alung negrele gânduri ce-mi năpădiseră ființa.

- Viața merită să fie trăită, nu-i așa? se molipsi Amalia de entuziasmul profesorului.

- Cred că da, scumpă domnișoară, cred că da, răspunse acesta, învârtind o linguriță în ibricul care prinse a tremura nervos pe aragaz. Vrei o cafea?

- Nu vă refuz, domnule profesor, cu toate că dacă ar ști mama...

- Mama n-o să afle nimic, te asigur, se grăbi profesorul stingând focul taman la timp, înainte ca prețioasa băutură să dea în foc.

- Poftim și pune-ți zahăr cât dorești, o îndemnă profesorul pe Amalia în timp ce-și trăgea un scaun mai aproape de măsuța din papură împletită.

- Astăzi e o zi crucială pentru mine, începu Amalia, după ce-și muiase ușor buzele în lichidul fierbinte.

- De ce? se prefăcu profesorul mult mai interesat decât presupunea conținutul întrebării.

- S-ar putea să primesc răspunsul de la facultatea unde am dat examen. Știți, e a doua oară când încerc și parcă n-aș vrea s-o dezamăgesc iar pe mama.

- La ce facultate ai optat?

- La aceea unde predați și dumneavoastră, răspunse Amalia, observând o ușoară tresărire din partea profesorului.

- Cum, domnișoară, și eu aflu abia acum? Nu puteai să-mi spui de aseară, de la masă?

- Mama mi-a interzis să vă spun, zice să nu vă supăr cu problemele mele mărunte. Și așa aveți destule griji legate de casă, pământ... Apoi, nu știu dacă acest lucru era chiar atât de important pentru dumneavoastră...

- Eu cred că are o anumită importanță, mai ales dacă vei reuși; câți studenți crezi că mai am la facultate, dintre aceia care-mi sunt consăteni? Nici unul!

- Poate că aveți dreptate...

- Sigur că am, zise profesorul sorbind din cafea, căutând din priviri pachetul cu țigări. Și mai este un lucru pe care nu ai de unde să-l știi: răspunsurile facultății privind studenții promovați la examenul din această vară, nu se vor trimite chiar așa de prompt. Există o anumită încetineală în acest sens, legată de o proastă birocrație cu iz țarist, menită să complice lucrurile, să le amâne, să le facă mai greoaie. Dar astea le vei pricepe mai târziu, în vâltoarea vieții... Crezi că vei avea destulă răbdare până să primești plicul cu rezultatul obținut? El poate veni peste două săptămâni sau peste o lună. De ce nu mergi chiar tu până la Universitate, pentru a afla rezultatul?

Amalia lăsă ochii în jos, roșind. Mama sa nu avea destui bani ca să-și permită un drum, chiar ca și acesta, făcut cu trenul, poate cel mai ieftin ca preț. Cine-i putea garanta, o dată ajunsă acolo, că nu făcuse drumul inutil? Dacă fusese respinsă, atunci, așa-i că banii dați pe bilet erau bani pierduți? Pe de altă parte, chiar dacă ar fi luat examenul, tot nu-și puteau permite un asemenea lux. Dacă Amalia ar fi mers la facultate, banii trebuiau să fie și mai bine drămuți, până la ultimul leu. Amalia provenea dintr-o familie modestă, iar acum, fără sprijinul tatălui făceau față vieții cu foarte mare greutate. Profesorul privi la Amalia și i se făcu milă de ochii săi triști, fără răspuns.

- Ei, dar asta nu cred că este o problemă. Pentru ce s-or fi inventat telefoanele mobile, dacă nu pentru comunicarea la distanță, în condițiile cele mai dificile? Un asemenea telefon am și eu. Chiar acum am să telefonez la secretariatul facultății să aflăm rezultatul, se ridică instantaneu profesorul îndreptându-se către sufragerie. Amalia alergă după el:

- Vai, domnule profesor, vă rog să nu sunați! Dacă ar afla mama, nu știu ce mi-ar face...

- Nu mai fi așa prăpăstioasă! Apoi, dacă e ceva, știu eu să vorbesc cu mama ta, așa încât să nu ai probleme, bine? o liniști profesorul, arătându-i Amaliei un scaun larg, cu brațele sculptate în lemn de cireș, unde să ia loc. Formă numărul, o dată și încă o dată. Îi răspunse chiar secretara. Afișase deja rezultatele celor reușiți, de dimineață, la prima oră, după cum se exprimase. Profesorul o rugă să vadă dacă pe lista cu pricina, din cei peste cincizeci de admiși, se afla numele Amaliei M. Sigur că se află, răspunse prompt secretara, la auzirea numelui fetei respective. Profesorul o întrebă de unde poate fi așa sigură, el cunoscând faptul că secretara nu avea o memorie atât de strălucită, încât să rețină numele tuturor celor admiși, deci și pe al Amaliei. Păi este simplu, îi replică doamna secretară, e prima pe listă, cu nota maximă. Dar de unde ați știut de această fată? mai întrebuse secretara, curioasă, așa cum sunt toate secretarele, care mai au și calitatea de a fi femei. Combinație letală! E o bună prietenă de-a mea, replică scurt profesorul, mulțumindu-i băgăcioase-i ființe, destul de politicoși și rece. În tot timpul discuției o urmărise pe Amalia, care făcea fețe-fețe schimbând destul de rapid culorile obrazului în tot spectrul roșu-violetului. Își frământa mâinile și, acum, când profesorul închisese telefonul, așezându-l în lăcașul din piele, se ridicase în picioare așteptând sentința, aidoma condamnatului pe eșafod. După cum pricepuse din cele spuse de profesor, din articulațiile grave ale vocii acestuia, mai mult ca sigur că nu reușise. Încă un an de chin alături de mama sa, forțată să trăiască greu, cu această povară perpetuă pe capul ei.

- Amalia, îmi pare nespun de rău... Dar n-apucă profesorul să-și încheie vorba, că fata se prăbuși secerată pe covor. Într-un ultim moment, profesorul reuși s-o prindă, dar nu putu altceva să facă decât să-i amortizeze căderea.

Profesorul o luă pe Amalia și o așeză pe pat. Fata leșinase. Se repezi în bucătărie de unde aduse o sticlă cu oțet și un pahar cu apă rece. O frecă la tâmpile și-i puse la nas licoarea cu iz înțepător. O lovi ușor peste obraz, turnându-i apă rece pe pieptul pe care îndrăznise să-l

dezgolească, deschind primul nasture al bluzei albastre, transparente, material ieftin, făcută probabil cu câțiva ani înainte, se gândi profesorul. Sărăcia, ticăloasa sărăcie... Profesorului îi fu jenă de această situație destul de neplăcută. Nu trecu mult și Amalia își reveni. Era palidă, dar șocul trecuse.

- Eu sunt de vină, se scuză profesorul. După anii lungi petrecuți la catedră, ar fi trebuit să-mi dau seama că o veste bună nu se poate da începând cu: îmi pare rău...

- Veste bună, ziceți, veste bună? se precipită Amalia, îmbujorându-se din nou.

- Stai liniștită, eu am vrut de fapt să mă scuz că am discutat la telefon poate mai mult decât trebuie, prelungind tensiunea momentului, dar secretarele mor dacă nu știi ele tot ce se mișcă atât în facultăți cât și în afara acestora. Da, Amalia, ai trecut concursul și nu așa oricum ci, așa putea zice, cu magna cum laude. Ești prima pe listă, cu nota 10!

Amalia se ridică brusc, îmbrățișând profesorul rămas crispat în brațele tinerei ce-i acoperea fața cu sărutări și vorbe:

- Domnule profesor, m-ați făcut fericită pe mine și ați făcut-o fericită și pe mama! Vă mulțumesc din tot sufletul pentru că, sinceră să fiu, nu mai aveam răbdare să aștept răspunsul, iar vorbele mamei deveniseră de-a dreptul chinuitoare pentru mine. Tot anul n-a încetat să-mi dea drept exemplu pe acei copii de țărani, de la noi din sat, care au luat la diferite facultăți, în vreme ce eu, fiică de intelectuali, n-am fost în stare de o asemenea performanță...

- Te înțeleg, Amalia, te înțeleg, dar hai acum să ne terminăm cafelele, la bucătărie. Și-apoi, meritul nu este nici pe departe al meu încât să mă sufoci, glumi profesorul, îndepărtând cu delicatețe brațele fetei din jurul gâtului său. Apoi se muștră în gând pentru acest lucru, deoarece săraca fată nu făcuse altceva decât să-și reverse bucuria față de cel ce i-o comunicase. Poate acționase astfel închipuindu-și că-l strânge la piept pe tatăl ei. Amalia se retrase brusc, cerându-și scuze dacă a greșit, dar pur și simplu nu se mai putuse abține.

- Domnule profesor, nu vă supărați că nu mai rămân la cafea, dar vreau să merg s-o anunț pe mama. Știți, nu mai am răbdare până la orele amiezii, când se întoarce de la câmp.

- Mergi, fata mea, mergi liniștită, mergi și-ți anunță mama fără nici un fel de probleme.

- Veniți diseară la cină, nu-i așa? întrebă Amalia, înainte de a ieși pe ușă și a-i face loc motanului, care auzise sunetele bucuriei: asta însemna că se putea aștepta la ceva bun de mâncare. Profesorul se gândi că-și propusese să nu deranjeze familia Marin prea mult, dar acum nu mai putea da înapoi. Pe deasupra, nu știa de ce, se simțea cuprins de bucuria reușitei Amaliei și n-ar fi vrut să i-o ruineze cu un răspuns negativ. Încuviință că va veni la cină, numai după ce-și va fi rezolvat treburile cu avocatul ce-l trezise de dimineață, cam pe la opt, dându-i de știre că vine azi pentru a discuta problemele privind pământul, moștenirea acestuia, precum și chestiuni legate de pădure.

Amalia dispăru ca o primăvară timpurie, iar profesorul deschise frigiderul cu aceleași speranțe dintotdeauna, dar nu văzu în el decât conservele sale, oala cu lapte fiert, salamul pe jumătate consumat. I-l dădu pe tot motanului care se retrase în același loc din ajun, sub frunzele late, primitoare, ale crinilor imperiali.

Nu apucă să-și spele cana de cafea, că un claxonat se făcu auzit chiar la poartă. Era avocatul. Își trăsese limuzina pe podețul din ciment și acum se chinuia să deschidă poarta.

- Se saltă puțin și se împinge, îi strigă profesorul, ieșindu-i în întâmpinare.

- O, sal'tare profesore, sal'tare! Dar vino dom'le și deschide poarta asta, că nu-i dau de cap! se văicări avocatul, privind neputincios înainte.

Omul acesta era tristețea întruchipată, capabil de a dezarma și pe cel mai optimist om. Profesorul de abia se desprinsese în acea dimineață din pasa proastă pe care o traversa de ani buni, însă fu de

ajuns să privească mutra chinuită a avocatului, pentru a cădea în vecinătatea pesimismului absolut ce-l stăpânise cu nu mai mult de 24 de ore înainte.

- Domnule profesor, zise avocatul după ce dădu noroc cu profesorul, luând loc la masa de afară, pe un taburet confortabil. Domnule profesor, înainte de a vă spune cum stau lucrurile, aş vrea să lămuresc anumite chestiuni cu privire la modalitatea după care ne conducem în treburile noastre: pe de o parte, regulile avocaţeşti nu sunt întotdeauna pe placul clienţilor noştri, dar ele sunt inevitabile. Pe de altă parte, dacă am sta să ascultăm nemulţumirile tuturor, să le acordăm apoi umărul pentru a putea plânge pe el, n-am mai termina niciodată cele începute. (Hm, gândi profesorul, discuţia nu începe deloc bine, așa cum, de altfel, am și mirosit de când i-am văzut mutra cioclului ăsta, pus nu se știe de ce de tata să se ocupe de treburile juridice ale familiei. Ce-o fi văzut demn, tata, la acest aspirator de bani, încât să-i inspire încrederea acordării rezolvării problemelor familiei, nu pot să-mi dau seama, se frământa în continuare profesorul, mângâindu-și barba, semn că începuse deja să se enerveze).

Însă, se știe de către toată lumea: există anumite legi nescrise, acele cutume, pe care trebuie să le respecti dintr-un soi de motivație morală față de amintirea celor care au trăit înaintea ta, care ți-au lăsat anumite coduri ce trebuie respectate și așa mai departe. Ultimele dorințe ale omului trebuie împlinite, pentru ca tu, persoană conștiințială, să poți avea un parcurs ulterior al vieții liniștit, cel puțin din acest punct de vedere, al respectului față de dorințele celor ce ți-au fost părinți. Așa și cu tata, cu memoria lui și a mamei, cu memoria bunicilor și străbunicilor, gândea profesorul, pe când așeza în fața avocatului o tavă cu pahare înalte pentru limonadă și o sticlă de doi litri, plină cu savuroasa licoare răcoritoare.

- Am dorit să vă văd, continuă avocatul, și să stăm de vorbă, pentru că lucrurile nu sunt deloc bune. Conform legilor în vigoare, aveți dreptul doar la această casă și la pământul din jurul ei, dar nimic mai mult.

În acel moment îi întinse hârtiile oficiale profesorului, pentru a le putea citi și a nu pierde, astfel, timp util; avocatul era obișnuit cu un asemenea soi de consultație în care, obligatoriu, era ca beneficiarul să asculte, să citească și de abia apoi să comenteze, dacă ar mai fi putut comenta.

- Pământul pe care trebuia tatăl dumneavoastră să-l primească, precum și cele cinci hectare de pădure deținute în zona de munte, nu le puteți dobândi ca moștenitor legal, așa cum nici tatăl dumneavoastră nu le-a putut primi de la tatăl domniei sale, pentru că acestea au fost confiscate încă din 1950, iar sentința s-a dat atunci de Tribunalul Militar, lucru care s-a prescris.

- Cum vine asta, s-a prescris? întrebă profesorul, neînțelegând prea bine ce vrea să spună avocatul.

- Cum ați auzit: s-a prescris! Prescripție: adică, după un anumit timp și în anumite condiții se pot câștiga sau pierde bunuri, drepturi etc., rosti cu un ton curat avocațesc omul plătit, de atât timp, de tatăl profesorului, mai apoi de profesor pentru apărarea intereselor familiei.

- Și în cazul meu, adică al familiei noastre, să înțeleg că a prescrie s-a interpretat prin a pierde și nu a câștiga, nu-i așa?

- Așa este, confirmă avocatul, turnându-și un pahar cu limonadă rece.

- Trebuie să-mi iau ceva de băut, dar în nici un caz limonadă, zise profesorul. Se ridică brusc, îndreptându-se către sticla cu vin alb. Își turnă un pahar și-l dădu peste cap, aproape fără să sufle.

Avocatul căscă ochii cât cepele. Nu se așteptase la o asemenea reacție din partea unui om civilizată, cult, citit, cum era profesorul.

- Cred, totuși, că nu am înțeles chestia asta cu prescrisul. Păi, nu trebuia să primesc răspuns de la procurorul general al țării, răspuns care trebuia, mă înțelegeți, domnule avocat, trebuia, să fie unul pozitiv? Am depus la dosar toate documentele cu privire la modul în care a fost judecat pe nedrept bunicul meu, așezându-i-se în cârcă, precum s-a întâmplat

cu atâția alții, faptul că a fost legionar, că a luptat contra instaurării comunismului, îndemnând lumea să nu treacă la C.A.P. și atâtea alte minciuni sfruntate nedemonstrate de atunci și până astăzi. Să admitem, domnule avocat, prin reducere la absurd, că s-ar fi petrecut lucrurile așa, că bunicul ar fi luptat contra regimului comunist și tot nu ar fi fost greșit, pentru că, iată, istoria a demonstrat, comunismul nu a fost și nu este o variantă acceptată de o națiune învățată să trăiască demn de-a lungul vremurilor. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, am arătat că bătrânul n-a fost nici cu comuniștii și nici cu legionarii. Nu l-a interesat câtuși de puțin politica despre care nu și-a manifestat niciodată, deschis, opiniile. A fost un om cinstit. Și-a văzut doar de familia și țara lui. Nimic mai mult. Când a fost chemat pe front, în al doilea război, a avut parte de cea mai lungă concentrare, luptând până la Stalingrad, în răsărit, și în vest până în munții Tatra. La Kursk a reușit să scape după ce a stat o noapte întreagă într-o baltă, printre păpuși, în timp ce-n jurul său nu se aruncau cu artificii ci cu obuze dintre cele autentice, care zguduiau pământul înfiorător. Mulți ani după ce s-a întors de pe front avea impresia că trăiește în plin război, sărind noaptea din somn, urlând și înjurând, băgând în sperieți pe toți ai casei. Omul ăsta, cu frica lui Dumnezeu, ajunsese după patru ani de front, să înjure cumplit, să-l înjure chiar pe Domnul. Din trei cuvinte rostite, patru erau înjurături. Și după atâtea sacrificii a fost, totuși, băgat la temniță grea, Tribunalul dându-i 15 ani în total, iar acum, la mulți ani după moartea sa, totul se reduce la un singur termen juridic: prescripție? Revenind, domnule avocat, se aprinse și mai mult profesorul, Tribunalul acela contrafăcut, pus numai pentru a găsi țapi ispășitori, a hotărât să-i ia bunicului meu hectarele de pământ, pădurea, plus casa de pe malul Siretului. Iar acum vii dumneata și spui, cu toată justiția, că acea hotărâre s-a prescrist, deci nu se mai poate da nimic înapoi, nici măcar recunoaște că bunicul meu n-a fost legionar, așa cum s-a retractat totul în cazul multor alora? Unde este dreptatea în această țară, domnule avocat?

- Putem face recurs și merge la forurile din Europa, la Curtea Drepturilor Omului, caută avocatul să-l liniștească, oarecum, pe profesor.

- Nu asta este esențial, domnule avocat, nu asta este esențial, să facem apel la străini pentru instituirea dreptății în propria noastră țară. Justiția noastră trebuie să ne apere, nu justiția altora! Pe mine mă interesează dacă vom mai primi, pentru cinstirea memoriei părinților mei și a bunicului, în mod special, ceva din ce ne-a fost luat cu jaPCA acum jumătate de veac în urmă, asta ca să știu dacă mai are rost să mă mai zbat pe aici.

- Nu vă supărați, domnule profesor, eu nu am făcut nimic care să vă pună în dezavantaj. De aceea, nu mă simt absolut deloc vinovat. Țsta este sistemul, cu ăsta lucrăm. Și, apoi, credeți că sunt dispus să ascult asemenea lecții ieftine de morală? se înfierbântă, la rândul său, avocatul. Sunteți un naiv, domnule profesor! Ce s-a luat acum jumătate de veac în urmă nu se mai poate da înapoi, nu se mai dă înapoi, își întări cu gesturi patetice avocatul spusele sale, lăsând hârțiile aduse, pe masă, ridicându-se să plece.

- Din păcate, aici este vorba de destinul unor oameni nu de principii ieftine de morală așa cum susțineți că ar fi ele! replică și mai tăios profesorul. După cum se vede, cred că ați înțeles că nu mai pot apela, în continuare, la serviciile dumneavoastră domnule avocat, mai spuse profesorul arătându-i musafirului poarta.

Avocatul își luă pălăria de paie, nu înainte de a sorbi limonada ce-i fusese pusă înainte, retrăgându-se fără a mai zice bună-ziua. Se mulțumea în gând că a scăpat de un asemenea client sâcâitor, care-l presa de atâția ani buni încoace să-i rezolve problemele. Toate demersurile se dovediră fără succes. Dacă lucrurile se prescristeseră, ce putea el să mai facă? Să zică mersi că are casa în care stă acum, vara, când catadicsește să dea pe aici, după ce se lăfăie prin străinătăți. Unii nu se mai satură, domnule, conchise avocatul, în timp ce demară silențios la bordul unui Jeep de culoare roșie.

Profesorul privi praful din urma mașinii și nu se putu abține să nu-i facă o urare mai puțin creștinească, în binecuvântatul limbaj al defunctului său bunic. Simțea în el reînviind dorința de luptă pentru cele drepte, dorința care-l stăpânise de mic. Nu putea să nu cugete asupra faptului că tot ce faci în această viață, casă, masă etc., se poate duce, la un moment dat, într-un mod cât se poate

de imprezibil și de nedrept, pe recunoscuta apă a Sâmbetei. Uite, spre exemplu, bunicul său, fostul șef de jandarmi, pe numele de familie Cânepă: avusese 40 ha de pământ arabil și pădure, înainte de venirea regimului comunist. Când au venităștia i-au luat tot, lăsându-l în sapă de lemn, pe el și familia sa. Cânepă a trebuit să facă pușcărie la Aiud până în '64. Când a ieșit de acolo avea părul complet alb, parcă era nins. Fusese acuzat de legionarism. I se confiscase totul în urma unui proces de operetă, unde fusese adus doar pentru a asculta acuzațiile ce i se aduc și pentru a afla sentința. Soția îl părăsise pentru a nu suferi din cauza lui, recăsătorindu-se cu el după ieșirea din temniță. Profesorul și-l amintea pe Cânepă stând la soare, în curte, bând lapte foarte încet, privind îndelung la franzela albă din care îi tăia felii nora, felii subțiri, proaspete, aproape ireal de albe. În temniță făcuse mult timp foamea și, din cauza aceasta, își ascundea acum, prin buzunare, bucăți întregi de franzelă. O mai făceau și alții ajunși în jurul vârstei de 95 de ani. În ultima parte a vieții se senilizase complet. Îl aflai stând de vorbă, adeseori, cu borcanele de dulceată sau cu țiganii care trebuiau trimiși la coasă, pe vechea sa moșie. Ofta din când în când, în clipele de luciditate, văzând că se înșelase în așteptări și cum, după o după o viață de muncă nu mai rămăsese decât cu țoalele de pe el. Nu cumpărase niciodată bijuterii sau alte asemenea lucruri prețioase, băgând toți banii în pământ, fiind convins, așa cum spunea el, că pe asta, adică pământul, nu poate să ți-l ia nimeni, pe când aurul, orice hoț, orice netrebnic ți-l poate lua, ba poți plăti cu viața pentru câteva grame de metal galben, frumos strălucitor.

S-a dovedit că și pământul poate fi furat. Ultimele imagini cu bunicul său, erau de-a dreptul cinematografice: moșul, stând sub un prun înflorit chiar în prispa casei pe un scaun din lemn, vopsit în verde, privind mica grădină a tatălui său, mângâindu-se la gândul că și Napoleon pășise cam la fel atunci când a fost nevoit să renunțe la tot ce câștigase pentru a-și trăi, chinuit, ultimii ani din viață într-o insulă vitregă, nu departe de coastele Africii, mult la sud de Ecuator.

Alteori, moșul privea la grădina mică și rostea pierdut printre amintiri: „Uf, tati, ne-au luat lupii pământul!” Așa era sufletul său, de țaran, chiar dacă îmbrăcase haina de jandarm vreme de câțiva zeci de ani. Gustul și parfumul țărânei nu se putea șterge ca și cum nici n-ar fi fost. Era un blestem în sângele țaranului român, un blestem și o mare iubire, așa cum bine observase Rebreanu, de care puteai scăpa numai prin moarte, continua să gândească profesorul, închizând poarta în urma avocatului. Dar înaintea lui Rebreanu, cu mult timp înainte, Bălcescu fusese cel ce avertizase politicianii acestei nații că, atâta vreme cât țaranul nu va fi proprietar pe bucata sa de lut, țara va rămâne fără apărare.

Profesorul înțelesese demult iluzia ce-o oferea această viață și parcă n-ar fi vrut să mai răscolească trecutul, dar făcuse o promisiune părinților, bunicului, mai presus de toate: aceea de a restabili dreptatea în locul unde făcuse cangrenă, jumătate de veac. Memoria strămoșilor îi era atât de sacră, poate la fel de sacră ca-n societatea tradițională chineză, încât în lupta cu existența dobândise câștig de cauză. Așa a simțit întotdeauna, dar nu s-a obosit să caute o explicație, pentru că acest simțământ profund, dat de lupta pentru o cauză dreaptă, demnă, îl liniștea și-i dădea un anume sens în viață. Nu are rost să cauți explicații lucrurilor și fenomenelor ce-ți asigură liniștea ori împăcarea sufletească. Acum, însă, profesorul nu putea fi nici pe departe liniștit din cauza acestui concept diavolesc, avocățesc: prescriere. Așteptase, cu o nețărmită speranță, răspunsul justiției române, iar acesta căzuse ca o lovitură de măciucă: se prescrisese. Așadar, nu se mai putea face nimic, pentru că acea sentință fusese dată și executată. Prin urmare și actualii susținători ai valorilor democratice recunoșteau, implicit, ceea ce hotărâse un tribunal constituit ilegal cu jumătate de secol în urmă, de către o putere ilegală. Ce lume idioată, domnule, ce lume idioată, gândi profesorul care se hotărî să plece la plimbare cu bicicleta pentru a ajunge tocmai în cuhalm, acolo unde nu mai fusese de mulți ani, poate de prea mulți, dar nu asta era esențial. Orice ar fi, îi va acționa în judecată pe toți, dar nu aici, nu aici, ci la Curtea Drepturilor Omului. Acolo era împins să apeleze, la străini. Numai atunci, poate, imaginea părinților, a bunicilor lui nemulțumiți, i se va înlocui cu una luminoasă, împăcată, dincolo, în acea lume unde el, profesorul, va ajunge curând. Datoria sa de onoare îl forța să nu părăsească această lume fără a nu fi rezolvat importante probleme ale căror necunoscute nu se pot dezvălui, decât atunci când încă te mai află în viață. Pentru a ieși din cercul

gândurilor negre profesorul luă bicicleta din garaj, încuie casa și porni spre cuhalm; simțea că va căpăta putere în locul unde mângâiase prima dată lupul alb. Simțea că numai acolo își va putea reface curajul afectat de întâlnirea nefastă cu avocatul diavolului din această dimineață.

Bicicleta se supunea docilă comenzilor. Aluneca prin colbul înalt al drumului întins de-a lungul digului, printre foșnetele frunzelor de porumb uscat și cântecul trist al greierilor arși de secetă. De departe, profesorul zări în lumina soarelui albul argintiu al sălciilor, iar la urechi îi ajunse zgomotul neschimbat, extrem de regulat, al vântorii albe.

Gestalt.

Noaptea se târa încet peste pământ ca adusă din Matru Loka. În fața învățăcelului se afla grotă unde trebuia să se aventureze. Își îndesă viguros turbanul, strânse cu putere firele sandalelor, prinse cu tărie toiagul și intră prin gura neagră, în plin necunoscut. Savitri își lăsa lumina sa în urmă, în vreme ce în fața învățăcelului se întindea tărâmul tenebros, labirintic, al unei lumi pe care o simți ostilă din clipa când încercă să pipăie pereții jilavi ai tunelului în care pătrunsesese. La un moment dat, un animal sălbatec sări în pieptul tânărului învățcel, sfâșiindu-l cu ghearele. Lovitura fusese fulgerătoare, iar tânărul abia apucă să se retragă afară. În lumina lunii, albă și seacă, își văzu pieptul însângerat, iar degetele de la mâini sfâșiate. Carnea îi ieșea de sub piele, parcă dorind să-i părăsească trupul. Cu puteri supraomenești se apropie de cursul unei ape: rupse o fâșie din turbanul său și-și bandajă mâna stângă, așa cum putu. Degetele nu și le mai simțea; doar zvâcnetul dureros al sângelui, care se amesteca acum cu apa măloasă, oprită în bandajul ad-hoc făcut. Avu senzația leșinului, apoi se îmbărbătă singur. Se ridică, pornind din nou prin gura neprimitoare, parcă mai neagră ca prima dată...

Când ai trăit mult la oraș nu mai sesizezi schimbările din natură așa cum fac foarte ușor, de altfel, țărani. Viața în mediul citadin îți atrofiază simțurile și nu trebuie mai mult de o generație sau două să constăți că stelele, ție, ca orășean, nu-ți mai spun nimic și asta pentru că sunt obturate parțial cu ziduri de beton, care nu te lasă să le observi, ci doar să le întrezărești. Anotimpurile la oraș au o altă succesiune, vin mai repede și se sfârșesc mai repede; dar ceea ce este mai trist, e că oamenii de la oraș merg adeseori cu fața în jos, privind mai mult la caldarâm decât la cerul înstelat de deasupra lor. Lipsiți de legea moralei, mulți dintre ei pot cu ușurință să treacă în rândul bestiiilor fără rațiune, dominate de instinct. Instinctul lor, gândi profesorul, în vreme ce cobora spre vârtoarea albă, e dominat și condiționat de magia banului, mesagerul diavolului pe scoarța terestră. Și, Doamne ferește să le arunci cu adevărul în obraz, că poți avea, mai mult ca sigur, soarta lui Socrate, fără a modifica mare lucru în schimb. Lumea nu se transformă în bine decât extrem de rar și atunci în măsura în care e afectată de tragedii planetare, în rest, respectând anumite proporții, rămâne fundamental aceeași. Coclită și cu mucegai la suprafață, infectă, plină de păduchi și puroi în interior.

Diferența dintre simțămintele omului de la sat și ale celui de la oraș o sesizase profesorul demult, însă acum se gândea la ea din cauza avocatului, devenit brusc, în ochii lui, simbolul mercenarului citadin, modern, pe care nu-l mai interesează nici cerul plin de stele și nici văicărelile nedreptățiiilor, întrucât el, avocatul, era mai mult o piesă în marele angrenaj, o piesă și nu un om. Așadar, o piesă nu poate să aibă inițiativă personală; ea trebuie numai să se încadreze frumos între alte piese de care depinde și cu care se înțelege bine. O piesă nu are cum să fie mișcată de

sentimente sau, și mai rău, de principii ale moralei. Nu, ea este dinamizată numai de interese și bani. Restul, susține piesa, constituie ridicolul în care se zbat cei mulți, făcătorii de bani. Cine nu înțelege asta moare de foame, pentru că piesa nu merge unsă decât cu bani, cu foarte mulți bani, fără să-ți garanteze că sunt întotdeauna suficienți ca mecanismul să funcționeze cum trebuie până la capăt. Iar când clientul termină banii, se oprește din rularea obișnuită, din consumul recunoscut și piesa.

Poate că nu i-am acordat suficienți bani, gândi profesorul, dar își aduse aminte că în toți acești ani cheltuisese aproape trei sferturi din valoarea a ceea ce trebuia să fie recuperat, nemaisocotind timpul pierdut prin tribunale, speranțele, nervii consumați. Dar nu asta era esențial. Profesorul bănuise că poate avea parte de o asemenea surpriză extrem de neplăcută pe ziua în curs, din clipa când îl sunase avocatul și-i spusese că trece pe la el pe acasă, lucru care nu-l mai făcuse de ani buni de zile. Cel mai adesea întâlnirile lor se consumau prin sălile tribunalelor sau în biroul lui avocatesc. De această dată însă, marile instanțe ale țării îi înșelaseră așteptările. Să nu uităm că și aceste instanțe sunt, totuși, compuse din oameni ce locuiesc tot la oraș, dar cărora le place să aibă câte o nenorocită de vilă la sat, gândi profesorul, pedalând mai repede, mai în forță, de parcă ar fi dorit să calce pe cineva în picioare. Villa rustica... hm! Asta de la romani ni se trage... orice s-ar spune, purtăm trecutul în noi, cu părțile sale bune și mai puțin bune. Uite că m-am lăsat cuprins iar de gânduri neplăcute, își zise de astă dată cu voce tare profesorul, în timp ce cobora digul pe drumeagul binecunoscut, așa cum făcea când era copil, depărtându-și picioarele de pe pedale, lăsând bicicleta să prindă atâta viteză cât dorea, fără opreliște.

În viață, totul se desfășoară sub semnul durerii, nemulțumirii, suferinței? Blestemul acesta nu-l putea pricepe și, mai mult decât atât, nu îl putea accepta profesorul care simțea în sufletul său nevoia de revanșă în fața lumii deformată deoarece, își dădea seama, se lucrase împotriva voinței personale, a tuturor principiilor adevărului, de către un sistem imbecil de unde nu a avut și nu va avea scăpare, probabil, niciodată. Numai copilăria, prin tot ce a avut ea frumos și pur, îl mai putea motiva pe profesor, îl mai putea ajuta să-și refacă sufletul mistuit de stări conflictuale, de neliniști, reproșuri permanente înălțate la adresa întregii existențe ce continua să se desfășoare meschin în spatele unor cuvinte și a judecăților făcute de te miri cine.

Pentru a nu-și pierde luciditatea, profesorul își repetă, așa cum făcea în momentele de răscruce ale existenței sale, că lumea este așa cum e, vorba poetului și ca dânsa suntem toți, dintr-un motiv greu de conștientizat cum trebuie, acesta fiind condiționat de limita spațiului și timpului în care trăim. Lumea este limitată, oamenii sunt limitați, de aici toate necazurile. Cum vreți ca-ntr-o lume limitată, atât din punctul de vedere al cunoașterii cât și al existenței, să poată funcționa ceva absolut perfect, absolut ireproșabil, până la capăt? Undeva, mecanismul trebuie să scârțâie, undeva trebuie să se împotmolească. Salvarea nu se află decât dincolo de această lume, în absolut, în infinitul fără limite unde totul este organizat până în cele mai neesențiale detalii. Noi, ființele umane, vrem să aplicăm modelul divinității absolute într-o lume limitată, să coborâm eternitatea într-o lume ce-și desfășoară existența sub semnul morții veșnice, vrem să izbândim continuu împingând limitele până departe, negândindu-ne prea mult la consecințe. Din toată această frământare se nasc și dispar lumi, indubitabil, dar de mii de ani nu s-a schimbat nimic profund în ființa umană. Poftele și dorințele sunt aceleași, doar lupta și mijloacele de luptă s-au schimbat, au devenit mai rafinate, mai diabolice, mai eficiente în a distruge. Nu se reușește a se construi, în fiecare zi, pe cât se distruge.

Profesorul detesta acum, la vârsta sa, idealurile. Astea erau prostii sau, cel mult, momeli bune de tras căruța vieții înainte, cum arăta foarte bine filosoful german. De aceea venea, mai continua să vină după atât timp, acasă, acolo unde copilăria sa fusese una atât de completă și atât de fericită încât se transformase în acumulatorul personal ce-i încărcă mereu cu energie tonusul secătuit de vlagă, obligându-l să mai facă un salt, să mai facă un pas, să meargă înainte. Poate că vă veți fi pus întrebarea de unde disprețul profesorului față de orașeni, de anumiți orașeni, pentru a nuanța puțin și a nu cădea în păcatul absolutizării? Veți înțelege imediat.

În luna august se simte, pentru cel care a trăit la țară, venirea toamnei. Cum? Răspunsul îl poate da numai cine și-a petrecut o bună parte din viață în mijlocul naturii. În primul rând, se răcește aerul, iar norii coboară mult deasupra pământului. Cerul devine mai albastru, iar păsările văzduhului nu mai cântă atât de zglobiu. Guguștiucul plânge după zilele fericite, anunțându-le pe acelea de toamnă și iarnă. În atmosferă plutesc mirosuri de pepeni și struguri în stare să se coacă peste noapte. Intervine o liniște și un calm care te predispozează melancoliei, o liniște prevestitoare sfârșitului impus de iarna ce va să urmeze toamnei îmbelșugate, făcând ca totul să devină mai tragic, mai ales când ai prilejul să observi înflorirea târzie a unui măr sau chiar a viei. Nimic nu e mai sfâșietor pentru sufletul melancolic, decât parfumul suav al viei înflorite în plină toamnă, atunci când oamenii se pregătesc să strângă poama bogată, înmiresmată, divers colorată. Din acest punct de vedere, orășeanul este handicapat. El nu va pricepe nici cum țăranul presimte furtuna, ploaia, seceta, natura, în general, și nici cum deslușește cântecele diferitelor păsări, semnificația metafizică a acestora. Dar lucrurile sunt simple: omul care a trăit o viață cu inima lipită de pământ este o prelungire a acestuia în spațiul de deasupra scoarței terestre, o prelungire capabilă să atingă norii cu aripile și roua cu gândul întredeschis în lumina soarelui matinal, o prelungire firească, nealterată de meschinăria citadină, pe când orășeanul, (care a trăit cu inima strivită de zgârie-nori, acolo unde aceștia sunt, se înțelege, mașini zgomotoase și alte asemenea lucruri artificiale create de mâna omului), devine inconștient un element robotizat, dezumanizat, supus regulilor artificiale trasate de o lume în continuă deteriorare, alienare.

Cei de la oraș au devenit niște roboței care trebuie să fie unși ca să funcționeze, îi spuse Dinu la despărțire, drept „mulțumire” vărului său, pe când acesta se urca în autobuz pentru a se întoarce în urbe după vizita făcută la țară. Dinu era fericit că vărul lui nu stătuse, totuși, prea mult pe capul său, riscând printr-o prezență prelungită să-i strice planurile. Dar și așa, din cauza orășeanului ce se minuna ori de câte ori țipa o cioară sau se găinața o prigoare, Dinu pierduse suficient timp prețios și nu se mai întâlnește cu băieții, fiind obligat să stea cu vărul căruia îi plăcea mai mult să asculte meciurile la radio, ori să privească ceasuri în șir la desene animate și filme, lipit cu ochii de ecranul televizorului. Când vărul său catadicsea să iasă în curte, Dinu trebuia să fie prezent pentru a-l plimba înapoi și încolo, a-i arăta împrejurimile cele mai pitorești, astfel încât, personajul înfumurat să imortalizeze cu ajutorul aparatului de fotografiat imaginile din natură. Altădată trebuia să-l apere de puiul de lup. Avea acum peste două luni și apucase obiceiul, plăcut lui Dinu, de a trage de pantalonii tuturor străinilor pătrunși în curte, deci și de ai vărului său, cu dinții mici dar ascuțiți. Dinu intervenea numai când îl auzea pe văr țipând suficient de tare și convingător. Acum se bucura că vărul de la oraș se urcase în autobuz, iar când uriașa mașină, mirosind a motorină, se pusese în mișcare, lăsând colb prelung în spatele său, Dinu se cruci de mai multe ori, rupând-o la fugă spre casă, fără a mai privi în urmă, mulțumind celui de sus că a scăpat de un asemenea specimen ce nu suporta laptele cu caimac și nici pielea de la găină, care dormea până târziu și nu-și făcea patul, obligația aceasta revenindu-i lui Dinu. Văr pretențios, incapabil de a săpa măcar o brazdă de pământ fără să nu facă bătăături în palme! Un mucea care duce crucea, un papă-lapte și un zgârie-brânză, își zise Dinu, în timp ce împingea poarta, intrând în curte.

Nu mi-a lăsat nimic din lucrurile cărate de el doar ca să se laude în fața mea. Măcar pistolul ăla cu apă ar fi putut să mi-l dea, și așa avea trei, după tot ce am făcut pentru el, dar ți-ai găsit la un așa Hagi Tudose să descoperi suflet bun. Sunt lucruri care se bat cap în cap. În fine, am să-i spun mamei că este pentru ultima oară în viața mea când mai petrec vacanța cu vărul ăsta ciufut și plin de talente orășenești. Dacă mai vrea să se ducă la țară, să meargă la verii din partea lui taică-su. Imbecilii sunt pe măsura lui; ăia or să cadă pe spate întotdeauna când se va lăuda, ca o fată, în fața lor, cu ciorapii și pantalonii scurți cumpărați recent sau cu pantofii albi, modelați, foarte scumpi, demni de a fi plimbați numai la oraș, pe caldarâm. Ce, nu știi ce e ăla caldarâm? îl întrebuse, cu aere de academician, vărul său, pe Dinu, mirându-se cât o zi de post, adică mai mult decât trebuia. Dar trotuarul, știi ce e trotuarul? îl întrebă iar, oferindu-se să-i dea câteva amănunte, pentru a se descurca atunci când va veni la oraș.

Dinu fusese la oraș cu câțiva ani mai înainte împreună cu ai lui pentru a-și cumpăra haine și pantofi. Fusese o adevărată sărbătoare, dar nu din cauză că ajunsese la oraș ci pentru că ai lui îi luau de îmbrăcat și încălțat, eveniment consumat o dată la doi, trei ani. Orașul nu-i plăcuse datorită agitației, mirosurilor urâte, gălăgiei, îmbulzelii caraghioase a oamenilor, grăbiți să ajungă nu se știe unde.

Dinule, îi zise atotștiutorul văr de la oraș, trotuarul e acea porțiune de ciment, cu bordură mai înaltă decât șoseaua, pe care merg oamenii. Îl credea de-a dreptul prost, își zise Dinu, nemaisuportând batjocura practică de vărul său, din prima zi când pășise în curtea lor. Lucrurile luaseră un contur precis când, mult prea luminat văr orășean, participant la nu știu câte olimpiade de matematică și fizică, premiantul premianților, îl întrebă mai departe, cu o greutate incomensurabilă, viscerală: ce, mă, n-ai mai văzut oameni de știință? Ce te uiți așa la mine? Dinu n-a mai stat atunci pe gânduri și s-a repezit cu toată forța de care era capabil, dându-i savantului un pumn drept în față, răsturnându-l, cum ziceau băieții, cu roțile la soare.

După o asemenea ispravă, Dinu își luă obișnuita chelfâneală de la tatăl său, care-l invită la o discuție în garaj în compania curelei de la demarorul mașinii și a bietului motan ce nu apucase s-o tulsească la timp. Experiența asta o mai trăise Dinu, dar acum nu mai simțea durere ci bucurie, întrucât știa că filfizonul de la oraș o va întinde curând, chiar dacă asta presupunea să-i care bagajele până la autobuz. Să-l vadă el urcat și plecat, apoi... noroc bun și cale bătută!

- Dinule, Dinule! Stai mă, unde te duci? A plecat orășeanu' de văru-tu? îl strigă Mihai, alergând cât putu pentru a-l prinde pe Dinu înainte ca acesta să se facă nevăzut în garaj.

- A plecat acu' jumate de ceas în urmă. M-a scăpat cel de sus de o asemenea pacoste.

- Dinule, să știi că n-am mai făcut nimic fără tine. Miti a zis că trebuie să luăm parte toți la acțiune, să fim uniți, să ne obișnuim să ducem o viață împreună, la bine și la greu, știi tu, ca-n *Cei trei muschetari*: toți pentru unul și unul pentru toți.

- Ce să fac mă, a trebuit să stau cu pacostea, altfel o încasam zilnic de la tata. Doar știi că nu prea mă dau în vânt după scatoalcele lui, se scuză Dinu în ochii lui Mihai pentru a putea fi înțeles mai bine că nu a putut sub nici o formă să evadeze și să se întâlnească toți, așa cum făceau de obicei.

- Nu-i nimic, Dinule, îl consolă Mihai, luându-l pe după umeri; nu-i nimic, pentru că suntem în grafic. Nu am depășit limita de timp propusă și acceptată de toți.

- Ați mai jucat cărți cu asistentele? întrebă Dinu, neputând să-și ascundă o curiozitate, dar punând întrebarea așa, ca din întâmplare, pentru a nu da de bănuit nimic lui Mihai cu privire la sentimentele ce se născuseră de o bucată de vreme în pieptul lui, pentru D.

- Am mai jucat, dar nu așa de des, pentru că nici ele n-au putut să mai vină în pădurice. Sunt ocupate acum, de când le-au venit doi medici noi, care fac un fel de stagiatură... nu știu cum să-i spun...

- Cum adică ocupate? sări ca ars Dinu, neputându-și ascunde un gest de mânie și deopotrivă, de gelozie.

- Ocupate, mă, adică lucrează peste program, mai cu seamă că s-au înmulțit bolnavii din cauza apei neigienice consumate din fântânile alea din regiunea Crovului și de pe ulița Plopilelor.

- Aha! făcu Dinu, puțin mai liniștit.

- Oricum, zise Mihai, ajutându-l pe Dinu să-și scoată Pegasul cel roșu din garaj, D. a întrebat de tine. A crezut că ești bolnav, de n-ai mai venit împreună cu ceilalți.

- A întrebat D. de mine? se învioră Dinu, măgulit în orgoliul său de mascul în formare, că D., pe care o visa de la o vreme noapte de noapte, se interesase de el.

- Da mă, tu n-ai zis ce-ți spun? Hai că mă duc să-mi scot Pegasul și mergem la o plimbare. Poate reușim să ne vedem cu o parte din băieți.

- Te aștept în fața porții, zise Dinu, verificând soneria,

pedalele, vintilele, trusa cu unelte și pompa cu furtun pânzată a bicicletei. Toate erau la locul lor. Nu așteptă mult, că Mihai apăru în viteză, cum îi plăcea să meargă de obicei, frânând la precizie milimetrică în fața lui Dinu, speriiind mâțele ieșite la joacă pe alee.

- Uite-așa se strică bunătate de cauciucuri, comentă, atotcunoscător, Dinu.

- Nu-i pagubă, lac să fie, că broaștele apar imediat, zise Mihai.

- Așa o fi, comentă Dinu, încălecând Pegasul său cu infinită grijă, pornind în urma lui Mihai plecat spre stadion. Dinspre spațiul verde al incintei sportive se auzeau glasuri de copii amestecate cu acelea ale oamenilor ce udau gazonul de trei ori pe săptămână, de la hidrantul special construit pentru așa ceva. Aproape toți băieții se aflau pe stadion, asistând la spectacolul udării gazonului.

- Uite-i pe Dinu și Mihai, strigă Jaga, cocoțat în cel mai înalt punct al tribunelor de lemn. Și toți le ieșiră în întâmpinare. Strângeri de mâini, urări de bună vedere. Apoi se așezară pe iarba ce creștea în jurul gardului stadionului, sprijinindu-se cu spatele de scândurile încinse de razele soarelui.

- Bine că ne-am putut revedea, începu Miti, cu speranță în glas, ca scăpat de o povară imensă. Am stat și m-am gândit când ar fi cel mai bine să acționăm și...

- Și? făcu Jaga nerăbdător, întrerupându-l pe vorbitor, reușind să smulgă dezaprobarea generală.

- Și, continuă Miti afectat, am ajuns la concluzia că ideal ar fi, înțelegeți, mă? ideal (și sublinie acest cuvânt) ar fi să acționăm în săptămâna de dinaintea pregătirii sărbătorii naționale, înainte de 23 august. Știți doar că, atunci, părinții noștri sunt chemați la oraș să facă repetiții pentru defilare, paradă și așa mai departe, dracu' știe ce mai fac ei pe acolo de-i ține așa mult. În zilele alea, când pleacă dimineața și se întorc seara târziu, ne vom face văleatu' în cuhalm, construind pluta, asta numai o parte din noi, cei mai puternici, care știu să lucreze cu lemnul, iar cealaltă parte se va ocupa de materialele necesare lungii călătorii: pături, frânghii, cuie, diferite unelte, plumb topit sub formă de bile cât boabele de mazăre...

- La ce ne trebuie bilele astea? întrebă iarăși Jaga, făcându-i pe băieți să-l privească nu tocmai plăcut.

- Dacă n-ai să mă întrerupi, zise Miti, ai să afli. Bilele ne trebuie pentru a vâna niscaiva mici animale ca iepuri, de pildă, sau păsări, ca potârnicchi, ori chiar găște, rațe sălbatice, dacă avem noroc. Vom folosi pentru asta praștiile și îndemânarea lui Stelo' combinată cu aceea a lui Doru. Cine se ocupă de făcutul bilelor?

- Eu și cu Dinu, răspunse prompt Mihai, luând-o înaintea celorlalți, spre dezamăgirea generală.

- Și cum veți face? întrebă același Jaga, spre care zburară câteva cotoare de mere și bucăți de balegă uscată.

- Simplu, sper, zise Mihai. Știți cu toții caldarina construită în spatele grădinii. Acolo, în vase speciale luate de la magazia lui nea' Ghicu, pot să topesc plumbul cu pricina.

- Și de unde iei plumbul? interveni Jaga, complet ignorat de această dată, dar care obținu un răspuns satisfăcător.

- Eu și cu Dinu, zise Mihai, privind la prietenul ce-l susținea din priviri, lucru care demonstra că sunt pe aceeași lungime de undă, vom merge la nea' Codrescu. Acolo se încarcă imensele acumulate pentru tractoare. Știți doar cât de multe se strică și nu mai pot fi reîncărcate de prea multă folosire. Îl vom ruga să ne lase să luăm câteva cu căruciorul, respectiv pe cele complet uzate, pentru a scoate plăcuțele cu plumb din ele și a le topi. Apoi, metalul topit îl vom turna în forme sferice, săpate cu grijă în pereții a două cărămizi unite, atunci când lichidul fierbinte se va scurge printr-un orificiu special amenajat exact în locul potrivit. După ce se vor răci cărămizile în apă rece, le vom scoate și, astfel, vom face rost de ceea ce ne trebuie: bile aproape sferice.

- Bun, zise Miti. Restul se va ocupa de căratul lucrurilor și adăpostitul lor în casa veche a boierului Rață, singurul loc din satul ăsta rămas nevizitat de zeci ani. Acolo, precis, vor fi în siguranță, de acord?

- De acord, rostiră într-un glas cu toții.

- Mai este un lucru de care nu trebuie să uităm, zise din nou

Jaga.

- Ce mai e dom'le, ce mai e? că ne-ai înnebunit cu întreruperile tale, se răstiră la unison băieții, făcându-l pe Jaga să se sperie atât de tare încât se dezechilibra și căzu în șanț, dând cu mâinile într-o balegă nu tocmai veche. Răsete generale, frenetice. Băieții simțeau nevoie să se descarce de o tensiune ce simțeau că se acumulează o dată cu punerea în practică a planului secret. De acum înainte nimic nu mai era glumă, nimic nu mai era joacă, ci o treabă cât se poate de serioasă.

- Râdeți, voi, râdeți, zise Jaga, ștergându-se pe mâini cu o frunză de patlagină, apoi cu batista și mirosindu-și mâinile să vadă dacă patlagina combătuse parfumul acru al bălegarului de vită bătrână. Dezastru: mâinile sale erau atât de impregnate cu parfumul respectiv încât bietului om i se ofili instantaneu vârful nasului. Băieții râdeau în continuare, când Jaga îi întrerupse:

- De Marius scai' cu curu'n mălai ați uitat?

- Bă, știți că Jaga are dreptate? Ne-am luat cu ale noastre și de turnătorul ăla am uitat complet, zise Mărgărit, uitându-se brusc, de jur-împrejur, pentru a se convinge dacă sunt sau nu urmăriți de careva. Nu era nimeni.

- Stelo' și cu mine ne vom ocupa de orice băgăreț, mai zise

Miti, adăugând că ar fi bine să se mai întâlnească peste trei zile pentru a vedea cum mai decurg lucrurile.

În zilele următoare, oamenii noștri se puseră pe treabă. Dinu și Mihai topiră de zor plumb. În trei zile de muncă reușiră să facă 497 de bile de dimensiuni diferite. Mâinile le erau roșii, pișcate, ici, colo, de lacrimile fierbinți de plumb ce le atacaseră pielea în prima zi când lucraseră fără mănuși de protecție. Apoi Mihai făcu rost de niște mănuși uriașe, de sudor, care avură darul să le ușureze foarte mult munca. Ceilalți se ocupară cu diverse: Jaga, spre exemplu, furase scândură de bună calitate din propria lui gospodărie, adusă de taică-său pentru a repara acoperișul casei; Doru confecționase trei arcuri foarte bune, folosind corzi speciale și lemn de fag fiert, Stelo' se antrenase trăgând cu praștia la țintă în tot ce avea aripi și zbura, turturele, vrăbii, ciori etc., Mărgărit îl ajută pe fratele său, Miti, la marcarea principalilor copaci buni de făcut pluta, iar Nelu făcu rost de la nea' Ghicu de șase camere pentru cauciucurile de combină, șase camere noi-nouțe, socotite de băieți cea mai importantă pradă de până atunci. Când s-au scurs cele trei zile, oamenii noștri s-au întâlnit către seară la casa lui Rață, intrând cu o oarecare teamă printr-unul din geamurile sparte și ascunzând, după o sobă veche, dărăpănată, lucrurile mai mici, ca de exemplu cuțite, toporiști, bile din plumb, praștii, vârfuri metalice pentru săgeți, săgețile, sfoară de diferite dimensiuni, frânghii. Apoi le acoperiră cu câteva bucăți de lut uscat, căzut din peretele sobei. După ce terminară această treabă, urcară la etajul casei, cu precauție, fiindcă scândurile erau destul de putrede și inspectară camerele uriașe, înalte, dar goale. Nimic de valoare, nici un fel de comoară, nici un fel de obiect. Numai într-un colț zăcea un album de fotografii mucegăite și îngălbenite, pe care Dinu se grăbi să-l ia cu el. Cine știe la ce poate folosi, vreodată. O s-o roage pe D. să-l ajute, dacă va dori, să curețe aceste fotografii, pentru că ea ar putea face rost de niște soluții de curățat mai ușor, apoi ar fi fost un motiv în plus să fie alături de cea pentru care Dinu făcuse o pasiune cumplită, dar foarte bine ascunsă în fața amicilor. Nu trebuia să se arate slab, acum, sub nici o formă. Când să plece din casa lui Rață, Jaga avu ideea ca unii din ei să se urce și în pod, poate află acolo ceva demn de aprecierea băieților. Miti și Doru se cățărară cu ajutorul unor funii prinse de grinzile groase din lemn de stejar. O vreme nu se auziră decât vorbe înfundate apoi, în gura podului apăru Miti, cu părul ciufulit și plin de păianjeni:

- Băieți, Jaga a avut iar dreptate și noroc: am dat aici peste o

comoară.

- Comoară? Ce comoară? strigară băieții, fără teama că vor fi auziți.

- Cred că este vorba de o motocicletă nemțească, din al doilea război mondial. N-are roți, în rest, e complet echipată.

- Și este atacată de rugină, completă Doru, apărut în deschizătura neagră a gurii podului casei.

- Desprindeți motorul, zise Mihai. Noi vă aducem cele necesare și vă așteptăm jos. N-are rost să urcăm toți, pentru că nu se știe dacă ne ține podul. Nu uitați să scoateți și rezervorul.

- S-a făcut, ziseră băieții și, după ce luară câteva șurubelnițe, plus două cherpedine ridicate cu ajutorul unei pungi din plastic și a unei frânghii, se pierdură în neagra gaură a podului, tot așa de misterios cum apărură. Ceialți se așezară pe jos, care culcat, care pe vine, așteptând, mestecând gumă. De sus se auzeau pocnete înfundate, scrășnituri, gâfâieli. Trecură mai bine de trei sferturi de ceas și băieții reapărură în gura podului. Lăsară mai întâi cu grijă rezervorul, apoi motorul. După aceea coborâră și ei. Mihai cercetă cu mare atenție, curiozitate și bucurie o asemenea prețioasă descoperire. Aproape că-i venea să-l pupe pe Jaga pentru ideea avută.

- Ce-o fi căutând asta în pod? întrebă Dinu, scărpinându-se după ureche.

- Nu căuta răspunsuri la întrebări fără răspuns, mormăi Mihai în timp ce-și vâra degetele printre fire, pipăia și mirosea peste tot, pentru a nu-i scăpa nimic esențial. Apoi, ca un veritabil medic, puse diagnosticul:

- Băieți, partea electrică e făcută praf. Farul este bun. Trebuie doar curățat și schimbat becul. Rezervorul trebuie, și el, supus probelor pentru a vedea dacă nu se scurge benzina. E necesar să fii foarte atent, deoarece e de ajuns să aibă un simplu por și scapă lichidul prețios. Asta o știu de la mașina lui taică-meu. A avut o asemenea problemă. Cât despre motor, nici o grijă, am să-l verific în următoarele zile. Mi-e teamă să n-aibă pistonul ruginit, pentru că nu cred să-i mai găsim unul pe măsură. Cât despre segment, asta se poate confecționa. Vorbesc eu cu nea' Stan de la strungărie.

- Pentru ce ne trebuie nouă toate astea? întrebă același nedumerit Jaga.

- Eram sigur că ai să întrebi, replică instantaneu Mihai. E simplu. Cum am aflat de motocicletă, am început să mă gândesc la ce ne poate folosi. Dacă rezolv problema motorului îl vom putea întrebuința pe pluta noastră când vom ieși în larg. Trebuie să ai și așa ceva la bord, nu merge să te deplasezi numai cu pânzele, iar motorul ăsta nemțesc este unul de forță, e tocmai ce ne trebuie și a picat la țanc. Cât despre far, cu el putem semnaliza pentru a ne face simțită prezența pe apă, mai ales noaptea sau pe vreme de ceață. Ne trebuie doar un acumulator nou și un rezervor mai mare de benzină, pe care știu de unde să le iau, iar treburile sunt ca rezolvate.

- Eu spun că n-are rost să mai zăbovim pe aici, zise Miti, îndemnându-și prietenii să coboare și să plece fiecare la casa lui, ca să nu dea de bănuț părinților.

În zilele următoare Mihai a reușit, folosind cele mai diplomatice mijloace de convingere, să facă rost de segment, vaselină, fire nou-nouțe de la atelierul lui nea Codrescu', becuri puternice de la mașina lui taică-su' și rezervor de la un tractor dat în parcul de fiare vechi, acolo unde se retrăgeau multe camioane, tractoare, combine, după ce le trecea perioada de întrebuințare. Printre munții de șpan albastru și gălbui, Mihai muncise împreună cu Dinu să scoată, fără zgomot, rezervorul micului tractor de vie, apoi să-l ducă la el acasă în spatele grădinii, să-l curețe și să-l pună în legătură, printr-o fină conductă de cupru, cu rezervorul propriu-zis al motocicletei germane. Avusese noroc de piston: era intact, dar tot muncise vreme de un ceas pentru a-l face să strălucească, de ziceai că-i nou-nouț. Mihai era leșinat după motoare. În schimb, pentru comoara asta nemțească, ar fi făcut și moarte de om.

Veni ziua cea mare: proba motorului. Părinții băieților plecaseră în prima lor zi la municipiu, unde trebuiau să participe în cadrul repetițiilor serbării naționale. Acasă nu se mai aflau decât amicii noștri, adunați cu toții la Mihai în curte. Pentru că nu avea cheie de contact, Mihai porni motorul atingând două fire ce scânteiară imediat. Nimic! Motorul pufni doar, apoi, se așternu tăcerea. Băieții așteptau concentrați. Tremurând, Mihai desfăcu ușor capacul carburatorului și văzu că benzina nu împinsese îndeajuns. Mai pompă el câteva lacrimi din lichidul ușor inflamabil, după care se șterse pe mâini. Băieții îl admirau: cum le știa Mihai pe toate și cum le făcea, de parcă ar fi fost un adevărat inginer! Din nou firele alăturate și, după două rateuri, motorul sparse cu zgomotul său tăcerea naturală. Băieții izbucniră în chiote de bucurie. Motorul mergea ca uns, torcând precum un motan uriaș.

- Zgomotul, ce facem cu zgomotul? întrebă Miti, vădit îngrijorat de un asemenea aspect nou, neprevăzut.

- Sper s-o rezolv și pe asta, zise Mihai. E prima problemă la care m-am gândit, de altfel. Lucrez la o cămașă aproape etanșă ai cărei pereți interiori, bine izolați fonic, sper să dea rezultatul scontat, anume un simplu tors, foarte înfundat, de motan adormit. Chiar azi voi începe lucrul la așa ceva. Voi, ceilalți, ce-ați mai făcut?

- Păi, aproape că am reușit să tăiem lemnele, să le potrivim pentru a le lega cu ajutorul funiilor și șuruburilor de 50 de centimetri, zise Miti. Măine o să trecem la operațiunile finale, de aducere a plutei cât mai aproape de malul Siretului. Mai avem de lucrat la pânze, la camuflajul din stuf, papură, iarbă și altele asemenea. Pluta va fi atât de mare și de grea, încât, camuflată, va părea o insulă plutitoare, cum sunt destule pe râul nostru, desprinse din malurile slabe. Camuflajul ne va folosi, mai ales, ziua. Partea proastă este că nu am găsit lemn bun decât mai sus de vâltoarea albă, așa că următoarea noastră încercare, asta va fi: traversarea vâltoarei.

- Tu, Dinule, ce-ai mai făcut? îl întrebă Doru, scoțându-și armele albe la care lucrase, arătând prin fapte concrete ce realizase în aceste zile.

- Mare lucru n-am făcut, răspuse cel întrebat. L-am ajutat pe Mihai. În afară de asta, am aflat cine sunt persoanele din albumul găsit în casa lui Rață.

- Cum ai făcut? interveni de această dată Mihai surprins de noutatea faptului, fără a renunța la a șterge motorul pentru a-l fixa în lăcașul special construit de el.

- Întâmplător, cu totul și cu totul întâmplător cu toate că, dacă e să te gândești, parcă nu ar fi atât de întâmplător, răspuse Dinu, dus pe gânduri.

- Ce vrei să spui? pârură și mai intrigați băieții. Povestește-ne, nu ne mai ține pe ghimpi!

- Păi, seara trecută m-a chemat D. la ea...

- Te-a chemat D. la ea? întrebă, același Jaga.

- Da, mă, la ea! confirmă Dinu. M-a chemat s-o ajut să care câteva găleți de apă. Dintr-una în alta i-am cerut să-mi facă rost de o soluție, să curăț fără să stric, niște poze vechi. Când m-a întrebat ce fel de poze, n-am putut să-i ascund despre ce era vorba. I le-am arătat, iar ea a rămas mirată de ce vedea.

- De ce mă, de ce? întrebă același Jaga.

- Ai răbdare și o să înțelegi, îl potoli Dinu. După câteva minute bune am văzut că-i dau lacrimile. Am întrebat-o ce se întâmplă. La început nu a vrut să-mi spună, apoi i-am dat cuvântul meu de onoare, m-am jurat că n-am să vorbesc despre asta. I-am spus ceva care a convins-o să-mi dezvăluie ce mister ascund lacrimile ei.

- Ce i-ai spus? întrebară aproape în același timp băieții. Numai Jaga, puțin neatent, pierduse momentul și se blestema pentru asemenea scăpare.

- Nu pot să divulg nici în ruptul capului, chiar de-ar fi să nu mai fim prieteni niciodată, răspuse Dinu, convingându-i pe băieți să nu mai insiste, inutil, într-o direcție fără sens. După cum vă ziceam, Dica stătea cu ochii la fotografii, plângând și povestindu-mi viața ei. În fotografii a putut să-și recunoască rudele despre care nu mai știa nimic de foarte

mulți ani, ea fiind crescută la orfelinat încă din leagăn. Mama ei a lăsat-o la leagăn acum 20 de ani în urmă cu o poză a ei, a tatălui, precum și a altor rude apropiate, strânse în jurul lor, la botez, într-un cerc de fete surâzătoare, așa cum se face în asemenea ocazii. Fotografia lăsată drept amintire și poveștile spuse de asistente cu privire la părinți i-au fost singura moștenire până acum, primită peste timp, de la părinți.

- Nu știam că D. a crescut la orfelinat, zise Jaga, ștergându-și, pe furiș, o lacrimă.

- Cine putea să-și închipuie așa ceva? O fată atât de veselă și bună la suflet... mai spuse Doru, numai să nu tacă.

- Adică, ce vrei să spunei, sări Dinu, că ființele crescute la orfelinat nu pot fi bune, vesele și cu inima deschisă? Ei bine, aflați că vă înșelați!

- Atunci înseamnă că există vreo legătură între album, familia lui Rață și D.? întrebă Mihai, care nu scăpase firul discuției.

- Este, și încă una foarte puternică, mai continuă Dinu, părând că se oprește, hotărât să nu mai divulge nimic.

- Ei, acum ce te-ai oprit? Zi-i mai departe, îl îmboldi Stelo'.

- D. m-a rugat să nu spun nimănui mai mult decât v-am spus.

- Zi-i omule, ce, n-ai încredere în prietenii tăi de-o viață?

interveniră băieții, strângându-se în jurul lui Dinu.

- Mă, dacă vă zic și se află, D. își poate pierde slujba.

- Cum așa? deveniră mai curioși oamenii noștri.

- Foarte bine, cu asemenea lucruri nu se glumește, mai spuse

Dinu bătând în retragere, temându-se să nu greșească mai mult decât o făcuse până atunci.

- Dar ție cum de ți-a spus? întrebă Mihai, făcându-l pe Dinu să roșească.

- Păi eu i-am dus albumul și...

- Și, ce? răsună întrebarea pusă în cor.

- Și... mă iubește, zise Dinu, făcându-i pe băieți să dea un pas

înapoi.

- Ce spui, Dinule? Delirezi? D. e mai mare cu 6 ani ca tine, e femeie în toată regula... încercă Miti o demonstrație, conștient că nu e în stare s-o ducă până la capăt.

- N-are importanță, făcu Dinu, sigur pe el.

- În fine, zise Mihai, vrând să-și scoată prietenul din încurcătură, ce ne poți spune despre fotografiile?

- Mă, nu pot să vă spun, e secretul meu și al D. Sunt terminat dacă-l spun, imploră Dinu, încă o dată.

- Dacă nu ne spui, înseamnă că ne-am înșelat asupra ta și nu vei putea merge cu noi, interveni rece Miti, cum făcea mereu în momentele dificile. Dinu se simțea încolțit. Într-un final, chinuit de privirile curioase și presiunile făcute asupra sa, cedă.

- Iată cum stau lucrurile, dar mai întâi trebuie să jurați pe ce aveți mai sfânt, bine?

- Jurăm! confirmară băieții.

- Cât a stat D. la orfelinat, își începuse Dinu povestirea, a avut parte de niște asistente cumsecade. Ele, de fapt, au ajutat-o să urmeze școala sanitară de mai târziu, dar asta e altceva. De la ele D. a aflat varianta venirii pe lume și a sosirii sale în orfelinat. Părinții ei s-au cunoscut prin anii cincizeci; erau vremuri tulburi, de după război. Tatăl provenea dintr-o familie de țărani, iar mama dintr-una de foști mari moșieri. Mama sa era bogată, încă mai era până la venirea comuniștilor. Ce vrei, mă? așa mi-a povestit ea, ce vă uitați speriați la mine? se apăra Dinu, privind la mutrele amicilor lui, apoi continuă: și a le lua tot, tatăl său fiind atât de șocat după confiscarea averii, încât s-a spânzurat. Mama mamei D., adică bunica sa, a reușit să plece în

străinătate luând-o și pe fiica sa ce lăsa în urmă, fără știrea propriei mame, un soț cu care se căsătorise în ascuns în prezența rudelor din partea tatălui, într-un oraș de pe malul Dunării, legătură în urma căreia a rezultat o fată. Fata, adică D., urma să rămână în grija tatălui. La scurtă vreme, mama și deopotrivă soția, trebuia să le facă o chemare în străinătate pentru a trăi acolo. Dar tatăl D. s-a îmbolnăvit de cancer. În câteva luni, s-a curățat. Cu puțin timp înainte de a pleca din această lume și-a dat fata la orfelinat, pentru că nimeni dintre ai lui nu dorea să aibă de-a face cu un copil provenit dintr-o mamă trădătoare de neam, ce-și părăsise țara. Asta-i povestea D. și, se pare că locuința unde am ascuns noi lucrurile, casa lui Rață, a fost a bunicului ei. Mai mult decât atât, ar mai fi ceva, dar nu știu dacă trebuie să vă mai spun, zise Dinu luând, de la sine putere, o scurtă pauză. Băieții dădură din cap în semn afirmativ, adică Dinu putea să continue, secretul său și al D. aflându-se în siguranță, (nu vor sufla nimănui o vorbuliță, altfel spus, după cum auziseră într-o piesă de teatru la televizor: *vor deveni mormântul propriilor secrete*). Expresie tare, dar valabilă în momente cruciale. Dinu își continuă povestirea:

- D. este urmărită de miliție și de niște oameni îmbrăcați în haine gri.

- De ce? Ce-a făcut D.? întrebă Stelo', introducându-și praștia în buzunarul pantalonilor.

- N-a făcut nimic, zise Dinu, numai că, de vreo câțiva ani, a început să primească scrisori de la orfelinat.

- Și ce-i cu asta? interveni Miti. Nu acolo a crescut? E firesc să-i scrie femeile ce i-au ținut loc de mamă.

- Nimeni nu zice că-i anormal, doar că, între scrisorile primite se afla una de la mama ei, care trăiește în Elveția.

- Elveția, spui? căscă gura mare Jaga.

- Da, mă, Elveția. N-ai mai auzit? Țara cantoanelor, țară neutră, foarte bogată, țara ceasurilor, n-ai învățat la geografie? sări Mihai în sprijinul lui Dinu.

- Și ce era în scrisoarea de la mama sa? întrebă Nelu.

- Aici e aici. Scrisoarea mamei sale cuprindea câteva rânduri, foarte scumpe D. Prin ea afla cum i-a murit tatăl, chiar din gura propriei mame. Mama D. primise o scrisoare de la tatăl bolnav lovit de cancer în ziua când D. fusese depusă la orfelinat, cu adresa acestuia, cu tot. Așa a putut mama ei să-i scrie, după mulți ani, prima epistolă. Numai că miliția, sau securitatea, continuă Dinu cu o voce mai scăzută, a interceptat această mică scrisoare și nu i-au dat-o D., decât după ce a împlinit 18 ani și a părăsit orfelinatul. Tot atunci i-au dat restul scrisorilor trimise de mama ei de-a lungul timpului.

- Eu i-am văzut pe cei doi bărbați de care zice Dinu, confirmă

Jaga. Luna asta au venit de două ori. Mă întorceam de la tanti Dinița cu laptele și i-am văzut, de fiecare dată, coborând dintr-o Volgă mare, de tip nou. Ieri a venit, însă, unul cu o mașină străină pe care n-am putut s-o identific precis, dar cred că era un Gordini.

- Era unchiu-său, venit tocmai din Franța, confirmă Dinu.

- De unde știi? interveni Mihai.

- Eram acolo, am făcut cunoștință cu el.

- Și? întrebă Nelu.

- Și, nimic. Am făcut cunoștință, după care am plecat. Am revenit două ore mai târziu, așa cum stabilisem cu D. Unchiul plecase. Am găsit-o pe D. plângând. Unchiul său îi adusese o veste proastă, teribil de proastă. I-a murit mama, în urmă cu o lună. Unchiul său a fost delegat testamentar și a venit în țară pentru a îndeplini cele necesare, cu destul de multă greutate, după câte am înțeles. D. moștenește tot de la mama și bunica ei însă, se pare, nu i se dă voie să plece din țară. Este urmărită, chemată la miliție, chestionată.

- Ce spui tu, Dinule? Poate fi adevărat așa ceva, se poate întâmpla la noi în țară asemenea lucru? întrebă, și se întrebă, cu glas tare, Mihai.

- Se poate, vezi prea bine că se poate, dar noi suntem prea

necoți să pricepem așa ceva, completă Miti, cu o gândire mai matură decât a celorlalți.

- Pe când alții pățimesc atât, noi ne jucăm de-a expediția Kon-Tiki, filosofă nestingherit Stelo'.

- Ce putem face? Nu noi suntem vinovați de ce se întâmplă.

Suntem prea mici ca să fim responsabili pentru vina altora și nu ne putem implica, continuă același Miti într-un fel încurajator, făcându-i pe băieți să se simtă mai ușurați de povara ce-o lăsase Dinu pe umerii lor. Ei sunt complet nevinovați și-și vor vedea de planurile lor. Nimic nu-i va împiedica să-și atingă ținta.

Dinu tăcu, lăsându-i pe băieți să comenteze. Se gândea acum ce va putea face pentru a o ajuta pe D. Pe de altă parte, D. îi confirmase lui Dinu că bunicul său avusese bune relații cu germanii. Așadar, motocicleta ce-o demontaseră băieții, aparținuse probabil unui ofițer neamț. Dacă s-ar afla că ei au fost în casa lui Rață și luaseră de acolo lucruri ce aparținuseră nemților, soarta băieților nu ar mai fi așa de simplă.

- Cum se pot întoarce lucrurile în viața asta, domnule, gândi cu voce tare Jaga.

- Într-adevăr, mai zise Dinu, lăsându-se apoi o tăcere grea, ca de înmormântare.

- Acest lucru nu-l va ști nimeni, interveni Mihai hotărât, redând prin dârzenia glasului său, încrederea camarazilor. Noi ne vom ocupa de celelalte, ca și cum nimic nu s-ar fi aflat. De acord?

- De acord, rostră într-un glas vitejii noștri, răspândindu-se ca și cum n-ar fi fost.

În seara aceleiași zile, Dinu se furișă prin spatele grădinilor vecinilor lui, dând câte o bucată de pâine tuturor câinilor dornici să-l latre, ajungând până la geamul D.

În camera asistentei ardea o veioză simplă. Pe noptieră, aburea o ceașcă, probabil cu ceai. Dinu se ridică mai bine și privi în toată camera. Era goală.

Așteptă, lăsându-se pe vine, între tufele de cucută înalte, otrăvitoare. Dinu se feri să le atingă cu mâinile. Se auzi o ușă. Era D. Dinu scrijeli geamul. Acesta se deschise ușor. O umbră se strecură înăuntru, iar veioza fu stinsă.

În acea seară Dinu află multe lucruri nemaipomenite: cum colega D., A., de fapt, era o persoană pusă s-o urmărească, cum D. plânsese aproape neîntrerupt de la aflarea morții mamei sale, cum trebuia să descopere niște acte importante legate de familie pentru a putea pleca din țară prin orice mijloace, folosind orice metode, chiar riscându-și viața, trecând frontierele fraudulos, clandestin. Nu mai avea ce să facă în țară, de fapt nu știa dacă avusese vreodată ce să facă. Dinu era amețit de atâtea lucruri aflate în mai puțin de jumătate de ceas, dar înțelesese că D. se confrunta cu probleme mai presus de ființa lui.

Nu putu decât să articuleze, sub avalanșa noutăților, decât întrebarea, rostită încet, șoptit, naiv: dar cu mine cum rămâne? gândindu-se atunci la puiul de prepeliță al lui Brătescu-Voinești părăsit cu aripa frântă, în plină zăpadă, cu ochii după cei pe care-i iubise și-l iubiseră deopotrivă. Aripa frântă din sufletul lui Dinu se numea iubire, prima iubire, pe care ești blestemat să n-o uiți niciodată. Atunci primi Dinu răspunsul de la D.: era un răspuns ce-i acoperi buzele, iar Dinu se înfricoșă, strângându-se sub cearșaf, alături de trupul zguduit de plâns al tinerei asistente. Când ciocăni la ușă A., D. îi răspunse că s-a culcat, iar Dinu se strânse și mai mult lângă fată, luând-o în brațe, sărutând-o. Ție, Dinule, îi spusese D., am să-ți dau ce n-am mai dat nimănui până acum, pentru că mă iubești curat și mi-e teamă că, de aici încolo, nu voi mai iubi pe nimeni. E în pericol însăși viața mea! În seara asta, tu vei fi primul meu bărbat, iar eu prima ta femeie. Vom fi din nou, Adam și Eva. Dinu nu înțelesese mare lucru din spusele D. pentru că Adam și Eva încă nu existau în mintea sa, nu citise niciodată Biblia, li se interzicea la școală, cât despre pericolul asupra vieții fetei ce-l

dezmierda cu palme reci pe frunte, nu putea să rostească nici un cuvânt, crezând că D. folosește vorbe mari.

Trecuseră câteva ceasuri, suficiente însă, pentru a înflăcăra inima și mintea lui Dinu. Se socotea cel mai norocos om din lume, iubit de cea mai tristă fată din univers. Când auzi motorul mașinii tatălui său, se desprinse din brațele iubitei și, zburând peste garduri, peste mărăcini, ajunse în propria-i curte înainte ca ai lui să deschidă poarta principală.

În pragul de la bucătărie, străluceau ochii micului pui de lup alb în farurile pline de o lumină rotundă. Dar nu asta era esențial.

Gestalt.

În întunericul tunelului, făpturi ciudate, luminoase, treceau prin fața învățăcelului; veneau din spații diferite, din cele mai rele spații: veneau din Talatala Loka tot felul de șchiopi, infirmi, orbi, demenți, ființe decăzute; din Preta Loka răbufneau spiritele rele, demonii, sinucigașii, mirosind urât, a cadavru. Învățăcelul închidea ochii și înainta neînfricat. Sandalele însuflețite de concentrarea sa maximă îl purtau cu viteză către centrul pământului. Cu cât se apropia de ținta finală, cu atât aerul devenea mai greu de respirat, iar vociferările spiritelor tot mai îngrozitoare. La un moment dat, când curajul părea că-l părăsește, îi apără în față, din spațiul binecuvântat Jaksha, maestrul său din sihăstrie, îmbrăcat în haine albe, înconjurat de un halou argintiu, luminos. Îi zâmbea încurajator, făcându-l să înțeleagă că spiritele rele nu sunt decât produsul imaginației bolnave a lui Brahma. Așa se apără el în fața muritorilor care doresc să-i dezvăluie adevărata esență. E jocul Mayei. Trebuie învins și mers mai departe. Învățăcelul își făcu avânt și mai parcurse o bună bucată din drum când, în față îi răsăriră câinii firoși, apărători ai tărâmului de dincolo de moarte. Erau cât se poate de adevărați, cu ochii lor, opt la număr, cu nările fremătânde, însoțiți de Nritti, șeful demonilor, călare pe un om, înconjurat de suita sa de demoni. Învățăcelul invocă numele lui Shiva, dar nimic nu se întâmplă. Îl invocă pe Vishnu, dar nimic nu se întâmplă. Atunci se concentrează la maximum: simțea cum sângele - fierbând - îi curgea din urechi, iar ochii i se umflau spărgându-i-se pe rând, în pocnet surd, cald, scurgându-i-se pe amândoi obraji. Dar nu încetă în efortul său: pentru o clipă apără pe tronul lui Yama, însuși profesorul său, B., râzând cu toată gura, cum nu-i stătea în obicei. Întinse mâinile, ca imaginea să dispară, dar simți că palmele sale ating ceva greoi, de metal și lemn, în același timp. O lumină îi pătrunse în creier și nu mai știu nimic. Se prăbuși inert, ca un corp lipsit de viață...

.....

În penultima zi - către amiază - după ce muncitorii terminaseră lucrul în halele din stațiune, pătrundeau prin gardul desprins cu mare grijă, băieții noștri. Se îndreptau cu precauție spre beciul cantinei din stațiune. În beci, administratorul acestuia, nea'Costin, strânsese cu mare socoteală, tot felul de produse alimentare. De la conserve, până la preparate din carne, afumate și atârinate cu pricepere de grinzi groase, rezistente. Beciul avea un acoperiș înalt, făcut din țigla. Câteva dintre ele fură date la o parte, băieții pătrunzând în interior, unul câte unul. Intraseră în pod și-și aprinseră lanternele. Ultimul dintre ei, Jaga, pusese cum se pricepuse mai bine la loc țiglele, pentru a nu atrage cumva atenția lui moș Rogozanu', paznicul de după-amiază al stațiunii. Miti găsi cu ușurință

capacul din pod, dar nimeni nu se încumeta să coboare în beci din cauza distanței prea mari până la podea. Jaga veni cu o idee: să folosească sforile aduse, iar cel mai curajos dintre prezenți, să coboare totuși în beci, pentru a face boccele și bocceluțe cu tot felul de mâncare; cei din pod urmau să le ridice. Nu era chiar așa de greu, nu? La urmă avea să fie ridicat și cel din beci prin efortul unit al tuturor băieților din pod. Dar cine să coboare, pentru că nici chiar Miti nu se încumeta, el invocând un motiv suficient de serios: era prea greu pentru sforile aduse cu ei. Timpul trecea, presându-i pe băieți. Atunci Stelo' spuse:

- Să coboare Jaga, dacă tot a venit cu ideea asta! Degeaba se împotrivi. Fu nevoit să coboare, în cele din urmă. După mai bine de două ceasuri, apărură la suprafață conserve cu carne de vită, de porc, gulaș, pește, precum și câțiva metri de cârnați foarte sărați, afumați. Acțiunea, o dată încheiată, mai rămânea ca Jaga să fie scos la liman. Băieții se chinuiră de câteva ori, deoarece sforile folosite se rupseră de fiecare dată.

Atunci, Dinu hotărî că Jaga nu are șanse de a mai vedea lumina zilei așa curând, decât dacă-și înnoadă fiecare curelele de la pantaloni pentru a-l scoate cu ajutorul lor afară. Zis și făcut. În mai puțin de trei minute apărea în fața amicilor, murdar pe față și pe mâini, Jaga! Individul mâncase din magiunul găsit în câteva pachete uriașe. Funiile nu se rupseseră, le strânsese Jaga pe toate, pretextând distrugerea lor pentru a mai linchi magiunul de pere care i se păruse magnific. Băieții îl iertară, întrucât erau prea agitați și contra cronometru pentru a-i trage pofticiosului câteva peste spinare. Acum trebuiau să ajungă la casa lui Rață și să adăpostească hrana prețioasă, după aceea vor mai vedea ei.

Profesorul se odihni pe marginea Siretului, respirând cu nesaț aerul crud-amărui al sălciilor, dătător de sănătate, ascultând melodia monotonă, mereu aceeași, a râului.

Întâlnirea cu avocatul îl enervase la culme, dar natura îl liniștise în mod miraculos. *Medicus curat, natura sanat!* își spuse el, ridicându-se aproape vioi din iarba adâncă. Ar trebui să vin mai des acasă, să-mi liniștesc nervii, să-mi alung tristețile ce-mi torturează ființa. Am uitat cum este să stai de-a lungul apei, pierdut printre firele de iarbă, departe de lumea nebună. Și ce prostii s-au putut cuibări în capul meu, cu numai câteva zeci de ceasuri în urmă! Așa este, tot ce se naște moare, tot ce ia ființă se coboară în moarte, dar depinde de tine ca individ, ca persoană, să faci ce poți pentru a nu părăsi cu ciudă sau cu regrete această lume, conștient fiind că sfârșitul este unul și același, inevitabil, pentru toți. Nu te poți sustrage, nu te poți furișa, nu te poți ascunde nicăieri, moartea te află oriunde. Are agenți secreți ce-ți cunosc toate mișcărilor. Așa că, profesore, mai bine accepti realitățile, cât ar fi ele de ilogice, de nedrepte, tocmai pentru a putea trece dincolo de ele. Și asta pentru binele sufletului personal, adăugă profesorul, cu voce tare în timp ce urca la pas, pe lângă bicicletă, digul. Privea, de la înălțimea unde ajunsese acum, întreg cuhalmul. De undeva, se ridica spre amintire, printre cețurile albastre ale zilei, casa lui Rață. Acolo se întâmplaseră, cu destui ani în urmă, evenimentele tragice ce-l scosese pe el și camarazii lui, din copilărie. Acolo, în casa păraginită de vreme, se consumaseră ultimele ceasuri din copilăria sa. În casa largă, scufundată în cuhalm, răcoroasă, cu iz de mucegai, deveniseră, el, împreună cu băieții, adevărați bărbați. Aceste constatări străbătură fulgerător mintea profesorului, grăbit să ajungă spre casă, pentru că soarele începuse să dea semne de oboseală, mânjind cerul la apus cu pete de culoare sângerie. Până ajung, gândi profesorul coborând digul în viteză, cerul o să se facă galben și apoi violet...

Câteva ore mai târziu, seară frumoasă, acasă la Amalia și doamna M. Profesorul trăiește intens plăcutele momente, înconjurat cu toate drăgălășeniile manifestate în limitele unei decențe unanim acceptate, provocate de vestea bună aflată dimineață.

La masă se aduc mâncăruri savante, vinuri vechi făcute de tatăl Amaliei. Cafelele și cognacul? Delicioase! Mama Amaliei este în al nouălea cer, spunând că o asemenea bucurie n-a mai avut decât atunci când i s-a născut fetița.

- Stimată doamnă, spuse profesorul la un moment dat, mâine m-aș întoarce la Universitate. Am o carte în lucru și nu cred că mai poate aștepta o nouă amânare.

- Cum, plecați așa curând? întrebă Amalia, cu un sincer regret în glas.

- Trebuie, dar mă voi reîntoarce peste aproape trei săptămâni.

Vreau să petrec mai mult timp la țară, la mine acasă. Simt că-mi face bine aerul de aici.

- O, ce bine, interveni mama Amaliei. Dacă v-ați hotărât să reveniți mai des e numai spre avantajul sănătății dumneavoastră.

- Am să vă las niște bani, dacă nu îndrăznesc prea mult și poate vorbiți dumneavoastră cu niște zugravi să vină să-mi renoveze casa cât lipsesc eu, continuă profesorul dialogul cu mama Amaliei, neîntâmpinând nici o obiecție în acest sens.

- Fiți liniștit, domnule profesor, toate se vor rezolva. Aș avea o rugămintă la dumneavoastră și, asta, dacă nu îndrăznesc prea mult, pentru când vă veți întoarce la Universitate... puneți o vorbă pentru fata mea, să aibă un loc la cămin, unde să stea începând din toamnă, vă rog mult!

- Știu că sunt mari probleme an de an cu cazările, dar ce să-i faci, sunt parte componentă a substratului prozaic cotidian. Voi încerca, iar dacă nu se va putea, pot o vreme s-o găzduiesc chiar eu pe Amalia. Mi-ar face o deosebită plăcere. Apoi, de ce să nu recunosc, mă plictisesc în casa aceea cu prea multe camere pentru mine. Sper să nu vă deranjeze propunerea în nici fel.

Mama Amaliei rămase mută, iar Amalia privea la profesor ca la un adevărat salvator. Asta ar fi însemnat condiții excelente de muncă, plus ajutorul permanent al profesorului la cursurile căruia va asista din toamnă.

- Sigur, nu voi percepe nici o chirie, numai d-voastră să aveți grijă de casa mea de aici, mai zise profesorul, surprinzându-le și mai mult pe cele două ființe.

- Domnule profesor, la așa ceva nici nu am fi îndrăznit să ne gândim, zise mama Amaliei. Dumneavoastră sunteți atât de ocupat, călătoriți atât de mult...

- Cu atât mai bine. Dacă nu voi rezolva nimic cu căminul, Amalia va sta la mine, iar eu voi putea colinda lumea mai liniștit, știind că nu-mi las casa pustie.

- Domnule profesor, sunteți o binecuvântare pentru noi, mai zise mama Amaliei, îndreptându-se către bucătărie, pentru a aduce tradiționala șampanie. Amalia privea la profesor, plină de recunoștință. Acest om, despre care se vorbea elogios în presa zilei și apăsarea la televiziune în emisiuni de cultură alături de oameni cunoscuți, apreciați atât în țară cât și în străinătate, își deschidea porțile sufletului unei biete ființe aflată în prag de drum. Era un gest de noblețe, iar Amalia îl percepu ca atare.

Profesorul sorbea cafeaua comandată mai slabă, gândindu-se cât de schimbător poate fi, totuși, omul: spre exemplu, aseară era ferm hotărât să nu mai vină la cina vecinelor sale, iar acum făcea tocmai contrariul celor gândite. Ceva se întâmplase în ființa lui, doar se cunoștea foarte bine: nu era omul care să nu facă ce-și propunea, dimpotrivă. Printre colegi circula vorba că era mai catolic decât papa și mai punctual decât germanul, în fiecare acțiune a sa. Or, acum procedase taman invers. Venise la cină, mâncase, se simțise bine și, mai mult decât atât, propusese mamei Amaliei ca fiica sa, ce-i drept, o foarte merituoasă și proaspătă studentă, să stea în propria-i casă!

Nu se gândise la nici un fel de consecințe, acționase aproape instinctiv, fără să se sinchisească de eventualele comentarii ale colegilor de catedră. Simțise acest impuls în el și nu-i putuse rezista. Ba, mai mult decât atât, va face tot posibilul ca Amalia să stea cu el. Fusese prea multă vreme singur, traversând o asceză îndelungată printre oamenii din jurul său. Venise vremea să-i pună capăt. Acum va putea avea un suflet tânăr în preajmă-i; poate și el se va simți mai tânăr! Cine știe? Sigur, nu era egoist, n-o va reține pe fată, îi va acorda toată libertatea; să se ducă să facă ce vrea și când vrea atât timp cât îi va promite că seara, la o oră normală, va fi acasă. Profesorul se mai gândi la soția lui, moartă devreme, apoi la D. N-o mai văzuse de atunci, de la groaznicele întâmplări petrecute în casa lui Rață. Era curios cum de se putea gândi la prima iubire, acum, după atâta amar de vreme, dar, fără îndoială, toate aveau legătură cu vizita sa de după-amiază în cuhalm.

De cealaltă parte a mesei, Amalia privea la profesor și se bucura că dăduse norocul peste ea. Să poată ucenici lângă un asemenea magistru, să aibă acces la o bibliotecă de vis, să fie îndrumată de cel care, până mai ieri, îi părea a fi aidoma unui munte greu de atins, nemaivorbind de escaladat. Muntele, înfricoșător de la distanță, se transformase într-o depresiune primitoare, cu ierburi unduind în briza serii de vară.

Așteptase și suportase acuzele mamei mai bine de un an, dar meritase, își spuse Amalia, ridicându-se pentru a aduce paharele de șampanie.

- Pentru succesul Amaliei! toastă mama sa, cu lacrimi de bucurie în ochi.

- Pentru succes! rostră în același glas, profesorul și Amalia.

Cine nu-și aduce aminte cum este să ai 14-15 ani și să fii singur acasă? Asta înseamnă libertate, libertate absolută, de care poți dispune cum dorești. Te poți trezi la orice oră, poți mânca de unde vrei și cât vrei, nu ești obligat să speli vasele decât cu 24 de ore înainte de venirea părinților, nu mai ai grija fraților și surorilor aflați în tabără de o săptămână. Toată lumea este a ta, iar universul ți se pare prea mic pentru aripile capabile să înalțe pe ele munți, să răscolească ape, să stingă vâlvătaii aprinse departe, în pădurile Africii lovite de secetă, să pleci în expediții precum fenicienii altădată sau mai bine spus, vikingii, să descoperi ce n-a descoperit Columb, adică America, să fii mai presus de toți și de toate, să te simți de neatins, invulnerabil, să n-ai teama morții, să crezi că ești cu adevărat nemuritor, iar orice ți s-ar putea întâmpla rău, să nu te afecteze în nici un fel.

Asta simțeau în piepturile lor băieții noștri porniți după orele prânzului în cuhalm, înarmați cu ultimele lucruri necesare călătoriei lor. Uitaseră de povestea lui Dinu, de oamenii aceia ce se învârtteau de la o vreme prin stațiunea lor cu mașini străine: venise momentul marelui adevăr. Azi lansau la apă pluta.

Emoțiile creșteau pe măsura apropierei de locul unde Miti și ceilalți trei lucraseră la ambarcațiune, ascunsese sub ierburi și bălării, brusturi, crengi de salcie, tufe de poama-câinelui, cucută, pălămidă, scaieți, toată munca lor de săptămâni bune.

Băieții coborâră digul în goană, abia reușind să-și țină în frâu picioarele. Înaintară vârtos printre copaci pe urma lui Miti. Dădură, o dată ajunși la locul ascunzătorii, la o parte plantele rupte care, între timp, se uscaseră, trădând în anumite porțiuni uriașa ambarcațiune. Uriașă li se părea băieților care n-o văzuseră niciodată, dar uriașă li se părea și celor ce-o construiseră. Așa este când încă nu ai ieșit din copilărie: toate lucrurile din preajma ta te depășesc în înălțime, ți se par de-a dreptul imense, coborâte din basmele cu uriași și zmei; curios este că, dacă ai prilejul să revezi aceleași lucruri la bătrânețe, nu ți se mai par atât de mari ba, chiar destul de mici și, atunci, te întrebi când ai avut dreptate: în copilărie sau la maturitate? Cine-și bate joc de om inversându-i percepțiile asupra lucrurilor? Viața plină de avânt sau, mai târziu, apropierea morții? Nu se poate da un răspuns exact. Dar nu la asemenea chestiuni pseudo-filosofice se gândeau băieții noștri, ci la modul de lansare la apă a ciudatei ambarcațiuni. Ciudată pentru că, sub buștenii regulat tăiați urmau să fie bine amplasate camerele din cauciuc, umflate, prinse pe dedesubt cu funii rezistente, înfășurate în cârpe de bumbac. Întreg ansamblul făcut avea să ajungă în apele Siretului, nu tocmai prietenos în acea după-amiază.

Din încurcătură îi scoase mintea de inginer a lui Mihai. El propuse să taie patru copaci destul de groși, să-i curețe de coajă, după care, cu ajutorul unor pârgii să salte ușurel pluta până o vor vedea așezată pe buștenii proaspăt hăcuiți de coajă. Între timp, alți băieți decât cei ocupați cu tăierea copacilor, vor face două sisteme de prindere a plutei folosind trei frânghii puternice și doi scripeți,

subtilizați de Mihai în acest scop de la două fântâni din marginea satului. Evident, nici un regret pentru țărani ce-și adăpau animalele de aici! În fine, când toate se vor fi aranjat, zise Mihai, eu și cu Dinu vom prinde camerele și le vom umfla. Aveți cu ce să le umflați? întrebăse, ca de obicei, Jaga. Primi o privire compătimitoare din partea lui Mihai, care se gândise la tot, deci și la nenorocita de pompă. Motorul va fi așezat abia a doua zi, când pluta va demonstra că este în stare să plutească.

Zis și, cum se spune la noi în popor ... mai greu de făcut. Obosiți de atâtea acțiuni, ciudate precauții, obligați fiind să-și îndeplinească îndatoririle gospodărești mai întâi, oamenii noștri răsuflau din greu acum, dar nu se dădeau bătăuți. Se dezbrăcaseră de cămăși și trăgeau vârtos la topor, fierăstrău, daltă, ciocan. Numai Jaga stătea „de șase“ pe malul înalt al digului, pregătit să dea semnalul stabilit în cazul apropierii vreunui om, pentru ca băieții să înceteze lucrul. Dacă ar fi fost întrebă ce caută pe dig, Jaga ar fi avut răspunsul la îndemână: râme!

Lui Jaga îi plăcea pescuitul și nimeni n-ar fi găsit nepotrivit răspunsul lui. Chiar scosese o cutiuță de conserve, goală și, după ce răsucise pământul în câteva locuri, reușise să prindă câteva râme mari, grase, de mai mare dragul. În vreme ce băieții munceau de-și rupeau spatulele, Jaga se gândi la sumedenia de bancuri pe care le știa, asta pentru a se amuza de unul singur ori a trece timpul mai ușor. Ar fi fluierat o melodie, dar era afon. În afară de asta, risca să fie auzit de băieți, despre care știa cum reacționează: cor de fluierături, apostrofări ingenioase.

Jaga se gândi, pentru început, la seria bancurilor cu râme, pentru că, să știți, bancurile se spun în serii. Sunt bancuri cu elefanți, crocodili, girafe, cămile, dar și cu râme. Spre exemplificare, iată două mostre din tezaurul lui Jaga: *Ce este albastru și se târâște pe pământ?* Răspuns: *o râmă în trening!* sau, mai departe: *Care este diferența dintre râmă și porc?* Răspuns previzibil: *porcul râmă, dar râma nu porc!*

Din cauza misiunii sale importante, de observator, Jaga nu putuse să asiste când băieții, aproape istoviți de efort, reușiră să lanseze la apă nemaipomenita ambarcațiune. Lucrul n-a fost deloc ușor, întrucât s-a făcut pe o apă curgătoare, așa că băieții au trebuit să țină cu toată puterea lor sutele de kilograme ce riscau să plece ușor la vale, pe chemările unduitoarelor brațe ale Siretului. Ingeniozitatea lui Mihai și-a spus iar cuvântul: precaut, ca întotdeauna, a lansat pluta, dar după cum zicea el, la ancoră. O proptise împreună cu Miti și cu Doru de cele mai zdravene sălcii înainte de a fi împinsă cu totul pe buștenii special pregătiți, în apa tulbure a râului. După un plescăit uriaș, pluta se stabilizează, revenind deasupra râului maiestuoasă, perfectă, peste linia de plutire. Camerele umflate erau scufundate la jumătate în apă, din cauza greutateii lemnului. Cealaltă jumătate, plus grosimea lemnului, permitea susținerea încărcăturii socotită precis de Mihai, așa încât, chiar dacă ar fi avut de suferit din cauza pierderii camerelor, tot nu ar fi fost nici un pericol de scufundare. Băieții erau emoționați, iar Dinu mai mult decât ceilalți.

- Băieți, simțiți misterul din aer? întrebă Dinu, rotindu-și ochii peste râu, crengile sălciilor plângătoare, peste întregul pământ acoperit de ierburi și flori sălbatice, încovoiate de greutatea lăcustelor verzi, roșii, albastre.

- Ceva este, ceva plutește în aer, dar e ceva prietenos care ne susține în ce facem. Totul este să fim tari, să nu vărsăm nici o lacrimă și să nu ne gândim la consecințe, rosti Mihai. De azi încolo suntem eroii plecați în căutarea lui Excalibur!

- E prea mult spus, întrerupse Miti avântul prietenilor lui; să fim mulțumiți dacă vom reuși să ieșim dincolo de granițele județului fără a fi observați, apoi vom mai vedea.

- Mie, totuși, mi se pare o nebunie ceea ce facem, zise Doru mai mult pentru el, fără a fi auzit de ceilalți.

- Băieți, călătoria este totul. Important este s-o facem, să arătăm că putem să ne descurcăm prin forțele noastre; am mai spus-o și-o repet: ce rost are să treci prin viață dacă nu ți-o începi printr-un act de curaj? interveni Nelu în discuție.

- Și încă ce curaj, îl completă Doru, mai ales că noi habar nu

avem să mânuim o plută destul de mare, pe o apă curgătoare. Nu mai pun cazul când s-ar putea, cu foarte mult noroc, să ajungem pe Dunăre. Eu cred că pe Dunăre vom fi prinși cel mai ușor!

- Și, ce propui, să renunțăm la tot ce am făcut până acum?

întrebă Mihai, mai hotărât decât toți în acel moment.

- Nici vorbă. Ce am hotărât o dată e bun hotărât, zise Miti, punând capăt discuțiilor care nu duceau spre o direcție bună. Mâine seară, înainte de a apune soarele, încuiem casele, lăsăm în ușa un bilet părinților să nu-și facă griji pentru noi, spunându-le că suntem plecați la stâna lui Ștefan, tocmai lângă Lacul căprioarelor și că ne vom întoarce peste trei zile. Oricum, părinții noștri nu vor reveni mai devreme de patru zile, din cauza defilărilor și serbărilor speciale de anul acesta.

- De ce speciale? interveni Jaga, coborât de pe dig, scuturându-se de praf.

- Speciale, pentru că anul ăsta este o cifră rotundă de când țara noastră s-a eliberat de sub regimul fascist, de aia, mai zise Dinu pe un ton de reproș. N-ați făcut la orele de istorie? Că pe noi ne-a omorât cu așa ceva în ultimul trimestru'.

- În fine, concluzionă Miti, eu zic să ne despărțim și să ne întâlnim mâine la șase după-amiază pentru a lua din casa lui Rață tot ce am ascuns acolo, să punem motorul, după care...

- Eu spun să pun motorul împreună cu Jaga, interveni Mihai, în timp ce voi ceilalți, să luați lucrurile din casa lui Rață.

- E bine și așa, acceptă Miti propunerea. Apoi băieții se despărțiră, nu înainte de a-și strânge reciproc mâinile.

.....

Profesorul se trezi ca să închidă geamul. Începuse să bată un vânt rece, prevestitor de ploaie. Se miră, pentru că la buletinul meteorologic nu anunțaseră nimic în această privință. Apoi își aminti că meteorologii nu anunță decât vremea probabilă. E firesc, se dădu profesorul jos din pat, căutându-și papucii, doar nu-s Dumnezeu să știe cu exactitate totul. Fereastra se zbătea chinuită între perdea și draperie. Profesorul îi curmă chinul încuind-o, coborând la bucătărie după un pahar cu apă.

Gastrita se reactivase, probabil după friptura servită la cină; se grăbi să-și ia medicamentele, întrucât vroia să doarmă liniștit. Vântul se întetise și mai mult. Se auzi poarta scârțâind. Profesorul privi în întuneric. Nu se vedea nimic. Aprinse lumina de afară și ieși în papuci, în curte. Copertina din dreptul ușii se acoperi în curând de pași mărunți, ușori, ca de pisică. Erau primii stropi de ploaie ce răcoreau aerul încins de peste zi. Profesorul se gândi să aducă chaise-longul lui Șmil și o pătură, pentru a dormi afară. Ideea i se păru nemaipomenită. Vântul, o dată cu venirea ploii, se potolise.

Materia lichidă se lăsă încet peste plante, într-un dans cosmic agreabil, potolind pământul avid de apă, transformat într-un Setilă uriaș, supus la cazne grele în această vară, mai gândi profesorul, cufundându-se sub pătura pufoasă mirosind a levănțică. Înainte de a coborî în lumea somnului profesorului i se păru că-l vede la picioarele sale pe Rex, stând culcat, credincios prieten din copilărie. Zâmbi acestei amintiri și adormi mângâiat de palmele mătăsoase, reci, ale nopții...

- L-a văzut careva pe Dinu? Nu l-a văzut nimeni? insistă Miti, uitându-se la ceas. Știe cineva dintre voi de ce întârzie?

Nu știa nimeni. Nu-l văzuseră pe Dinu toată ziua, pentru că-și pregătiseră ultimele bagaje, rucsacurile. Și-apoi, toți bănuiseră că Dinu face ceea ce ei, la rândul lor, fac: adică se pregătește în vederea mării călătorii. Băieții se uitau tot mai impacientați la ceas, din minut în minut, întinzându-și gâturile, ridicându-se pe vârfurile picioarelor, scrutând cu privirile de-a lungul digului, dincolo de el, peste islazul întins. Nimic! Nici picior de om. Pustiu, ca-n deșert.

- Mai stăm cinci minute apoi plecăm fără Dinu, rosti ca o sentință Miti.

- Dar, bine, încercă Jaga un argument...

- Nici un bine, am spus o oră la care trebuia să fim toți aici, ora aia trebuia să fie respectată. Legea e valabilă pentru toți, mai zise Miti, legându-și nervos șireturile la bocanci. Nici lui nu-i plăcea că Dinu întârzie, dar așa se întâmpla de la o bucată de timp, de când D. devenise marea lui iubire. Auzi, marea lui iubire! Dar Miti nu vroia să se bage în viața nimănui; treaba fiecăruia ce face și cum face, ce gândește și cum gândește. Nu accepta, însă, ca problemele unuia sau altuia să afecteze relațiile grupului. Dacă unul dintre băieți simțea că nu mai putea să țină pasul cu disciplina, cu regulile stabilite și acceptate de toți prin jurământul de sânge depus, putea foarte bine să aibă tăria de a se retrage și a nu mai încurca lumea degeaba.

În timp ce Miti se gândea la toate astea, Jaga sparse tăcerea cu glasul lui ascuțit:

- Dinu! Uitați-l pe Dinu! Vine pe dig, n-a luat-o pe islaz, ca noi toți!

Așa era. Dinu se vedea alergând, avându-l alături de el pe Rex. Băieții înmărmuriră. Ce face Dinu cu Rex după el? Nu-l putea lăsa acasă? Nu mai așteptară mult și Dinu ajunse în dreptul lor, asudat, gâfâind.

- Parcă ne-am înțeles să ne vedem la o anumită oră, zise Miti aproape supărat, iar acest lucru i se putea observa ușor în glas.

- Așa este, dar am vrut să-mi iau rămas bun de la D. Am fost pe la ea acasă și A. m-a trimis la spital. Am trecut pe la spital, iar doctorii mi-au spus că s-a dus acasă. Când să părăsesc incinta spitalului un bolnav mi-a șoptit că a văzut-o plecând însoțită de doi civili și un milițian. Ceva s-a întâmplat cu D., vă spun eu. Am o presimțire rea. Ceva s-a întâmplat cu D., mai zise Dinu, așezându-se pe marginea digului. Rex luă aceeași poziție, mârâind înfundat.

- Și-acum ce faci? interveni Mihai, singurul care avu curajul să-l întrebe pe Dinu, în timp ce acesta abia-și mai ținea nodul de lacrimi din gât. Vii cu noi, sau nu? răsună vocea prietenului cel mai bun.

- Vin! zise scurt Dinu, ridicându-se brusc în picioare.

- Și cu Rex ce faci, îl iei cu tine? întrebă, curios, Doru.

- Nu, nu-l iau. Îl las în cuhalm până ne vom întoarce, pentru că o se ne întoarcem într-o zi, nu? mai spuse Dinu, ridicându-și rucsacul.

- Să nu mai pierdem inutil vremea, interveni Miti. Mihai și

Jaga să plece la plută pentru instalarea motorului. Să ne așteptați cu el pornit. Numai așa vom avea șanse să trecem prin vârtoarea albă. Ceilalți, după mine, la casa lui Rață, să luăm restul lucrurilor!

Băieții se despărțiră. Mihai și Jaga intrară în cuhalm pierzându-se printre sălcii. Nu după mult timp, Miti, împreună cu ceilalți camarazi ai săi, coborâră digul.

Se opriră pentru a vedea dacă este cineva pe urmele lor. Nimeni. Casa lui Rață îi întâmpină în liniște. Băieții intrară cu un sentiment straniu, de teamă, pe care nu-l mai simțiseră niciodată, dar nu asta era esențial. Începură să cotrobăie după lucrurile ascunse și să le scoată la iveală pentru a le înghesui în rucsacurile goale.

La un moment dat, se auziră voci. Veneau dinspre dig. Luați prin surprindere, întrucât nu mai puseseră de această dată pe nimeni de sentinelă, hotărâră din priviri că singurul loc unde se mai puteau ascunde fără a fi văzuți, era casa lui Rață. Ascunseră la repezeală ce nu mai putuseră încărcă în rucsacuri și intrară în holul mare. Din câteva gesturi aruncară frânghii peste grinzile nu tocmai

sănătoase și se cățărare, în disperare, în pod, de parcă pe urma lor s-ar fi aflat cel mai înverșunat tigrul bengalez. Apoi se orânduie în stea, în jurul gurii podului, așteptând cu respirațiile tăiate.

Trei matahale pătrunseră în casă îmbrâncind înaintea lor pe D. Aceasta se împiedică și căzu, lovindu-se la față. Când se ridică, avea buza de jos tăiată, sângerând.

- Pune batista la gură și nu mai sângera atât că nu impresionezi pe nimeni! Nici acum n-ai de gând să spui de ce te-a vizitat unchiul tău, în afară de povestea cu moartea mamei-tai? se răsti la ea unul înalt, mustăcios, cu spatele cât dulapul.

- Dar v-am spus că nu e poveste. Mama a murit, nu este o glumă, răspunse D., izbucnind în plâns. Lacrimile se amestecau cu picăturile de sânge. Băieții priveau și nu mai suflau. Lui Dinu îi venea să se arunce în gâtul unuia și să-l muște de beregată. Tremura tot, dar nu de frică, ci de furie. Miti îl opri, ținându-l de antebraț, după care-și duse degetul la frunte. Asta însemna să aibă răbdare pentru că lucra la un plan.

Miti se înscrișese de bună voie în taberele de pregătire pentru apărarea patriei. O vară nu lipsise din nici o asemenea acțiune și de fiecare dată când se întorcea le spunea băieților ce noutăți mai aflate, cum se mănuieste o armă, cum se descoperă o urmă, sau se organizează o diversiune. Asta era, reflectă Dinu, Miti pregătește acum o diversiune, pentru a o salva pe D.

- Ai avut timp să te gândești toată dimineața și toată după-amiaza, interveni al doilea însoțitor, la fel de înalt, roșcat la păr, dar alb la sprâncene. E un albinos, iar albișorii sunt oameni răi, gândi Doru, observând concentrat ce se întâmplă în încăperea de la picioarele lor.

- N-am la ce să mă gândesc, doar v-am spus tot adevărul, nu știu despre ce documente vorbiți. Puteți să faceți cu mine ce doriți, cât despre aurul ascuns în casa asta și despre care susțineți că a fost a bunicului meu, n-am cea mai vagă idee, mai spuse D., strângându-se lângă soba de teracotă unde observase câteva conserve acoperite cu bucăți de lut. Dacă unul din cei doi civili s-ar fi apropiat mai mult de ea, ar fi putut vedea conservele. D. se uită pe fereastră ferindu-și privirea de aceea a roșcatului. Acesta se apropie de ea și-i dădu o palmă, apoi un pumn, drept în stomac. Al treilea individ, care se dovedea a fi milițianul comunei, încercă să intervină, dar roșcatul îl potoli spunându-i, în timp ce lovea cu și mai multă furie, cu și mai multă poftă:

- Lasă, Deochiatule, că nu-i mai dau peste față! Uite, na, îi dau la ficat, să nu se cunoască decât la autopsie, și-i căra pumni în continuare, urlând:

- Spune, javră nemernică, unde ți-a șoptit unchiu-tău că sunt actele și aurul, în care colț din casa asta?

- N-aveți decât să dărâmați casa, iar pe mine să mă omorâți, mai apucă să zică D. înainte de a cădea în leșin.

- Mergi, mă, și adu niște apă s-o stropim pe nenorocită, îi comandă roșcatul, Deochiatului.

Când rămaseră numai cei doi civili, la un semnal al lui Miti, băieții acționară fulgerător: în același timp, Doru și Stelo' sloboziră două săgeți cu vârfuri metalice exact în gâtul agresorilor care se prăvăliră peste podelele casei, cu zgomot înfundat. Apoi coborâră pe frânghii cu o agilitate demnă de invidiat. Miti și Dinu luară pe D. Băieții priviră la cei doi morți realizând că, ceea ce li se întâmpla, nu mai era deloc o glumă. Singur, Nelu mai avu puterea să rostească :

- La plută! Acolo ne este salvarea!

Nu stătură pe gânduri nici un moment. Ieșiră din casa lui Rață pornind cu pași mari printre ierburile înalte și sălciile ce lăsau, în urma lor, protectoare cortine de verde amestecat cu galben. Din josul râului se auzea motorul nemțesc, torcând înfundat, garanție a unei depărtări ușoare, rapide, de țarm. La mal stătea Jaga care căscă ochii mari. Vru să pună o întrebare, curmată din ochi de Miti. Pentru întrebări și răspunsuri vor avea vreme mai târziu. După ce Stelo', ultimul din șir, reuși să pună piciorul pe plută, Mihai dădu drumul parâmelor improvizate lăsând pluta să plece ușor, îndemnată de micile valuri ale Siretului. Nu aveau timp de discuții, pentru că trebuiau să traverseze vâltoarea albă. Când toți se aflau cu mințile concentrate la ce avea să mai urmeze, se auziră urlete

înfiorătoare, de om și lupi. Se uitară înapoi, dar nu deslușiră nimic. Cuhalmul înghițise totul, sunete, lumini, umbre. Râul rămas în urmă se dovedea larg, nespus de calm. Simplă impresie, firească iluzie a morții ce vine pe neașteptate.

- În mai puțin de un minut vom intra în vârtoare, anunță Jaga, aflat în partea din față a plutei.

- Am înțeles, răspuse Mihai, punând în funcție toată forța motorului. Pluta începu să joace din ce în ce mai mult, iar apa udă partea sa din față, avertizând băieții de șocul ce-l aveau de trecut.

Nici pescarii cei mai încercați nu se încumetaseră să treacă vreodată prin vârtoarea albă pentru că, știau prea bine, erau slabe șanse de scăpare. Băiețiiăștia erau nebuni, dar nebunia lor era nebunia tinereții, dublată de teroarea morții.

- Vârtoarea albă! mai țipă Jaga, înainte de a intra în dansul fantomatic al apelor ucigașe. Pluta se răsuci în loc de trei ori, se înclină, își reveni, iar se înclină, pârâi, motorul pufni înciudat și, în mai puțin de două minute, totul luă sfârșit. Pluta trecuse de vârtoare fără nici un fel de stricăciune. Băieții ar fi strigat ura! dar nu le mai venea să facă așa ceva. Lăsară cârma în grija lui Jaga și se apropiară de Dinu, care o mângâia pe D. pe frunte, umezindu-i buzele cu apa dintr-un bidonaș. D. răsufla greu pentru că, se pare, loviturile primite fuseseră recepționate din plin, chiar în ficat. Individul știuse unde să lovească.

După minute îndelungate D. deschise ochii. Nu știa unde se află. Dinu îi aminti ce se petrecuse cu numai jumătate de ceas în urmă în casa lui Rață. Din privirea speriată a D., Dinu înțelesese că trebuie să-i spună adevărul despre cei doi inși morți, mai bine spus omorâți cu sânge rece de Doru' și Stelo'. Dinu o spunea cu un fel de mândrie, dar și cu teamă. Doi dintre prietenii lor deveniseră criminali, iar ei, ceilalți, complicii lor. Un gând prea tardiv îi fulgeră mintea lui Dinu: nu trebuia să părăsim stațiunea! Acolo, viața noastră era atât de sigură, atât de sigură și totul, dar absolut totul era frumos. Azi am văzut moartea înghețând trupurile a doi oameni, indiferent cât de mult ar fi meritat-o aceștia... ce se mai poate face?

Aceleași gânduri străbăteau mințile băieților. Cei mai înfrigurați erau Doru și Stelo'. Miti, mai tare decât toți, se gândi că trebuie să-i mobilizeze, să-i încurajeze. Înainte de a spune ce avea de spus, vorbi D.:

- Băieți, azi ați făcut un lucru deosebit! Mi-ați salvat viața pentru că, precis n-aș fi scăpat vie din mâinile ticăloșilor ăia. Trebuie să știți că aveau dreptate, atât în ceea ce privește actele cerute precum și aurul respectiv. Sunt toate ascunse la rădăcina părului sălbăticit din fața casei, într-o cutie din lemn, învelită în piele. Sunt moștenire de familie. Îmi aparțin acum, că mama mea s-a dus. Trebuie să ne întoarcem să le luăm, asta înainte de venirea miliției și a altora despre care nu vreau să vă spun mai multe. Ce ziceți? Mă ajutați? Ce spui, Dinule? După asta am să dispar din localitate, chiar din țară. Sunt așteptată de unchiul meu la granița de vest, la Timișoara, în următoarele trei zile. Trebuie să mă ajutați!

Băieții se uitau unii la alții aproape interziși. Nu aveau nici o idee. Mintea li se golise de gânduri, instalându-se în loc un vid dureros. Numai Miti avu puterea să ia o hotărâre:

- Vin cu mine doar Doru și Stelo'. Ceilalți, rămâneți aici! Dacă nu ne întoarcem în două ceasuri, distrugeți pluta și vă întoarceți acasă ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ne-am înțeles?

- Înțeles, rostiră toți, aproape în același timp. Apoi băieții se îmbrățișară și-și urară noroc. Grupul mic, format din cei doi plus Miti, se depărtă printre hățșurile cuhalmului, lăsând în urmă spaimă amestecată cu speranță. O vreme se auziră pașii celor plecați, apoi se așternu liniștea deplină. Numai vântul adia printre crengi. Cei rămași legară pluta de câțiva copaci cu ajutorul unor frânghii, tupilându-se într-un tufiș mare, aproape uscat, dar care permitea lungirea pe burtă, unul lângă altul, a tuturor. Puseră dedesubt niște foi de cort, iar deasupra se înveliră cu pături. Seara se lăsa tot mai grea.

Miti arată cu degetul spre digul înalt. Pe coama acesteia o mașină ARO lumina propria-cale. Doru și Stelo' se aruncară la pământ. Mașina trecu în viteză, ridicând un val de praf pe urmă. Când zgomotul motorului dispăru complet, băieții ieșiră din cuhalm îndreptându-se spre casa lui Rață. Totuși, dintr-o măsură de prevedere, țineau pasul aproape de pădure pentru ca, la caz de nevoie, să poată imediat dispărea dincolo de perdeaua de vegetație. La un moment dat, Doru se împiedică de ceva și căzu, julindu-se pe față. Abia se abținu să nu urle, dar nu de durere, ci de ce vedea: în marginea unor tufe uriașe de porumbe se afla întins un cadavru.

Mai bine zis, ceea ce mai rămăsese din el. Era cadavrul milițianului de post. Cineva îl atacase și-l ucisese cu bestialitate; avea falca ruptă, un ochi îi atârna hidos în afara obrazului, urechea dreaptă îi fusese ronțăită complet, din mâini și din picioare nu mai rămăseseră decât niște cioturi informe. Băieții se cutremurară, iar Doru începu să vomite. Stelo' avu tăria să spună doar atât:

- Lupii! Lupii albi! după care se îndepărtară din acel loc cu o

și mai mare frică. În jurul casei lui Rață, liniștea specifică unui loc unde s-a săvârșit un asasinat ar fi putut îngheța în vine sângele celor mai încercați bărbați. Dar băieții nu aveau timp nici măcar să le mai fie frică. Se apucară de săpat cu cuțitele și o lopățiță de campanie la rădăcina copacului indicat de D. După o oră de lucru, cu întreruperi numeroase, pentru a vedea dacă vine sau nu vine careva, reușiră să scoată la iveală cutia acoperită într-o bucată de piele tăbăcită, roasă de viermi, parțial putrezită. Băieții aruncară pielea urât mirositoare, apoi o luară din loc, fără să mai privească în urmă. Ajunseră înapoi, tocmai când cei rămași la plută începuseră să-și facă cele mai negre gânduri. N-avură timp de povești. Se apucară să distrugă pluta: sparseră camerele, tăiară frânghiile, dădură drumul lemnului să curgă o dată cu apa, către Dunăre și, spre marele regret al lui Mihai, scufundară motorul în Siret o dată cu conservele de hrană. Toată munca lor se dusesse pe apa Siretului, în mai puțin de o oră. La sugestia lui Miti porniră cu toții spre stațiune cu mare atenție, ocolind drumurile, mergând prin lanurile de porumb și floarea-soarelui. Înainte de a se duce fiecare la casa lui, au stabilit să nu dea nimănui drumul la poarta propriei curți până nu s-or întoarce părinții de la sărbătoare. Miti le-a sugerat băieților să lase câinii slobozi prin ogrăzi. Apoi își strânseră mâinile urându-și noroc. Dinu plecă împreună cu D. Ajunși acasă intrară fără să aprindă luminile în bucătărie. Rex veni imediat, postându-se la ușă, lingând grăbit mâna stăpânului său. Era noapte târzie și cei doi adormiră rușiți de oboseală și emoții.

Soarele, extrem de matinal, ștergea cu razele sale fețele celor doi îndrăgostiți. D. se trezi speriată. Privi la Dinu. Dormea adânc. Îi fu milă să-l trezească. Se duse la bucătărie și căută un foarfec. Își tăie părul, scurt, foarte scurt. Apoi îl vopsi cu ajutorul unei vopsele speciale pentru păr, dar de culoare neagră. Din blondă devenise neagră. Trecuse jumătate de ceas; se duse la Dinu și-l zgâlțâi ușor. Acesta deschise ochii. Aproape că se sperie pentru că nu o recunoscuse pe D., din cauza părului extrem de scurt și urât. Negrul era o culoare care nu-i plăcea. D. îl rugă să-i dea ceva de îmbrăcat. Dinu se duse în șifonierul mamei sale și luă câteva lucruri. D. le îmbrăcă. Lui Dinu i se păru caraghioasă, dar ea spuse că-i vin extrem de minunat, că mama lui are gust. Dinu știa ce avea să urmeze: despărțirea, poate despărțirea definitivă. D. îl îmbrățișă, sărutându-l mult și apăsând pe gură, de parcă ar fi vrut să-și lase acolo întreaga sa ființă. Ultimul ei cuvânt a fost acela că, într-o bună zi, se vor revedea. Dinu zâmbi trist, amar. Apoi D. plecă, nu înainte de a-l ruga pe Dinu să-i ardă hainele. Ca și cum Dinu nu s-ar fi gândit la așa ceva...

De atunci n-a mai auzit nimic de asistenta medicală cu picioare lungi și sâni ca merele de aur. Dinu își amintea însă ce a urmat plecării acesteia. Anchete peste anchete în sat: procurori, milițieni și alții care, veniți cu câini dresați, au răscolit casă cu casă, satul, islazul, cuhalmul. Au descoperit în casa lui Rață cele două cadavre, iar puțin mai încolo pe cel de-al treilea, în marginea tufelor de porumbe. Câinii milițienilor au refuzat să intre-n cuhalm. Li se zbârlea blana pe spate, se dădeau înapoi, chiar dacă stăpânii lor îi băteau uneori până la leșin. Mirosul de lup îi paraliza. Apoi fură chemați toți sătenii, de la copii și femei, la bărbați tineri, bătrâni, pentru a fi chestionați, interogați, amenințați, iar bănuiții chiar bătuți. Nimeni nu știa nimic despre cei găsiți morți. Nimeni nu văzuse, nu auzise

nimic. Dinu și băieții își propuseseră să fie tari atunci când vor fi de unii singuri, față în față cu procurorii, să spună că ei nu știu nimic, că habar nu aveau de cele întâmplate, că erau complet în afară de dispariția subită a D. etc. S-au descurcat de minune, nu le-a scăpat un cuvânt greșit din care să poată anchetatorii desprinde ceva compromițător la adresa lor. Mult timp după aceea Dinu a avut coșmaruri chinuitoare, teribile, cu monștri, schelete, cadavre zburând, mâini umblând prin casă, capete desprinse de trup ce-i rânjeau sau vorbeau. A trebuit să stea o perioadă de timp la sanatoriu. Părinții lui erau încredințați că din cauza interogatoriilor destul de brutale, Dinu făcuse o puternică depresie nervoasă. Dar nimeni nu putea comenta nimic. Când a ieșit din sanatoriu era luna noiembrie. Ninsese pentru prima oară, dar nu acel lucru era esențial...

Anamnesis und Gestalt.

E primăvară indiană: tânărul învățacel își continuă studiile alături de B. Bătrânul își bea liniștit ceaiul îndoit cu lapte. Prin fereastra deschisă pătrunde un aer cald, care deplasează perdelele în ritmul unui dans cosmic, bine știut. Florile de camelii, cele înmiresmate de chalta sau cele albe-verzui, de henna, își trimit parfumul liniștitor. Apoi, vocea lui B. :

- Să te aud cum reciți din *Imnul Lui Hari!*

Iar tânărul pornește calm, monoton, cu ochii țintă la mâinile sale bandajate:

El, care este singura Realitate, dar care prin diversitatea intelcturilor este numit în diferite moduri ca Brahma, Vishnu, Rudra, Agni, Surya, Chandra, Indra, Vaya și Yajna-Sacrificiu, - de acest Hari, care înlătură tenebrele samsara, eu mă rog...

.....

Încă o vară călduroasă, gândi profesorul în timp ce se așezase la biroul său, așteptând rezultatul final cu privire la asistentul ce avea să-i ia locul în cadrul catedrei de axiologie. Își aprinse o țigară de foi cu toate că medicul îi interzisese așa ceva, câteva luni în urmă. Ajunsese cancelar al facultății, dar refuzase să participe în comisia examinatoare pentru a nu fi acuzat de partizanat. La concursul ce se susținea participa și Amalia. Terminase cu zece absolut și primise o bursă de doi ani la Freiburg. Se dovedise o fată extraordinară. Învățase tot ceea ce-i dăduse profesorul. Nu crâcnise niciodată că ar fi fost prea mult, sau prea greu. Profesorul o iubea ca pe fata lui, fată care n-o avusese vreodată. În cei patru ani reușiseră să se apropie mult unul de celălalt; secretele Amaliei erau și ale profesorului, iar secretele profesorului erau și ale Amaliei. Trecutul profesorului nu mai era o enigmă pentru Amalia, excepție făcând episodul tragic din casa moșierului Rață din ziua ce a premers plecării D. spre nu se știe unde. Cât timp a trecut de atunci, își spuse profesorul, cât timp! Parcă nici n-ar fi fost în această existență, parcă s-ar fi întâmplat toate, altcândva, altundeva. Schimbarea, provocată de fabuloasa scurgere a vremii, se produsese așa cum fusese avertizat odată de un om foarte bătrân; nu mai putea da timpul înapoi și înțelesese acest lucru, abia când atinsese deplina maturitate, ca pe o pedeapsă divină. De ce trebuia să fie pedepsit omul în asemenea mod, doar pentru că a greșit o singură dată? O singură dată, gândi profesorul, luând, evident în considerare, exemplul biblic al lui Adam. Nu i s-ar fi putut acorda omului o a doua șansă, fără a fi

aruncat din Eden? Nu, justiția divină a fost cât se poate de necruțătoare acționând imediat asupra acelor care i-au încălcat cuvântul, aruncându-i departe de eternitate, de nemurire.

Ce vară caldă, reflectă profesorul, dând drumul unui ventilator uriaș postat în colțul camerei unde-și ținea biroul și biblioteca. Cu gesturi calculate, trase fotoliul mai aproape de geam, în dreptul draperiilor. Țineau umbră, iar printre ele pătrundea în casă aerul încă proaspăt, datorită arborilor din preajmă și asfaltului stropit de angajații municipalității. Devenise un obicei bun, acesta de a stropi străzile, straturile de flori, mai ales acum, în anotimpul cald. Profesorul se cufundă în fotoliu și ațipi cu țigara între degete. I se întâmpla des în ultimul timp. Printre draperiile groase, câteva firave raze jucau într-o apă aurie dansuri vioaie, tropicale. Somnul se așternu peste pleoapele profesorului în vreme ce afară se auzeau vocile aproape șoptite ale oamenilor ce udau rondurile cu gazon, totul derulându-se ca-ntr-un episod realist, pictat de un artist neștiut, pe o pânză veche, îngălbenită, artist nevăzut de nimeni, dar apreciat de toți criticii.

Deodată se auzi ușa de la intrarea casei. Câțiva pași grăbiți urcau treptele, arătând nerăbdarea persoanei dornică să ajungă la biroul profesorului. Un ciocănit în tocul de stejar masiv nu-l trezi pe profesor. Probabil visează pe D.! își spuse Amalia deschizând foarte încet ușa. Se apropie de fotoliul unde dormea protectorul său, îi luă țigara din mână și o stinse în scrumiera de metal așa cum se obișnuise s-o facă în vremea din urmă. Profesorul deschise ochii:

- Ei, ce-ai făcut?

- Am luat examenul, am luat examenul, izbucni Amalia, ca atunci când reușise la facultate. Abia aștept să-i spun mamei! Vă mulțumesc din suflet, domnule profesor, pentru tot ce-ați făcut în acești ani. Nu cred că am să vă pot răsplăti vreodată...

- Deja m-ai răsplătit, fata mea, o luă profesorul de mână pe

Amalia apropiindu-se de geam. Ce răsplată mai mare pot să dobândesc decât această nouă reușită a ta, care te face urmașa mea la catedra de axiologie? Dă-mi voie să te sărut. Și profesorul o prinse ușor de obraji, sărutând-o pe frunte, părintește.

- Azi este o zi deosebită pentru mine, mai spuse profesorul, întorcându-se după țigara de foi, chipurile, dar în realitate, pentru a-și șterge o lacrimă rebelă. Deodată, soneria de la intrare tresări din nou. Amalia se grăbi să coboare. Nu mai așteptau pe nimeni astăzi.

Profesorul se apropie de bibliotecă și mai aranjă câteva cărți care i se păreau a fi puse greșit în raft. Amalia întârzia să vină. Profesorul ieși din biroul larg, cu miros de nuc și tutun, ajungând în dreptul scărilor:

- Amalia, dragă, cine este? Cine a sunat? Amalia apăru imediat

în capătul scărilor, vizibil emoționată, foarte emoționată, negăsindu-și cuvintele. Profesorul își dădu seama că se întâmplă ceva deosebit.

- Ce este Amalia, pentru numele lui Dumnezeu, vorbește

odată!

- Aveți un musafir! articulă, gâtuită de emoție, Amalia.

- Un musafir? Ce mai aștepți? Poftește-l să intre! se precipită

profesorul, neînțelegând de ce atâta încordare. Apoi coborî câteva trepte cu pași ușori, având grijă să nu se împiedice din cauza papucilor în covorul destul de alunecos. Când ridică privirea, crezu că are în fața sa o vedenie. O doamnă extrem de frumoasă, înaltă, cu părul platinat, cu ochi care nu se pot uita niciodată, rosti :

- Iartă-mă, Dinule, că am întârziat atât!

- Delia?! și glasul profesorului trădă cea mai vie emoție.

Apoi, ca pentru sine, adăugă, temător: Usha?!

- Da, eu sunt! Am reușit să mă întorc.

- Vai, dar nu sta, poftim, urcă, urcă, avem atâtea să ne

povestim! Amalia, dragă, mergi și cumpără niște cafea, poate iei și fructe... piersici, nu? se precipită profesorul, așteptând confirmarea Deliei care veni printr-o ușoară înclinare a capului, ceea ce arăta că nu-și schimbase preferințele din tinerețe.

- Să mergem la mine în birou!

- Mulțumesc! răspunse frumoasa doamnă, urcând cu grație desăvârșită scările.

Înainte de a se închide ușa în urma lor, Amalia, aflată în hol, auzi fără să vrea un schimb de replici pe care nu fu în stare să-l descifreze nici pe moment și nici în anii ce-au urmat:

- Așadar, ai reușit!

- Da, am reușit, Dinule, cu ajutorul tău și al lupilor albi, am reușit!

- Asta înseamnă că, totuși, nimic nu este întâmplător în această lume? întrebă profesorul, înainte de a se face nevăzuți dincolo de ușa masivă, cafenie.

Amalia ieși din casă, coborând treptele de la intrare câte două-trei deodată, grăbindu-se să cumpere cele mai frumoase piersici, precum și un buchet de crini albi, imperiali, așa cum îi plăceau profesorului. Sosisese momentul ca, în casa magistrului, să reapară florile. Soarele ardea iarba, arborii, sufletele oamenilor, dar nu acest lucru era esențial...

Din spatele ușii masive a biroului se mai auzi doar un sunet sec, aproape surd. Era pipa profesorului, care atinsese podeaua. Printre perdelele deschise, vântul aurorei târzii mângâia ochii ficși ai magistrului. În stradă, glasului Amaliei, cristalin, purtat în eter până în gangul cu case străvechi, ce mărginea aleea seculară...

*Avertizăm cititorul că, fragmente din prezentul roman, au mai fost tipărite sub forma unei cărțuții. Aceasta poartă titlul **Anamneze**.

De același autor:

1. *Careul Mare*, Editura Nona, Piatra Neamț, 2 000, – roman, 249 pagini;
2. *Simbol și simbolizare indiană în sculptura lui Constantin Brâncuși*, Editura Salonul Literar, Focșani, 2 001, teză de doctorat, 177 pagini;
3. *Accepția indiană a simbolului în opera lui Mihai Eminescu*, Editura T, Iași, 2004, eseu, 74 pagini;
4. *Anamneze*, Editura T, Iași, 2 004, proză scurtă, 40 pagini;
5. *Baronul*, Editura T, Iași, 2 004, roman, 153 pagini.